

Η ΜΑΥΡΗ ΠΑΝΑΓΙΑ

(Φιλανδική παραμύθια)

Εἰς μίαν ἀκτὴν τῆς Φιλανδίας, ἀπέναντι ἐνὸς μικροῦ χωρίου φαραδῶν ὀνομαζομένου Liedsmarcken, ὕψουται ἕνας βράχος κατάξηρος εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης. Ἀπὸ τὴν ἀκτὴν, ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς, διακρίνουν περιφερείας καὶ κλιτύας ἀνωμάλους, τῶν ὁποίων τὴν τραγυτήτα καμυῖα βλάστησις δὲν μετριάζει· εἶνε μία ὕψαλος πολὺ ὀλίγον φιλοξενος εἰς τοὺς ναύτας διότι ἡ θάλασσα εἶνε βαθεῖα καὶ δὲν δύναται νὰ πλησιάσουν ὅταν πνέῃ ἄνεμος. Οἱ μόνου κάτοικοι τοῦ βράχου εἶνε θαλάσσια πουλιὰ, τὰ ὁποῖα τὸ βράδν πολυάριθμα συναθροίζονται καὶ ἡχηράς φωνάς, φωνᾶς κυνηγίου, πολέμου ἢ ἔρωτος.

Ὅταν πλησιάζει τις διακρίνει εἰς τὸν βράχον μίαν βαθύτητα, τὴν ἥσπασιν δύναται νὰ συγκρίνη μὲ παρκελλήσιον ἢ μὲ πρόσωπον ἀνθρώπου· ἴσως πρόσωπον γυναικὸς ἢ το ἰονδρεϊδῶς ἐσκαλισμένον. Ἡ λατρεία τῆς παραδόξου αὐτῆς θεότητος φθάει βεβαίως μέχρι τῶν γρόνων τῆς εἰδωλολατρίας. Ὁ χριστιανισμὸς ἤλλαξε τὸ εἰδωλον μὲ ἀγάλμα τῆς Παναγίας ἢ Μαύρης Παναγίας, καὶ αὐτὴ πρόσταται τὴν τύχη τοῦ χωρίου Liedsmarcken. Ἀλλὰ ἡ Μαύρη Παναγία δὲν θεωρεῖται ὡς ἀγαθὴ θεότης· ἐπὶ μακρὸν γρόνον ἐξήσκησεν ὀλεθρίαν δύναμιν, καὶ ἂν σημερον αἱ κακίαι τῆς ἐξητληθῆσαν εἶνε διότι πρὸ πολλοῦ ἐξηγορήθησαν ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν ἀγάπην.

Ἰδοὺ ἡ ἱστορία καθὼς μοῦ τὴν διηγῆθῃ ἕνας Φιλανδὸς ψαράς :

Τὸ χωρίον τοῦ Liedsmarcken ἦτο ἄλλοτε ὅπως καὶ τώρα ἀκόμη κατοικημένον ἀπὸ ψαράδων, καὶ ἀπὸ χωρικοὺς, περγουὰς καὶ ἐργατικῶς, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ὀλι γινὸν πλείονιστον εἰς τὴν δύναμιν τῆς Παναγίας τοῦ βράχου.

Κατ' ἔτος ἡ μαύρη Παναγία ἀπῆλθε ἔν θυμα, καὶ πραγματικῶς καθ' ὅσον ἐνθυμοῦνται κατ' ἔτος ἕνας κάτοικος τοῦ χωρίου ἀπέθνησκεν, ἄλλοτε γέρον, ἄλλοτε παιδίον.

Τὸ ἔτος 1656, ἡ μαύρη Παναγία ἐπερίμενε ἀκόμη. Τὸ ἔτος ἐφθάνεν εἰς τὸ τέλος του καὶ οὐδεὶς κάτοικος τοῦ χωρίου ἔλειπε. Ἔμεινεν ὁμοῦ ἕνας ἄσθενής, καὶ βεβαίως αὐτὸν εἶχε ἐκλέξει ἡ μαύρη Παναγία. Δὲν τοῦ ἔμεναν νὰ ζῆσιν παρὰ δεκά ἡμέρας καὶ οἱ ὅλοι ἔλεγον ὅτι ὁ μικρὸς Axel! ὁ ἀπέθνησκεν ἕως τὴν πρώτην Ἰανουαρίου.

Δυστυχῆ μικρὸ Axel! ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὸ κρεβάτι του, περιφέρων τὰ χροὰ χέρια του, τὰ σχεδὸν διαφανῆ ἐπάνω εἰς τὰ χονδρὰ σεντόνια. Τὰ μάτια του εἶχαν μεγαλώσει ἀπὸ τὸν πόνον καὶ ἐφάνοντο ὡς νὰ ἔχοντο εἰς τὸ δνερον τοῦ ἀπείρου, τὸ ὁποῖον ἠνοιγετο ἐμπρὸς του. Τὸ χιόνι ἔπεπε ἐξω κατ' ἐξακολούθησιν καὶ ὁ μικρὸς Axel, ὁ ὁποῖος ἐγνωρίζε τὴν παραδόσιν, ἐσκέπτετο ὅτι ἡ Παναγία τοῦ βράχου τὸν εἶχε ἐκλέξει, καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἐκοιμᾶτο ἀποκάτω ἀπὸ τὸ χιόνι.

Ὁ Axel ἦτο ὄρφανὸς καὶ ὁμοῦ δὲν ἦτο ἐγκαταλειμένος, ἡ ἀδελφὴ του Frida τὸν εἶχε λάβει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς καὶ ἔκαμναν ὅτι ἠδύνατο διὰ νὰ τὸν παρηγορῆ.

Ὁ ἀραθωνιαστὸς τῆς τὴν ἐβοήθει εἰς τοῦτο καὶ κάθε βράδν ἀπ' οὗ ἐτελείωνε τὸν τόσον κοπιαστικὸν ἔργον τοῦ ψαρᾶ, ἤρχετο καὶ τὴν ἐβλεπε. Ἦγαπᾶντο πολὺ, ἀλλ' ὅταν τῆς ἔλεγε νὰ ὀρίσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου των, ἐκινούσε τὸ κεφάλι καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ, ἐκύτταζε τὸν Axel.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 23 Δεκεμβρίου ὅταν ὁ Ροβέρτος εἰσῆλθε δὲν ἦσαν μόνου ἡ Frida καὶ ὁ Axel, ὁ γέρον ψαράς Χριστιανός, ὁ γείτων τοῦ ὁμιλοῦσε σιγὰ σιγὰ μὲ τὴν νέαν κόρην, ὁ Axel ἐκοιμᾶτο. Ὁ Ροβέρτος σιωπηλὸς ἐκάθησε πλησίον εἰς τὴν ἀραθωνιαστικὴν του.

— Ναι, αὐτὸ εἶνε βεβαίον, ἔλεγεν ὁ Χριστιανός, ὁ Axel ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ καλὸς. Ἀραστοὶ πολὺ χειρότερα ἀπ' αὐτὸν ἐγατρεύθησαν. Ὅσο γιὰ τὴν μαύρη Παναγία... δὲν εἶνε τόσο κακὴ ὅσο τὴν λένε καὶ μάλιστα ὅταν ζῆρὴ κανεὶς νὰ διαλέξῃ τὴν κατάλληλὴν ὥραν καὶ ἡμέραν γιὰ νὰ τὴν παρακαλέσῃ.

Ἄλλοῖμονο! ἔλεγεν ἡ Frida πᾶς νὰ πιστέψω σὲ τέτοια εὐτυχία; Ὅλα μοῦ λένε πᾶς ὁ ἀγαπητὸς Axel εἶνε καταδικασμένος. Δὲν εἶνε ἀλήθεια πᾶς αὐτὸ εἶνε σκληρό; Κύτταξέ τον πᾶς εἶνε χλωμός. Ἄκουε τὴν δύσκολον ἀναπνοὴν του; Καὶ ἔπειτα ἡ μαύρη Παναγία ποτὲ δὲν ἐσυγχώρησε.

— Μὴν λες πᾶς ἡ μαύρη Παναγία δὲν συγχωρεῖ, ποτὲ, εἶπεν ὁ Χριστιανός. Ἰδοὺ! γιὰτὶ νὰ μὴν σᾶς πῶ ὅτι ἴσως κανένας δὲν ζῆρει μέσα

στὸ χωρίον; ἐγὼ ποῦ σᾶς μιλοῦ σάθηκα ἀπὸ τὴν μαύρη Παναγία. Ἦμιον ἔτος ἀρρωστος καθὼς ὁ ἀγαπητὸς μικρὸς σας Axel. Ἄλλ' ὁ πατέρας μου, γενναῖος ναυτικὸς ἐπῆρε τὴν βραδιά τῶν Χριστουγέννων νὰ βρῇ τὴν ἴδια τὴν μαύρη Παναγία στὸν βράχον τῆς καὶ ἡ Παναγία τὸν ἤκουσε, γιὰτὶ εἰς ὅσους ἔρχονται αὐτὴν τὴν βραδείαν, ἐκεῖνη δὲν ἀρνεῖται τίποτα.... Ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκεῖνη ἔγινε καλὴ, καθὼς βλέπετε, πρὸς μεγάλην ἐκπληξίν ὅλου τοῦ χωρίου.

Τὰ μάτια τῆς Frida ελαμψάν... τὸ βλέμμα τῆς τὸσον τρυφερὸν καὶ τόσον γλυκὺ, ἔγινε ἐνεργητικὸν καὶ κρῖνον. Ἡ θελκτικὴ αὐτὴ ψυχὴ ἦτο ἐπίσης γενναία.

Σ' εὐχαριστῶ, κύρ Χριστιανέ, ἡ συμβουλὴ εἶνε καλὴ καὶ αὐριο θὰ πᾶω ἔς τὸ μαῦρον βράχον. Ἄλλοῖμονο! ἐστέναξεν ὁ Χριστιανός, δὲν πρέπει οὔτε νὰ τὸ συλλογισθῆς. Γιὰτὶ ἐφέτος ἡ Βαλτικὴ δὲν εἶνε ὄλη παγωμένη καὶ πρέπει νὰ περάσῃς ἕνα κομμάτι θάλασσα, τὸ ὁποῖον καμυῖα βάρκα δὲν ἔχει νὰ περάσῃ γιὰτὶ τὰ κομμάτια τοῦ πάγου τοῦ κλείουν τὸν δρόμον. Καὶ μεγάλο πλοῖον θὰ κατεστρέφετο, πολὺ περισσότερο μίαν βάρκα.

— Τι με μέλλει, ἂν μπορῶ νὰ σώσω τὸν Axel!

Τότε ὁ Χριστιανός καὶ ὁ Ροβέρτος προσεπάθησαν νὰ τὴν πείσουν ὅτι αὐτὸ ἦτο πρέλλα. Κατ' ἀρχὰς ἀνέστη. Τέλος χωρὶς νὰ ὑποχωρήσῃ καθ' ὀλοκληρίαν, ἐφάνη ὅτι εὐρε τὰ ἐπιχειρήματα ὁρὰ!

— Αὐριο τὰ ζαναλέμε, εἶπεν ἐγεθεῖσαι.

Ὁ Ροβέρτος ἔρουε τελευταίως, ἀπὸ ἐφίλησε τὴν Frida εἰς τὸ μέτωπον.

— Ἄ Frida, πόσο σ' ἀγαπᾶ, πόσο σ' ἀγαπᾶ. Δὲν ἔπρεπε νὰ προσέβῃς τίποτα, ἀλλὰ καὶ ὁ ἡρωισμὸς ἔχει ὅρια καὶ ὁ Ροβέρτος δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴν τῆς εἰπῆ.

— Ἀγαπητὴ μου Frida ὄρκισου μοι πᾶς ὅτι καὶ ἂν συμβῆ, ποτὲ δὲν θὰ με ξεχάσῃς!... Ποτέ! δὲν εἶνε ἔτσι;

Ποτέ, Ροβέρτο μου, τοῦ ἀπεκρίθη. Μήπως δὲν τὸ γνωρίζεις ὅτι σοῦ ἀνῆκα ὀλοκληρῆ; Πᾶς μπορῶ νὰ σὲ ξεχάσω;

— Τελειώνετε, εἶπεν ὁ γέρον Χριστιανός, δὲν ἔλεπετε πᾶς περιμένω καὶ πᾶς κάνει καὶ κρύο;

Οἱ δύο ἀραθωνιαστικοὶ ἀπεχωρήθησαν.

Τὸ βράδν ὅταν ἡ Frida ἔμεινε μόνη, ἐσκέπτετο τοὺς λόγους τοῦ Ροβέρτου, διὰτὶ νὰ εἶνε τόσον λυπημένος!... Τι ἐμελέτα λοιπὸν νὰ κάμῃ;

Ἢ ἀγαπῶν κατ' ὀλίγον κατενόησε. Ναι! δὲν ἔπρεπε νὰ ἀμφισβῆσθῃ πλέον ὁ Ροβέρτος ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν νῆσον τῆς μαύρης Παναγίας, διὰ νὰ τὴν παρακαλέσῃ νὰ σώσῃ τὸν Axel... Ἄλλ' αὐτὸ εἶνε βεβαίως θάνατος. Βεβαίως ὁ Axel τῆς ἦτο πολὺ ἀγαπητὸς, ἀλλ' ὁ Ροβέρτος δὲν πρέπει νὰ θυσιάσῃ διὰ τὸν Axel καὶ μάλιστα ἀνωφελῶς.

Ἡ Frida διήλθεν ὄλην τὴν νύκτα παρὰ τὸ προσκεφάλιον τοῦ Axel ὁ ὁποῖος ἐκοιμᾶτο μὲ μισοανοικτά τὰ μάτια. Ἀλλὰ δὲν ἐκοιμᾶτο.... Ἐπανελάμβανεν τοὺς μυστηριώδεις λόγους τοῦ Ροβέρτου... «Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῆ ὄρκισου μοι ὅτι δὲν θὰ με ξεχάσῃς».

Τὴν ἐπομένην ἡμέρην τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, ἡ Frida ἔπῃξε καὶ εὔρε τὸν Ροβέρτον.

— Ροβέρτο, τοῦ εἶπε, ἐπέμω ἐιλκονῶς! Σὲ γνωρίζω, ζῆρω πᾶς δὲν μπορεῖ νὰ πῆς ποτὲ ψευδῆματα, ἐπέμω ἐσυλλογίσθηκα νὰ πῆς ἀπόψε στὸ βράχον τῆς μαύρης Παναγίας; Ὁ Ροβέρτος ἐσκέπηε τὴν κεφαλήν ὡς ἐνοχλὸς καὶ δὲν ἀπεκρίθη τίποτε.

— Ἐ! λοιπὸν, εἶπε ἡ Frida, δὲν θέλω νὰ πῆς δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέσῃς ἔτσι τὴν ζωὴν σου, μήπως δὲν ἔχεις νὰ ἠέψῃς τὸν ἀρρωστο πατέρα σου; Τι θὰ γίνῃ ὁ δυστυχῆς χωρὶς ἐσένα; θὰ ἀποθάνῃ βεβαίως ἀπὸ τὴν πείναν καὶ ἀπὸ τὴν λύπην. Καὶ ἐγὼ μήπως νομίζεις ὅτι μπορῶ νὰ ζῆσω χωρὶς τὴν ἀγάπην σου καὶ μάλιστα ἂν τὰ ἀπερίσκητα λόγια μοῦ ἦτανε, ἴσως, χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἢ αἰτίαν τοῦ θανάτου σου;

Ὁ Ροβέρτος δὲν ἀπεκρίθη τίποτε ὑπεσχέθη εἰς τὴν Frida πᾶν ὅτι τοῦ ἐξῆτει, διότι καὶ αὐτὸς δὲν ἤξευρε καλὰ τί ἐμελέτα νὰ πράξῃ τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐγνωρίζε ἦτο ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ λυπηθῇ τὴν Frida τοῦ.

— Ἄς πᾶμε, νὰ δοῦμε τὸν ἀγαπητὸν μας Axel τῆς εἶπε. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Axel εἶχε ὀλίγον πурετόν. Ἔβκαμε σημεῖον εἰς τὸν Ροβέρτον καὶ εἰς τὴν Frida νὰ καθήσουν πλησίον του καὶ ἔλαβε τὰς χεῖρας των, καὶ ἔπειτα με τοὺς λυμποντας ὀφθαλμοὺς του τοὺς ἐκύτταζε.

— ὘! εἰσαστε ἔτσι, τοῦ εἶπε, ὅταν ἡ μαύρη Παναγία, θὰ με πᾶρη.

Ἡ Frida δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὰ δά-

κρυα καὶ ὁ Ροβέρτος ἐγονάτισε πλησίον τῆς κλίνης καὶ κατεφίλησε τὰ χέρια τοῦ παιδίου, ἔπειτα ἐξῆλθε μὲ βίαν.

Εἰς τὴν Φιλανδίαν, κατὰ τὸν χειμῶνα, εἶνε νύκτα ἀπὸ τὰς δύο. Χωρὶς νὰ σκεφθῇ πλέον τίποτε ὁ Ροβέρτος ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην. Μεγάλον διάστημα πάγου ἐξηπλωτο ἐνώπιόν του, ὁ Ροβέρτος εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα τὸ ἐπέρασε. Ἐγνωρίζε ὅτι μίαν μικρὰ λέμβος ἦτο προσωρινὴ εἰς ἕνα νησάκι ἐκεῖ πλησίον καὶ ὅτι ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέραν ἡ θάλασσα ἦτο σχεδὸν ἐλευθερά. Ὁ καιρὸς ἦτο φρικώδης, ἐν τούτοις πλησίον τῆς μικρᾶς νήσου ἡ θάλασσα ἐφαίνετο ἀρκετὰ ἤσυχος... ὁ μαῦρος βράχος ἐφαίνετο πλησιέστερον. «Εἰς μίαν ὥραν, ἐσκέφθη ὁ Ροβέρτος, μὲ τὸν εὐνοῖκον αὐτὸν ἄνεμον θὰ φθάσω τὸν βράχον, διὰτὶ νὰ μὴν κάμω ὅτι ἔκαμε ὁ πατήρ τοῦ Χριστιανοῦ. Ἐπεσχέθη εἰς τὴν Frida νὰ μείνω, ἀλλ' ἂν ἐξ αἰτίας μου ὁ Axel ζῆσῃ, βεβαίως θὰ συγχωρήσῃ τὸ ψέμα μου.

Ὅλαι αὐτὰ ἀί σκέψεις διήρουντο μετὰ μεγάλης ταχύτητος τὸ πνεῦμα τοῦ Ροβέρτου, καὶ ἐνὼ ἐσκέπτετο οὕτω, χωρὶς οὔτε αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ καλὰ, πᾶς, εὐρέθη μέσα εἰς τὴν μικρὰν βάρκα κρατῶν μὲ σταθερὸν χεῖρὶ τὸ πηδάλιον τὸ ὁποῖον διηθύνετο κατ' εὐθείαν πρὸς τὸν μαῦρον βράχον.

Ἀδιακῶπως μεγάλου ὄγκου πάγου τὸν περιτριγυρίζον, τοὺς ἀπέφευγε ὅσον ἠδύνατο καλλιτέρα, πολλάκις ἐνόμιζε ὅτι ἐφθάσε ἢ τελευταία του στιγμή, ἀλλὰ κατέβαλε ὄλας τὰς προσπάθειας του διότι ἤθελε νὰ φθάσῃ ἕως ἐκεῖ.

Μήπως αὐτὸ δὲν ἦτο ἡ σωτηρία τοῦ Axel καὶ ἡ εὐτυχία τῆς Frida; Ὅποια χαρὰ εἰς τὴν ἐπιστροφήν.

Καὶ εἰς τὸ μέσον ὄλης τῆς σοβεῖας αὐτῆς νυκτὸς δὲν ἐσκέπτετο τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς Frida, ὅταν τὸ μεσονύκτιον, ἐπιστρέψων θὰ ἔλεγε, ὅτι ὁ Axel ἠδύνατο νὰ ζῆσῃ.

Ἐν τούτοις ἡ ὥρα παροχώρησε καὶ ἡ βάρκα ἐνεκα τῶν ἀπειρῶν προσκομῶν ἐπροχώροσε πολὺ βραδέως. Τέλος ὁ βράχος ἐφάνη: ἐκεῖ πρέπει νὰ φθάσῃ. Μὲ πολὺν κόπον περιετόλιζε τὸ πανὶ εἰς τὸ ἴσπιον καὶ με ἐν πῆδημα εὐρέθη ἐπὶ ἐνὸς βράχου, δὲν ἀφῆσε τὸ σχοινίον τῆς βάρκας καὶ κατῶρρωσε νὰ φθάσῃ μὲχρι τῆς μαύρης Παναγίας. Τότε ἐγονάτισε καὶ ἤρχισε νὰ τὴν παρακαλέσῃ καλὴ νὰ κάμῃ αὐτὸ τὸ θαῦμα. Ἐγνωρίζεν ὅτι ὁ Axel ἦτο πολὺ ἄσθενής, ἀλλ' ἦτο παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων καὶ ἤλπιζεν ὅτι ἡ Παναγία ἤθελε ἀναμεΐφῃ τὸν ἡρωισμὸν ἐκείνου, ὁ ὁποῖος διέτρεψε τόσους κινδύνους νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειάν τῆς ὅταν ἐτελείωσε ἐκύτταζε τὴν θάλασσαν.

— Μήπως εἶνε ὄνειρον, ἔλεγε, μήπως εἶνε ὄνειρον;

Πράγματι ὁμοῦ καὶ ἄλλη βάρκα διεσυνέτο πρὸς τὸν βράχον ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινουμένων πάγων, δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία πηγαίνει πρὸς τὸν βράχον τῆς Παναγίας.

Φοικίσις κατέλαβε τὸν Ροβέρτον, ἐν ἣτῳ ἡ Frida;... ἂν εἶχε τὴν ἀπερισκέψαν νὰ ἔλθῃ; Τότε κατίσθῃ καὶ ἐφώνησε;

— Frida! Frida!

— Ροβέρτο! Ροβέρτο!

— Δίκατε θεέ, εἶνε αὐτὴ!

Ἄλλα δὲν εἶνε καιρὸς διὰ βραδύτητας καὶ διὰ συκινήσεως.

Τότε ὁ Ροβέρτος δὲν ἠσθάνθη μεγαλύτερον θάρρος.

— Πέταξε τὸ σχοινί, τῆς φωνάζει.

Ἡ Frida, μὲ μεγάλην δύναμιν ἐπέταξε τὸ σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἔπεσε πλησίον τοῦ Ροβέρτου, τὸ ἤρπασε καὶ ἐπάδησε τὴν βάρκα ἕως τὸν βράχον, ἔλαβε τὴν Frida, εἰς τοὺς βραχίονάς του, σχεδὸν λιποθύμον, διότι ἡ τελευταία αὐτὴ συγκίνησε τὴν εἶν ἐξαντλησί.

— Ἰσώθημεν, εἶπε.

Δὲν ἐσκέφθη νὰ τὴν ἐπιπλήξῃ, εἶνε πολὺ εὐτυχὴς νὰ τὴν ἔχῃ πλησίον του, καὶ οἱ δύο ἐνοιούον ὅτι ὁ Axel δὲν θ' ἀποθάνῃ πλέον καὶ ὅτι ἡ μαύρη Παναγία θὰ συνεκινήθη ἀπὸ τὸ θάρρος των καὶ ὅτι θὰ ζήσουν καὶ θὰ ἀγαπῶνται.

Μετὰ τὴν πρώτην συγκίνησιν ἤρχισε νὰ τὴν ἐρωτᾷ:

— Πᾶς ἡμπορέσεις νὰ ἔλθῃς; Εἶνε ἡ βάρκα τοῦ Χριστιανοῦ, δὲν εἶνε ἔτσι; Ὁ Χριστιανὸς λοιπὸν σ' ἄφησε νὰ φύγῃς; Τι φρικτὴ νύκτα. Ἄ! Frida μου, ἂν ἤξερες πόσο σ' ἀγαπᾶ.

Δὲν ἤξευρε τί εἶπαν ἀκόμη, ἐπρόσθεσε τελευταίων ὁ Φιλανδὸς ψαράς; τοῦτο μόνον ζῆρω, ὅτι τὸ πρῶν μόνου ὁ χλωμός ἦλιος τοῦ Δεκεμβρίου ἐφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἠθάλασαν νὰ ἐπιστρέψουν, ἀλλ' ἡ ἐπιστροφή ἦτο ὀλιγώτερον εὐτυχῆς, ἡ βάρκα των συνετριβῆ μετὰ δύο μεγάλων λόφων πάγου, Μεριστοὶ ψαράδες εἶδον ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὴν μικρὰν βάρκα μισοπασημένη

νὰ πλεῖ μεταξὺ τῶν πάγων καὶ ἔπειτα νὰ ἐξαφανισθῇ πρὸς Βορρῶν.

Ἡ Frida καὶ ὁ Ροβέρτος δὲν ἦσαν πλέον ἐκεῖ.

Ἡ μαύρη Παναγία ὁμοῦ ἤκουσε τὴν παράκλησιν του. Ὁ μικρὸς Axel ἐθεραπεύθη καὶ ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην, ἡ κακὴ τύχη τῆς Liedsmarcken ἐξέλειπε, διότι ἡ Παναγία τοῦ βράχου δὲν ἀπῆλθε πλέον, ὅπως εἰς τὸ παρελθόν, ἐνιαύσια θαύματα, καὶ τώρα δὲν ἔχουν πλέον νὰ φοβούμεθ τίποτε.

(Charles Ebbrya)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΧΟΡΟΙ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Δὲν ζῆρω, ἀγαπητέ μου ἀναγνώστα, ἂν σου ἔτυχε ποτὲ νὰ περάσῃς τὸ Πάσχα εἰς κανένα χωρίον μεταξὺ ἀπολιτικῶν χωρικῶν.

Ἄν δὲν σου συνέβη ποτὲ τοῦτο ἀκολούθησέ με. Ἔὰ σοῦ φέρω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μίαν σκηνὴν τῆς ποιητικῆς ζωῆς τοῦ χωρίου, ἣτις ἂν σὲ εὐχαριστήσῃ δὲν πιστεύω νὰ σοῦ προξενήσῃ καὶ ἀηδίαν.

Εὔρισκόμεθα εἰς τὸ χωρίον K. τῶν Ἀγράφων. Εἶνε ἀπόγειμα τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ Πάσχα. Κύττα, οἱ χωρικοὶ μὲ τὰς ὀλοσπρες ὄλοι φουσανέλλες των πᾶς βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Μόλις ἐτελείωσε ἡ δευτέρα Ἀνάστασις. Σὲ λιγάκι θὰ στηθῇ ὁ χορὸς. Πᾶς σοῦ φάινεται ἡ λεβέντικη κορμοσπασὰ των. Μποροῦμε ἡμεῖς—οἱ ἀνθρώποι τῶν πόλεων—νὰ ὀνομαστέμε προστὰς σ' αὐτοὺς ἀντρες; Κῦττα, τίς ὁμορφες Ἀγγραφοποπούλες μετὰ τὰ παρθένα κάλλη τους. Μπορεῖς νὰ παραβάλῃς τὸ καθαρίον αὐτῶν πρόσωπο μὲ τὸ μπιγαντισμένο πρόσωπο τῶν γυναικῶν μας.

Πιάστηκαν ὄλοι τῆρα στὸν χορὸ. Στὸν πρῶτον οἱ ἄνδρες, στὸν δεύτερον πᾶρα μέσα, αἱ γυναῖκες. Τὸν χορὸ δὲν τὸν συνοδεύουν ὄργανα μουσικὰ, ἀλλὰ τὰ γλυκὰ καὶ ρυθμικὰ τραγούδια ἐκείνων πού χορεύουν. Καὶ τί τραγούδια ἀκούς; Τίποτε ἐκφίλα; Τίποτε ζενικά; Ὅχι. Ἀλλὰ τραγούδια κλέφτικα, τραγούδια ἐλληνικά. Τραγούδια πού θυμίζουν τὴν ἠρωικὴν ἐποχὴν τῶν κλεφτῶν καὶ ἀρματολῶν, τὴν ἐποχὴν τῶν γιγάντων τοῦ 21. Ὡ! ἂν δὲν εἶσαστε σῖς γλυκοφωνα ἀηδόνες τῶν ἀθανάτων Ἀγράφων ἡ ἐποχὴ ἡ ἐνδοξος, οἱ ἥρωες τῆς Ἑλλάδος χρονοῖ καὶ τὰ ἔπη τῆς Ἑθνικῆς ποιήσεως θὰ ἰθάπποντο εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς λήθης.

Κύττα τί λεβεντιά ἔχει ἐκεῖνος, πού σῦρει τὸν χορὸ μὲ τὴν κάτασπρη φουσανέλλα. Πᾶς μου, δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι εὐρίσκεσαι εἰς στρατόπεδον κλεφτῶν. Κῦττα, πίσω του, μετὰ τί χάρι; σῦρει τὸν χορὸ ἡ ὁμορφὴ ἐκεῖνη κοπέλλα.

Πᾶς σ' ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν πλάτανον νὰ ἀναπαυθῶμε λιγάκι στὴν δροσιά του καὶ ἀπὸ κεί νὰ βλέπουμε μετὰ ἄνεσιν τὸν χορὸ.

Μπᾶ! γιὰτὶ ἐκεῖνος ὁ λεβέντης, πού κάθεται στὸν κεντρικὸν πλάτανον δὲν πιάττειται στὸν χορὸ. Στὰ μεγάλα μάτια του φαίνεται ζωγραφισμένη ἡ μελαγχολία, ἡ ὁποία μετὰ τὰς ἀραχνιασμένους φτεροῦγες τῆς σκεπάζει τὸ μέτωπό του. Εἶναι σὰν ἀφηρημένος σὰν νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τί γίνεται γύρω του καὶ εἰς ἕνα μόνον σημειὸν εἶνε προσηλωμένος ὁ νοῦς του. Αὐτὸς ὁ νέος χωρὶς ἄλλο ἀγαπᾶ! Κῦτταξέ, πᾶς ἔχει κορφομένη τὰ μάτια του στὴν πανώρηα ἐκεῖνη κοπέλλα. Μὰ καὶ κείνη, κῦτταξέ, τί κρυφὸς τοῦ ὀρνεῖ ματιές. Καὶ αὐτὴ σὰν κ' αὐτὸν μελαγχολικῆ. Χωρὶς ἄλλο ἀγαπῶνται.

Κᾶτι ἔχουν τὸ μυστικὸν θελήτρο μέσα τους τὰ τοιούτου εἶδους εἰδύλλια. Πόσον μ' ἀρέσει νὰ μαυθᾶνω λεπτομερείας. Νὰ εἰσδῶ εἰς τὰ βάθη τῆς ζωῆς, εἰς τὰ βάθη

της καρδιάς. Γι' ας φωνάξουμε αυτό το παιδί που στέκεται μπροστά μας, πιστεύω να είναι εις θεόν να μ' ας π'η κ'ατι.

- Αί! φίλε μ'ου, έλα από δω.
- Τι θέλετε πατριώτες;
- Για κάθισε λιγάκι, κ'ατι να σ' έρωτήσουμε.
- Ό, τι θέλετε.
- Είσαι ντόπιος απ' δω;
- Ναί.
- Ήρεις τίνος είναι εκείνη ή ωμορφη κοπέλλα, που σέρνει τον χορό;

— Και δεν μ'ου λέςε τίς πατριωτές μου από ποιό μεριά του κόσμου έρχεστε και δέν ξέρετε τίποτε για την Δάφνη την κόρη του κύρ-Παρέδρου, που όλα τα Άγραφα τραγουδούν την περίσσια μορφάδα της και την αγάπη της στον ξακουσμένο για την λεβεντιά Θύμιο!

- Για πές μας τα καλλίτερα.
- Νά, ή Δάφνη ή ωμορφη ή κόρη του κύρ-Θανάσης του Παρέδρου, που έχει τόσα χωράφια, άλλα τόσα ζωντανά και όσα να π'ης άσπρα, αυτή που σέρνει τώρα τον χορό αγαπ'α τον Θύμιο, τον γυιό της γρηά-Γραμματούς, τον Θύμιο που όλους β'ζει κάτω στον χορό, στο πάλεμα, στο στραγγουδι, τον Θύμιο, που τρελλένεται και αυτός για δούτην.

— Αί, κ'ι' άφου την αγαπ'α κ'ι' αυτή τον αγαπ'α γιατί δέν την πέρνει;

— Την πέρνει αυτός μ'α πους του την δίνε. Ό γέρω Θανάσης έχει χοντρό κεφάλι. Δέν την δίνει την κόρη του, λέγει, στον φτωχό-Θύμιο. Θέλει να την δώη σέ γαμπρό, που ν'αχει όσους και αυτός παράδες.

— Δέν μ'ου λές τώρα, παιδί μου, ό Θύμιος μήπως είναι εκείνο το παλχηκάρι που κάθεται συλλογισμένο από κάτω από τον άντικρινό πλάτανο;

- Ναι!

Π'ηγα και τώ άλλο Πάσχα, αγαπητέ μου αναγνώστα, στο χωριό εκείνο. Είδα πάλι τον χορό, που έβερνε μιζά νέα όψη, άδύνατη, με σχεδόν κυρτωμένη ράχι, με αύλακωμένο πρόσωπο, με βαθουλιασμένα από τα δάκρυα μάτια. Άραινέτο για νέα, μ'α μπουρούσε να την π'η, χωρίς κενέας να σου π'η όχι, και γρηά. Και ποιά νομίζεις ήτο αυτή άναγνώστα μου. Ούτε να τώ φαντασής! Ητο ή πανώρηκα Δάφνη!, που την περίσσια μ'ορφάδα τραγουδούσαν όλαις τα Άγραφα, καθώς μ'ας είπε πέρσει τό παιδί.

Κυττάω ίσως δ'ω από κάτω από τον πλάτανο τον Θύμιο, τον καλό της Δάφνης, μ'α δέν τ'ον βλέπω. Και μονάχα μιζά γρηά έκείτετο έκει σ'α κατ'αμυρα, που όλη έκλαιγε, έκλαιγε. Παράξενα όλα αυτά μ'ου φάνηκαν τί έγείνε σ' αυτό τό χωριό από τ'ωνα Πάσχα ως τ'άλλο ψάχνω να βρω έκείνο τό παιδί τό 'έρισκα και άλους τί μ'ουπε.

— «Ό κύρ-Θανάσης ό Πατέρας της Δάφνης έρ'ηκε επί τέλους τό φθινόπωρο, που μ'ας π'ερασε, τον κατ'αλληλό για τό κορίτσι του γαμπρό. Έκείνον τον χαμένον που σέρνει τώρα τον άντρίκιο τον χορό. Έχει μπόλικους παράδες, καθώς ήθελε. Του κάκου ή Δάφνη έκλαιγε, παρακάλεσε, του κάκου και ό Θύμιος. Και της περασμένες άποκρ'ης, κατ'α την ώρα, που ό παπάς έστεφάνωσε την Δάφνη με εκείνον ό Θύμιος με μιζά μαχαίρα σ'την καρδιά εδίνε τέλος σ'την πικροποτισμένη του ζωή. Κ'υττα την Δάφνη από τ'ον πόνο π'ως κατήνησε. Κ'υττα και την χαρακομένη Γραμμάτω τη μάνα του Θύμιου π'ως κλαίει από κάτω από τον πλάτανο».

XX

Άν δέν π'ε έκούρασε, αγαπητέ μου αναγνώστη, ή μονότονος και τόσον ζηρά διήγησ'ις μου θ'α σου προτείνω να με άκολουθήσης και κατ'α τό επόμενον Πάσχα εις τό χωριό Κ. των Άγράφων. Ίδού, πάλιν ό ίδιος χορός. Π'λην π'ως; Η Δάφνη λείπει. Μήπως είναι άσθενής ή μήπως... Α! ούτε να τον σκεφτώ δέν θέλω. Πάλι έκείνο τό παιδί, ό καλός μας σύμβουλος μπορεί να μ'ας δώη νέας πληροφορίας. Α! νατό.

- Τι γίνεσαι, παλχηκάρι;
- Καλά, πατριώτα, καθώς ώρίσατε;
- Χωρίς πολλά λόγια σε παρακαλούμε να μ'ας π'ης τί γίνεται ή Δάφνη.
- Η Δάφνη;... Πάει ν' άνταμώση τον Θύμιο της.
- Τι, πέθανε;
- Τώρα!... από περίσι άκούμα. Ό άν-

τρας της μάστα—που φρόντισε και τον βρήκε ό Πατέρας της, με τούς πολλούς παράδες—επιπανετρεύθηκε και νατ'ες τ'ώρα χορεύει τώρα μπροστά και ή καινούρηκα γυναικά του παρ'α πίσω.

Κυττάτε και από κάτω από τον πλάτανο; Βλέπετε ή μιζά είναι ή μάνα του Θύμιου, που και πέρσει ήτο σ'την αυτή θέση κοντά της φέτος βλέπετε και ένα γέροντα είναι ό κύρ-Θανάσης ό πατέρας της Δάφνης, ό πάρεδρος. Τα δάκρυά του σμίγουν με τα δάκρυα της μάνας του Θύμιου, της γρηά-Γραμμάτω. Είναι δάκρυα μετανοίας. Ζητεί συγχώρηση από δύο άγιως ψυχάς, τας όποιās, χωρίς να τώ θέλη έσώθησε. Θ'α τον συγχώρητη ό Θύμιος και ή Δάφνη. Έχουν τόσον μεγάλη καρδιά. Π'λην θ'α τον συγχώρητη ό μέγας κριτής ό Θεός; Ίσως αί ψυχαί έκείνων μεσιτεύσουν υπ'έρ αυτού εις τον Ύψιστον!...

Καρδίτια Γ. Ίατροίδης

Δ. Σ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΡΚΑΔΙΚΑ ΕΘΙΜΑ ΓΑΜΟΥ

[Περί γάμου και περί εθίμων εν γενει.— Περί προικοχαρτίων.— Προξενιτών και προετοιμασιών του γάμου.— Μάγια και μαγειοβότανα.— Άμυποδέματα και ξαμυποδέματα.— Κουπάρια.— Καλέσματα προξήμια του Γάμου.— Ποικίλα ανέκδοτα— ΄ζοματα γαμήλια—βακχικά—επιτραπέζια κλπ. πρωτότυπα έξοχα τό ενδιαφέρον της μυσηριώδους και άρχαιοπρεπούς συνθέσεως και έξελίξεως μέχρις ήμ'ων.— Μελέτη εκ τούτων βαθεία του χαρακτήρος και της ζωής των χωρικών Άρκάδων].

Ό Γάμος.

Ό γάμος τυγχάνει πολλής αγάπης και υποστηρίξεως παρ'α τ'ω Άρκάδικ'ω λα'ω καθ'όλου. Θεωρείται νεώτεροι κοινωνιολογικοί και οικονομολογικοί δέν άπασχολούν τούς χωρικούς άρκάδες. Δέν υπάρχουν εδ'ω λοιπόν ούτε γεροντοκορία ούτε γεροντοπαλχηκάρια. Άγαμαι καθ' άπαντα τον βίον των μένου μερικοί παρ'αλλοι και άνάπηροι ως και τα έκτρώματα είπειν του ενός ή του άλλου φύλου. Οί άποδοιομπαίιοι, οί καταφρονεμένοι, οί άχρηστοί, ή άνικανότης λοιπόν δέν υπανδρεύεται ούτε τον εν Ήσαιχ χορόν γνωρίζουν—οί πλείστοι εδ'ω έρ'ηβοι είναι πατέρες τέκνων ύγιών και εύρώτων.

Τόν γάμον των χωρικών άρκάδων μιζά άρχη διέπει, μιζά γνώμη άδιάλειπτος και έδραία άπορροούσα από την μακράν του παρελθόντος πείραν τούτων. Μια άγραφος παρχαταθήκη ήτις φέρεται από γενεάς εις γενεάν άπαρ'αβ'άτως ως άγραφος νόμος. Έν άριστον γνωμικόν, εν έξοχον εθίμον.

Η μικρός πολύ παντρέψου ή μικρός καλογερόψου.

Ταύτης άλλη αλήθεια ειλικρινεστέρα και φυσιολογικώτερα δέν υπ'έρχει. Τό μεγαλύτερον κεφάλαιον του γάμου είναι ή νεότης και δέν άφίνουν οί χωρικοί μας τό κεφάλαιόν τους αυτό να χαθ'η και να συντριβ'η και μακρ'η με τούς μαθηματικούς ύπολογισμούς, δι'α τούτο γρηγορά αίσθάνεται την μεγαλειτέραν εύτυχίαν ήν βλέπει ό άνθρωπος εν τ'ω κόσμω, γίνονται πατέρες τέκνων, ζούν εν τ'ίμω, ήσυχως. Η λέξις πατήρ είναι ό πλούτος του γάμου των. Η νεότης αυτού είναι ό άμύθητος θησαυρός και ή άκμή της υγείας και της ζωής είναι τό έδραϊον κεφάλαιον της προκοπής και προόδου των. Τα περαιτέρω της τύχης βουλευματα επαφ'ιενται εις την αγαθήν της προαίρεσιν. Όλλα τα ζητήματα της εύτυχούς ζωής δέν λυεί ό γάμος αυτό γνωρίζε ή χωρικός άρκάς και υπανδρεύεται με χάρην με χάρην, χωρίς να σκοτίζ'η τον νου του με τας θεωρίας του οικονομολόγου Μάλθου.

Όλη ή λιτή ζωή των χωρικών άρκάδων είναι ό πανηγυρικός ύμνος υπ'έρ του γάμου. Η γυνή έργάζεται παρ'α άνδρι εις άπάσας τας εν τη οίκια και έκτος αυτής γεωργικάς εργασίας. Όργώνει, σκάπτει τούς άγρούς. Ξπείρει, ποτίζει, θερίζει, ποιμαίνει τ'α πρόβατα, βόσκει τ'α κτήνη. Εδ'ω ή γυνή έχει ίσοπολιτείαν και την ώραϊαν ζωήν των Άρκάδων ως προς τόν συνδυασμόν τούτον πρέπει να έγνωρίζεν έκτος ή άρχαίος Ησίοδος ό ύμν'ός της άγροτικής ζωής.—Δέν έχει μ'οδαίς εδ'ω ή γυνή ούτε συμρούς ούτε

άλλους δικαυρούς. Η γυνή εδ'ω είναι άληθής σύντροφος του άνδρος και βοηθία τούτου. Και δι'α τούτο έρχονται εις γάμον ένωρίς, ένωρίς οί άλιμοι ποιμένες και ή δροσεραίς τσοπανοπούλας.

Τό έξής άσμα είναι της αγάπης παρ'α τόν γάμον της χωρικοπούλας μας :

- Σήκω Δημήτρω να π'ης για έξ'ελλα;
- Δέν μπορ'ω Μάγνα δέν μπορ'ω.
- Σήκω Δημήτρω να σέ παντρέψω.
- Όπουτά μάνα μου δπουτά.

Με όλα ταύτα ό γάμος δέν γεννάται εδ'ω εκ του έρωτος όπως τό όζος εκ του ούνου, όπως είπεν ό Βολταίρος. Τό μικρόν της Ήκρωρίας τέκνον εδ'ω δέν λατρεύεται. Εδ'ω μιζά λατρεία υπ'άρχει ή λατρεία του Γάμου, ή λατρεία της προμηνηστρίας Ήρας.

Τ'α ήθη δι'α τούτο είναι αούπηρα και τιμάται πολύ ή σεμνή και ένάστας κόρη. Δι'α τούτο αί χωρικοί άρκάδες μητέρες βροντοφωνούν στα κρίσιμα των εις τ'α άσματά των

• Κάθου κόρη στήν τιμή σου για να β'ρης τό ροιζικό σου!

(άκολουθεί).

ΛΕΩΝΙΔΟΥ ΑΝΔΡΕΊ ΕΦ

ΗΣΑΝ ΠΟΤΕ...

(Ρωδιική Φιλολογία)

(Συνήχεια και τέλος)

Δ'.

Την νύκτα εκείνην μελαγχολικήν και μακράν όπως ό ήλιος έκαιεν ό λαμπτήρ υπό τό κνανούν κάλυμμα, και ή ήχηρά σιωπή έπρόμαζε μεταδίδουσα άνά τας αιδούσας ήσυχους στεναγμούς, ρόχθον και ύπναλεάν άναπνοήν δσθενών. Έπεσε εις τό λιθόστρωμα εν κοιλίριον τέου, και ό ήχος εκ της πτώσεως έξη'ηθε καθαρός ως κωδωνίσκου και διήκοεσεν επί πολύ εν τη ήρέμω και άκινήτω άτμοσφαιρά. Έν τη αιδούση άρ. 8 ούδεις εκοιμάτο κατ'α την νύκτα ταύτην, άλλα πάντες έκείνο ήσυχως και όμοίως προς κοιμωμένους. Μόνος ό Τορβέστος μηδόλος οκεπτόμενος περι παρουσίας εν τη αιδούση άλλων προσώπων άνήσυχος εστρέφετο κείμενος ότε ύπνιος, ότε προνής, συχνάκις άιαστενάζων και διορθών τό καταιπίτιον εφάπλωμα. Δις ήλθε εξ εις τό κατιστήριον και τέλος άπεκοιμήθη, έπειδή ό δογανισμός του έγίνετο από στιγμής εις στιγμήν ύγιέστερος. Και ό ύπνος του ήτο ίσχυρός, και τό στήθος του επάλλετο ρυθμικώς και ελαφρως. Προφανώς και όνειρα έπεσκέφθησαν αυτόν κατ'α επί των χειλέων του άνεφάνη μειδίωμα.

Μακράν εν τη σκοτεινή και ήρημω αιδούση των παραδόσεων έκτύπησε τό όρολόγιον τρέις. Και ό ήχος αυτός ήχος ήσυχος ύποτρέμων και αινυματώδης εφάνη τρυφερός και ώραιός ως μακρυνόν άσμα θλίψως εις τον Λαυρέντιος Πέτροβις.

Ό ήχος ηγρύνετο και ηγζάνετο και διαρκώς μελωδικός ως πριν όμοίως νυν προς ήσυχον όδυρομόν παιδίον, κεκλεισμένου εν σκοτειν'ω δωματίω και φοβουμένου τό τε σκότος και τούς κλεισάτας αυτό και συγκροιούντος τους εν τ'ω στήθει του κολλάζοντας λυγμούς και στεναγμούς. Τό άκόλουθον δευτερόλεπτον ό Λαυρέντιος έξύπνησεν εντελώς και παρηνός ένόησε τό αίνιγμα: έκλαιεν ύχι παιδίον, ένηλιξ άνήρ, έκλαιεν ασχήμωσ πνιγόμενος εκ των δακρύνων, άσφυκτιών.

— Ποιός κλαίει; ήρώτησεν ό Λαυρέντιος Πέτροβις, άλλ' άπάντησιν δέν έλαβεν. Ό όδυρομός έπαισα, και εκ τούτου εν τη αιδούση έτι περισσότερα μελαγχολία και θλίψως επεκράτησαν. Οί λευκοί τοίχοι ήσαν άκίνητοι και ψυχροί, και ούδεις ύπήρχεν ό ζών, προς δν να παραπονεθ'η τις δι'α την μοναξίαν και τον φόβον και να ζητήση υπεράσπιον.

— Ποιός κλαίει; επανέλαυεν ό Λαυρέντιος Πέτροβις.—Διάκε, ού;

Ό κλανθμόσ όσεκ εκρύπτετό πουν έξεχούθη αφηρηδώς έλευθερός. Τό εφάπλωμα, τό καλύπτρον τον Π. διάκονον εκινήθη, και ή μεταλλική πινακίς εκτυπήθη επί την σιδηράν ράβδον παραγαγούσα ύποτρέμοντα ήχον.

— Τι έπαθες! τί έπαθες!— έφέλλιζεν ό Λαυρέντιος Πέτροβις.— Μή κλαίς!

Άλλ' ό π. διάκονος έκλαιε και δλωνεν συγχότερον έκρ'οτει ή πινακίς σσειομένη υπό τού δλολούζοντος και παλλομένου σώματος. Ό Λαυρέντιος Πέτροβις εκάθησεν επί της κλίνης, έβυθίσθη εις σκέψεις και ελα βραδέως κατεβίβασε τούς αιμωδασάτας πόδας. Έσηκώθη, διήλθε τό διάμεσον, τό χωρίζον αυτόν από της κλίνης του π. διακόνου, — εν και ήμισυ βήμα. Ένταύθα έδέησε και πάλιν να λάβη άναψυχήν. Διακεκομμένως και βαρέως άσθμαίνων δι'α της ρωής επέθηκε την κεφαλήν του επί τον τρέμοντα μικρόν όγκον, τον υποφορησαντα, διασδοθή αυτ'ω μέρος επί της κλίνης και παρακλιτικώς είπε:

— Μή κλαίς. Έλα, τέ κλαίς;! Φοβείσαι τό θάνατον!

Ό π. διάκονος αποτόμως έσηκώσεν από της κεφαλής τό εφάπλωμα και μετ'α λύτης άνεφώνησεν:

- Άχ, πατέρα!
- Έλα! Φοβάσαι;
- Όχι, πατέρα, δέν φοβούμαι, δι'α της αυτής κλανθμηρικής φωνής άπήνησεν ό διάκονος.
- Όχι, δέν φοβούμαι, επάκέλσε και πάλιν τρέψας άνεστέναξε και ήμισυ να δδύρεται.

— Μή θυμώνης μαζί μου για κείνα, που σου είπα τας προάλλαις—παρεκάλεσεν ό Λαυρέντιος Πέτροβις. Άσφοία να θυμώση κανείς, βρε άδελφέ.

— Δέν θυμώνω. Γιατί να θυμώσω; Μήπως εδ'ω μ'ου φώναξες τον θάνατον; Μόνος του έρχεται... και, ό π. διάκονος εστéναξε δυνατά.

— Μα γιατί λοιπόν κλαίς; ήρώτησε και μετεβίβαζε τούς όφθαλμούς από τού σκοτεινού προσώπου τού διακόνου επί την πολιάν αυτου μικρόν γενειάδα, ησθάνετο υπό την χείρα αδύνατα φρικιασιν του ίσχυού σαρκίου και ήπ'ορα.

— Γιατί λοιπόν βαγγής; επιμόνωσ ήρώτα. Ό π. διάκονος εκάλυψε δι'α των χειρών τό πρόσωπον και σεϊων την κεφαλήν προεφ'ερε δι' ύψηλής φωνής:

— Άχ, πατέρα, πατέρα! Τόν καλόν ήλιον λυτ'ωμαι. Άν ήξερεις... π'ως σέ μ'ας... εις την επαρχίαν Ταμπών... Φέγγει. Με γεία... Με γεία σου, με χαρά σου...

— Τι ήλιος; Ό Λαυρέντιος Πέτροβις δέν ένώησε και ώργίσθη κατ'α του διακόνου. Άλλά παρηνός ενεδυμήθη την άκίνα έκείνην του θερμοφ'ου φατός, ή όποία την ήμέραν εισώρμα δι'α τού παραθύρου και έχρ'οσωνε τό πάτωμα, ενεδυμήθη π'ως εφώτιζεν ό ήλιος εν τη επαρχία του Σαρδωσβ τον Βόλγαν, τό δάσος, την υπό κοινοριού κεκαλυμμένην άτραπών του πεδίον, και σσηήσε τας πλάμας, και έκτύπησε δι' αυτών τό στήθος του, και μετ'α βραχνών κλανθμηρικών έπεσε με τό πρόσωπον επί τό προσκεφάλαιον, παραπλεύρως προς την κεφαλήν του διακόνου. Ούτως έκλαιον άμφοτεροι. Έκλαιον δι'α τον ήλιον, δν δέν θα ίδωσι του λοιπού την μηλέαν, ήτις άνευ αυτών θα δώση τούς καρπούς της, τό σκότος, όπερ θα τους καταλάβη την αγαπητήν ζωήν και τον σκληρόν θάνατον. Η εβιολωπος σιγή υπελάμβανε τούς κλανθμούς και στεναγμούς των και διασκορπιζεν αυτούς άνά τας αιδούσας άναμιγρούσα αυτούς μετ'α τού υγιούσ ρόχθον των υοσοκόμων γυναικών, κεκμυκτιών εκ της ήμέρας, των στεναγμών και της βηχός των βαρέως άσθενών και της ελαφρως άναπνοής των εν άναρωσεί. Ό φοιτητής εκοιμάτο, άλλα τό μειδίωμα έφυγεν από των χειλέων του.

Σταθερόν, άψυχον φως εξέπεμπεν ό ήλεκτρικός λαμπτήρ, και οί λευκοί ύψηλοι τοίχοι εθεώρουν άπαθώς και βλακωδώς.

Άπέθανεν ό Λαυρέντιος Πέτροβις την επομένην νύκτα εις τας πέντε τό πρωί, Αφ' εσπέρας άπεκοιμήθη ύπνον βαθύν, ηγέρθη συνειδώς, δι' αποθήσκει και δι' οφείλει να κάμη τι: τά καλέση προς βοήθειαν, να φωνάξη ή να σταυροκοπηθ'η—και άπόλυσε τας αοθήσεις. Άνηγέρθη και έπεσε ή κεφαλή του, έξούλισε τό προσκεφάλαιον και όρμητικώς κατέπεσεν επί τού στήθους του ό γρόνθος της χειρός του.—Ό π. διάκονος ήκουσε καθ' ύπνον τον τριγμόν της κλίνης και μη άνοίγαν τούς όφθαλμούς ήρώτησε:

— Τ' είναι, πατέρα;

'Αλλ' οδὲ ἴς ἀπεκρήθη αὐτῷ καὶ πάλιν ἀπεκοιμήθη. Τῶν ἡμέραν οἱ ἰατροὶ τὸν ἐβεβαίωσαν, ἔδω θὰ ζῆσι, καὶ τοὺς ἐπίσκειναι καὶ ἵκον ἐδωχί. Ἐχαιρέτα ἀπὸ τῆς κλίσης διὰ μὲν τῆς κεφαλῆς, ἠχαρισίται καὶ συνέχαιρε πάντας ἐπὶ τῇ ἐορτῇ.

Ἐδυχνῆς ἦτο ἑστῆσις καὶ ὁ φοιτητὴς καὶ ἐκοιμάτο ὕπνον βαυῖν ὡς θυγῆς. Τῆν ἡμέραν ταύτην ἡ κόρη τὸν ἐπεσκέφθη, θερμῶς τὸν κατεβίβησε καὶ ἐκάθησε περισσότερον τῆς ὀριανῆς εὐφρας ἀκριβῶς εἰκοσι λεπτά. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλε καὶ ἡ χρυσῆ ἀκτις ἐπεσκέπτετο τὸ διωμάτιον οὐανά.

Ἐν Ὄδησῳ τῇ 20 Ἰαννουαρίου 1907.

Ἰ. Μεσσήνας Π. Αἴθια

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Ἐπάνω εἰς τὸ καλαθάκι τοῦ προσέκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκοιμήθη τὸ ξανθὸ παιδάκι ποῦ πωλεῖ λουλούδια. Νύκτα εἶνε καὶ κοιμάται, ἀπὸ τὸν ἀεραζυλαττόμενον ἐκεῖ ἔς τὰ σκαλοπάτια πύλης οἴκου μεγαλοπρεποῦς. Καὶ ἐκοιμήθη περιμένον, — εἶνε δύο μετὰ τὰ μεσάνυχτα, — καὶ συναχθῶν ἐκεῖ καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδία, ποῦ εἶνε δισκορημένα εἰς τὴν πύλιν καὶ προσφέρουν τ' ἀνθη τῶν, καὶ ὅλα μαζί νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ Πατήσια, εἰς τὰ περιβόλια τῶν. Ἦτο σάν λυπημένον, ἐπειδὴ εἰς τὰ ζυθοπωλεῖα, τὰ καρῆ-σαντάν, εἰς καρνεῖα, ἔξω τοῦ θεάτρου, πανταχοῦ ἐξήθηνε νὰ ἐκποιήσῃ ὅλα τ' ἄνθη του, ὅπου πρὸ πάντων ἔβλεπε εὐθύμους, ζωηροὺς συμπίπτας με κυρίας παρ' αὐτοὺς ὅπου ἐκάγγαζον, καὶ ὅμοιος τὸ καὶ μόνον δὲν τὰ πούλησε. Καὶ τὰ ἡγάπα τόσον τ' ἄνθη του, δὲν ἔνοιουσε τίνι τρῶπῳ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνεταί χάρα κ' ἀγάπη καὶ χορὸς χωρὶς αὐτὰ! Εἶδεν εἰς ἓνα ὄμιλον, ἐντὸς ζυθοπωλείου εἰς νὰ ἐγερθῆ καὶ νὰ πληρώσῃ διὰ τὰς κυρίας καὶ τοὺς φίλους τοῦ δραχμάς ἐξήκοντα διὰ ποτὰ καὶ φαγητά, καὶ ὅταν τοὺς ἐπλησίασε κ' αὐτὸ προσφῆρον διὰ τρεῖς δεκάρας τὰς ἀθώας ἀνοδὲςμας του, ἔτσι μὲν τὸ χέρι τὰς ἀπέκρουσαν καὶ: ἀπῆλθιν' ἀπ' ἔδω, τοῦ εἶπαν, ἐνῷ ἔτοιμα ἀμάξια ποῦ θὰ πληρωθῶν κ' αὐτὰ με εἰκοσιπεντάρικα, τοὺς ἐπερίμεναν, τοὺς πῆραν κ' ἔφυγον με γέλωτας.

Ὀύτως ἐπέρασαν μεσάνυχτα καὶ ἐκουράσθη ἡ ψυχὴ του καὶ ἐπῆρε μελαγχολικὸν τὸν δρόμον διὰ τὰ Πατήσια, μ' ὅσα ἄνθη ἔθυσεν ἐκεῖ εἰς τὸ μάργαρο προσμένον τοὺς συντρόφους, κ' ἐκοιμήθη τὸ πτωχό. Ὁ νοῦς του, πρὶν νὰ κοιμηθῆ, ἐφέρετο εἰς τῶν πλουσίων τὰς μεγάλας ἀπολαύσεις, ὅσας ἔτυχε νὰ ἴδῃ ἐὶς τὰς ἀθῶν μᾶτι του, ὀπότεν εἰσχωρῆ παντοῦ. ἠ στέκεται ἀπ' ἔξω προσπαθῶν νὰ δώσῃ καὶ αὐτὸ τὰ ἄνθη του εἰς χέρι ποῦ θὰ τὰ πληρώσῃ ὅσα εὐαρεστηθῆ. Κ' ἐσυλογεῖτο ἦδη με τὰ κλειστά ματάκια του, ὅ τ' εὐδόμενος ποῦ εἶν' οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀπὸ διασκεδάσεις τρέχουσιν εἰς διασκεδάσιν, ἔχουν ἀθῶα κυρίας ἀπὸ τοῦ θραχίονος, ἐνδεδεμένοι εὐμορφα καὶ ἀπλά, ὅλη γέλοῦν, πηγαίνον εἰς τὰ φῶτα, εἰς τὴν μουσικὴν, εἰς δειπνα πολυποικίλια, ἠ ἀμαζῆ τοὺς φέρει, καὶ κοιμῶντα μεκλακά, ζεστά.. Κ' ἐμάζευε τὰ ποδαράκια του ἐκεῖ κ' ἐμάζευε τοὺς ὠμούς τὰ χεράκια του. διότι ἦτο κρῦο, κ' ἐγίνε κούδρι ἐῖσα με τὸ καλαθάκι του, εἰς τὸ ὅποιον ἀκουμποῦσε τὸ κεφάλι του, ὡσάν νὰ ἦσαν δύο καλαθάκια ἀγκαλιαστά, λούλουδα γεμισμένα.. Καὶ τὸ πῆρ' ὁ ὕπνος πιά! Διότι εἶχε μ' ὅλα ταῦτα τὴν ὑγιάν του, τὸ βοδοκὸκινον τοῦ χρωῦμα, κ' ἂν ἡ βία του, δὲν εἶχε γούναν καὶ ἂν ἦτο ἀσκεπὲς, ἦτο συνητισμένον ἐκ τοῦ κρῦου νὰ ζεσταίνεταί με τὸ κυκλοφοροῦν ἐντὸς του αἷμα δυνατὸν, ποῦ ἐδιδ' εἰς τὴν ἡλιοκαμμένην ὄψιν του, εἰς τὰς ὀραίας πορείας, τὸν τράχηλον, ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ καὶ χρουδατῶν, ὡς ζάχαρος καυτῆς ἀπαύγασμα.

Κ' ἐμύριζαν τὰ ἄνθη εἰς τὴν κόλπιν του, σγουρήν, ξανθὴν, καὶ λὲς τὸ περιεβαλλόν με ἄρωμα ἀγάπης καὶ τὸ ὀφύλατταν ἐκεῖ, κ' ἀπέμεναν γὰρ νὰ νανορίζουν! γὰρ νὰ βλέπῃ ὄνειρα ὀραία. Ἦτο ἑνδεκα ἑτῶν. Ἄχ! Πὸς ἑνδεκα ἑτῶν παιδικὰ εἶνε πλούσια; Δὲν τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους, εἰς τὴν βροχῆν, εἰς τὸ κρῦο, εἰς τὸ χιόνι νὰ σοῦ φέρουν, ὅταν σὺ εἶσαι θερμὸς εἰς μέλαν λαμ-

πρὴν σάλαν κ' ἐνθουσιασμένον ἀπὸ εὐχυμον ποτὸν, εἰς συντροφίαν ὀραίαν νὰ σοῦ φέρουν με τὰ κρῦα τῶν χεράκια δύο τριαντάφυλλα, ποῦ ζοῦν καὶ τὸν γεμίωνα κ' ἔχουν ὅλη τὴν θωριά τῆς ἀνοήσις;

Π

Μὰ καὶ! ἓνας προβαίνει, ὡς γλυκὺς παπποῦς, καὶ φέρει εἰς τὸ παιδί τῶν λουλουδιῶν καὶ βλάει εἰς τὰς πλατάς του μίκον λευκὴν, λευκὴν καὶ ἀπαλὴν, ὡς γάτος ποῦ "μπορεῖ νὰ φαντασθῆ μὰ ποῦ δὲν εἶδεν ἔτι με τὰ μάτια του, γούνισαν: καὶ τοῦ ἀκέπασε καὶ ὅλα τὰ λαιμά. Ἦα κ' ἓνας ἄλλος, ἓσαν πατέρας τρυφερός, ἐρχεται καὶ τὸ βλάει εἰς τὰ γονατάκι του κατὰ καλῆς, χρωματισταῖς καὶ ἀπαλαῖς περινημαδίας κ' ἐπειτα εἰς τὰ γυνά του ποδαράκια κατὰ ὅση χρυσῆ νομίζεις, πλέον ἢ χρυσε, με τὸσα εὐμορφα κουμπιὰ, ὡσάν πουλοῦ ματάκια, ὑποδήματα. Κ' ἐρχεται μία, ἓσαν νὰ λούνη ἀπὸ χρῶα, κροπλασμένη μέμμη μ' ἄσπρα τὰ μαλλιά, ποῦ δὲν γελαῖ εἰς ὅλον πιά τὸν κόσμον, μὰ γὰρ τὸ γλυκὸ ἐγγόνι τῆς ὅλη γελαῖ τὸ χεῖλι τῆς, φένας καὶ τοῦ φορεῖ μεταξωτὸ στή μεση με γραμμαῖς γραμμαῖς τὰ χεώματα—ἔτσι θὰ ἦνε φαίνεται ἓστην Ἄφρικὴν—κ' ἓνα τοῦ κἀνε φεγγῶ ἀπὸ πίσω, ποῦ ἠαρεῖς πῶς ἔδειξαν ἐκεῖ με φούντας πιά μεταξωταῖς χιλιῶν χρονῶν ἀγάπαις, δῶρα καὶ εὐχαῖς, ποῦ οὔτε εἶν' ἀνάγκη νὰ γυρίσῃ τὸ μὲν οὐ νὰ τὰ ἴδῃ. Καὶ καὶ, προβάλλει μᾶνα, μᾶνα ἀτιμῆ ξανθὴ, λουλουδοκεννισμένη καὶ σάν γιαννί, μ' ἓνα φιλὸ ὅπου γεννιέται ἀνοήσις, με μάτια ποῦ γελοῦν ὅτ' ἀθάρα, καὶ σκῦδες τοῦ φιλεῖ τὸ μῆτωπο, κ' κτενίζει τὰ ξανθὰ του μαλλιά, με τὴν πικρίμην πὸ πολλὴ παρὰ με τ' ἄσπρο γτένι, τοῦ βλάει ἓνα με χρυσῆ κορῶνα φανταχτῶ σκουράκι, ὅπου πέζει ὁ ἥλιος με με αὐτὸ καὶ σὺ ἠαρεῖς πῶς κάθε μὴ στιγμὴ καὶ ἄλλο ἔχει χρώμα, ὅχι ἀπὸ τὰ γνωστά, μὰ ἀπὸ τ' ἀγνωστά ἐκεῖνα, ὅπου μόλις, ὅταν μέρα με τὴν νύκτα σμῖγουνε, ἓστην δύσιν τοῦ ἡλίου, βλέπει εἰς τὸν οὐρανόν. Ὄ τί ζεστά καὶ ἀπαλά ποῦ εἶνε καὶ ποῦ κἀθεταί ἐκεῖ, ἓσαν γιουλι με τὸ πρᾶσινο χορτάρι τὸ ψαλλιδιστό. Μὰ κ' ἔρχονται, μὰ κ' ἔρχονται: μία νταντᾶ, ἀπὸ τῆ Φραγκιά, ἀφράτη σάν τὸ πορτοκάλι, ποῦ δὲν εἶδαν εἰς τὰ μέρη ποῦ γεννήθηκε αὐτῆ, καὶ λέγει: «μὴν κρῦώση!» κ' ἄλλο τοῦ φορεῖ πλεχτὸ σ' τοὺς ὠμούς, κἀτι τὶ ἀπὸ μετᾶς: «Πῶρετ' ἀπ' τοὺς οὐρανούς» καὶ μία ἐρχεται μελάντην διδασκάλισσα, ποῦ εἶν' ἀφράς ἀπὸ ἠολὰ νερὰ χεϊμάροῦ τὰ μαλλιά τῆς, παίζουνε τὰ μᾶτια τῆς ἓσαν σπῖθαις μέσ' ὃ τὸ νερό, ἀπὸ τὴν Σουηδιαν διδασκάλισσα, καὶ τοῦ μιλεῖ καὶ τοῦ μιλεῖ με λόγια ξένα καὶ φιλιὰ, καὶ κἀτι ἀπλῶνε καὶ αὐτὴ εἰς τὰ ποδαράκι ἓσαν ἓνα ζῶο ποῦ χωρὶς καὶ νὰ τὸ κατὰλάβῃ ἐσκοτῶθηκε, διὰ νὰ ἦνε πλέον ἀπλωτὰ, κ' ἀκόμα ζῆ, ἠαρεῖς ζεστὸ καὶ σὲ κυττάζει.

Κ' ὑπηρεταί ἄλλοι, ἓσαν ζυλόλογοι, καὶ ὑπηρετριαῖ ἓσαν τὰ λεμόνια. με τὰ μάτια γυαλιστᾶ, διὰ νὰ φαίνονται: πῶς μόνον ὑπακούουν, ἐμαζεύθησαν τριγύρω του, μ' ἔσπρσις ποδιῶν, με κίτρινας, κ' ὁ ἓνας σ' ἀμαζακαὶ τὸ ἐκάθισεν, ὁ ἄλλος μαζηλάρι βλάει εἰς τὴν ῥάχι του, ἠ ἄλλη φέρι ποῦλο σ' τὰ πόδια του, ἐκεῖνος κ' ἄλλο μαζηλάρι δεξιά, ἐκεῖνη κ' ἄλλο ἐν' ἀκίστερὰ, κ' ἓνα σκαλάκι ἀκόμη εἰς τὰ γονατά.. Ἀτὰ γάντια, ἀτὰ γάντια ἐλησμονήσαν φωνάζει μὴ, καὶ τοῦ τὰ φέρει μ' ἓνα πηδύμα ἀμέσως, καὶ τοῦ τὰ φορεῖ.. καὶ μὴ ὁμπρῆλα τοῦ ἀνοίγει ἄλλη μὴ.. Ὅτ' ἐγγὴ τὸ ἀρχοντόπουλο περίπατο! Πλήν ἄχ! ἄχ! ἄχ! ἀναστενάξει ἀίφνης τὸ παιδί τῶν λουλουδιῶν. Ἄχ! πνίγεται, σ' τὸ στήθος του μὴ πέτρα τὸ βρύνει. Καὶ ἀδυνατεῖ. Καθρέπτῃν ἔμπροστὰ δὲν ἔχει, μὰ ἠαρεῖ πῶς βλέπει τὸ μυτράκι του χλωρό, καὶ σάν νὰ σβύνεται ὀμαρῆ, σάν νὰ κρῦνὸν, σάν νὰ χάνεται. Ἀρωσῶσῃς βαρεῖα, καὶ βῆχει θὰ πεθάνῃ. Σάν νὰ τοῦ πέρουν τὴν ζωὴν ἐκεῖνα τὰ ζεστά σκεπᾶσματᾶ! Ἐκεῖνα νὰ παχύνουν, καὶ νὰ τὸ ἀρίουν αὐτὸ κόκκαλο! Πλήν ἄχ! καὶ νὰ μιλήσῃ θέλει, δὲν μπορεῖ. Σηκῶτέ με, λέγ' ἠ ψυχὴ του πιά τὸ σῶμα του λὲς κ' ἔσθουσε. Σάν τὸ ψαράκι σ' τῆ στερά καὶ ἔψυχξ, ἴλιγο κουνιέται, μὰ δὲν εἶνε ἀναπονή. Ἄνοίγει, ἀνοίγει, ξανθάνοιγε: τὸ στόμα γὰρ νὰ πῆ.. σάν θειφοκερί λυόνει. Ἄχ! μὰ τί πνιγμός!

III

— Σῆνω παιδί μου, ἓσῆνω κ' ἔλα γρήγορα. Ἐῦπνα λοιπόν! Ἐῦπνα σὲ λέγω, πῶς κοιμᾶσ' εἶσι βαρεῖα!..

Τὶ κρότος ἦτο τρυμερός αὐτός; Ἦ θύρα τῆς οἰκίας, εἰς τὰ βάθρα τῆς ὀποιᾶς ἐκοιμάτο τὸ παιδί καὶ ὄνειρεύετο, μ' ὀρμὴν ἀπὸ τὰ μέσ' ἀνοίχθηκε καὶ ἐγγῆκε μία ὑπνῆτρικ ξεμαλλιασμένη, ποῦ φωνάζει: σ' τὸ παιδί, ἀπὸ τὸ ὄνειρό του τρυμασμένο.

— Ἐῦπνα, βρε παιδί, καὶ φέρ' τα ἔδω! Ζητεῖ δὲ νὰ τοῦ πᾶρῃ ἠ γυναῖκα τὸ καλῶθι τοῦ με τ' ἄνθη! Καὶ προσθέτει: Ἄχ, ἠ τύχη σ' ἔφερε; Καὶ τὸ παιδί, χωρὶς νὰ ζεῦρη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀποσῶν, τρέχει ὀλίγον τὰ ματάκια του κ' ἀκολουθεῖ ἐκβαίνει εἰς τὸ σπῖτι, σ' τὴ μαρμαρίνη αὐλῇ με κἀτι ἀπ' ἔδω καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀράπνηδες ἀκίνητους ποῦ ἐκρατοῦσαν φῶτα, κ' ἀναβαίνει σκάλας διάπλαταις, μαζὶ καὶ τὰ ἄνθη εἰς τὸ καλαθάκι του. Δὲν ξέζει ἂν τὸ ὄνειρό του ἐξεκπολυθεῖ, ἠ ἀντῶντοι: ἔξυπνησε, ποῦ βρισκεται ἐκεῖ καὶ πῶς.. Φθάνει σὲ μία σάλα με παχὺ χαλί καὶ κἀτι γύρω ἐπιπλα, καθρέπτας, ὅπου δὲν ἐπρόσθανε τὰ μάτια του νὰ κλείρ, νὰ μὴ θαμνωθῆ. Καὶ ἄλλη θύρα ἀνοίγει κ' ἄλλη μὴ, περῶν, κ' ἠ ὑπνῆτρικα ἀπὸ τὸ ρεῦγο ὄψω τὸ τραβᾶ καὶ ἠ Στάσου ἔδω» τοῦ λέγει: εἰς τὸ ἀνοίγμα, καὶ προχωρεῖ.

— Εἰπάμε τύχη, κ' ἄμα βῆγα εἰς τὴν πόρτα μας ἔμπροστὰ, εὐρέθηκε ἓνα παιδί ποῦ τὰ πουλεῖ.. Λέγει πρὸς τὴν κυρίαν τῆς ἠ ὑπνῆτρικα καὶ δείχνει τὸ παιδί ποῦ στέκεται ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κυττάζει. Τὶ εἶνε ἐκεῖ; Τὸ ὄνειρο, ποῦ πρὸ ὀλίγου ἔβλεπε κοιμῶμενον. τὸ ὄνειρό του πράγματι εἶνε τώρα ἐκεῖ; Καὶ δὲ αὐτὸ τ' ὀφαναξάν, τὰς σταλαῖς τὸ ἀνάβασαν. γὰρ νὰ ἴδῃ.

Τῷ ὄντι ὁ παπποῦς ἐκεῖ ἰδοῦ, ἠ μάμμη ὅπου ἔβλεπε σ' τὸν ὕπνον του, καὶ ἠ μητέρα μέσα σ' ἄσπρα τῆς, καὶ ὁ πατέρας, ἠ ἠ νταντᾶ κ' ἠ διδασκάλισσα, καὶ ἠ ὑπνῆτρικα κ' ἠ ὑπνῆτρικα, καὶ δύο τρεῖς ἓσαν ζένοι τριγυρίζουν. Μὰ εἶνε ὅλοι εἰς ταραχῆν ἀλλήλοισιν. Καὶ μερικοὶ τοὺς ἀκρῶμενοι.. Ἄχ! κακόμορη μητέρα! Εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλάμου, εἰς τὸ βάθος καὶ σ' τὸ λίγο ἐκεῖ φῶς, κρεββάτι φαίνεται νὰ ἦνε, σάν χρυσῆ μπουμπονιέρα, πῶρε ἴδει σ' τοῦ Σολωνος, καὶ σκεπασμένη ἀπὸ πάνω με μὴ εὐμορρη σκηνη, σάν τέτοιο σχῆμα, ἀλλὰ ὅλη ὅλη καὶ μεταξωτὰ, κόκκινα κ' ἄσπρα εἶνε. Ἀνοικτῆ εἶν' ἠ πινὴ ὅπου κρατεῖ τὸ κρεββάτι, κ' ὄλοι ἐκεῖ προσέγουνε. Ἀπὸ γυαλίνας σφαίρας βγαίνει ἓνα φῶς γλυκὺ γλυκὺ εἶνε ἠ λάμπα ἐκεῖ μέσα, λάμπα ποῦ εἰς εἰς εἰς ὅσο ποσο ἀκριβῆ, διὰ νὰ διδῇ, πολὺ ὄχι, ἀλλὰ ἴλιγο φῶς! Τὰ ἄλλα φῶτα μακρῶα. Καὶ ὅτ' αὐτὰ εἰς μίαν στιγμὴν τὰ εἶδε τὸ παιδί, ἔως ποῦ νὰ εἰπῆτε: αὐτ' εἶνε; καὶ ἀκόμα δὲν εἰς εἰς εἰς τί συμβαίνει, ποῦ πατεῖ.

— Τὰ λουλούδια! τὰ λουλούδια! Μὴ φωνὴ μισοθυμισμένη βγαίνει ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

— Δόσπετέ με! ἄχ! λουλούδια!

— Ἐλα, τρέχα, ἔλα φέρ' τα!

Κ' ἐνῷ λέγει, τοῦ ἀρπάζει ἠ μητέρα τὸ καλῶθι, καὶ πηγαίνει ἐκεῖ ποῦ ἀκούσθη ἠ φωνὴ ἠ ἀρωσῶσῃν καὶ κατόπι τρέχει, φθάνει, πλησιάζει σ' τὸ κρεββάτι κ' ὁ μικρός ὁ ἀνοήτων. Ἦταν δὲ ἓνα ἐκεῖ, ἓνα, ἓνα ἀρωστο παιδάκι! Μὰ ὅτ' ἦταν.. σάν χυμένον ἀπὸ ἀσπρη κίμωνι. Ὄλο τὸ σῶμα, ὅλο, ἀνα λεπτοὶ κονδυλοφόροι, ἀκουμποῦσε μετὰ γὰρ μαζηλάρια μεκλακά καὶ θαρρεῖς δὲν τ' ἀγγίξε, δὲν τὰ βάρωνε καθόλου. Πρέπει φλόγα χωρὶς ἄλλο ν' ἀναθε σ' τὰ σωθικά του! εἶχεν ἀνοικτὸ, νὰ εἶσαι, τὸ μικρό του στοματάκι, κ' ὄλη ἐκκῆνε νὰ βγάλῃ κᾶτι τί, μὰ δὲν μποροῦσε. Μόνον ἦθελε λουλούδια! εἶχε με κἀμὸ ζήτησει νὰ τοῦ εῦρον, νὰ τοῦ φέρουν ἄνθη, ἄνθη, τέτοια ὄρα, ἄνθη, ἄνθη! ἔτσι αὐτὰ εἶσαν ἀρωσῶσῃν, πῶς θὰ ζῆσῃ με αὐτὰ:

— Ποῦνε, φέρτε, νὰ τὰ πέρω!

— Νά, παιδί μου, νὰ καὶ ἄλλα!

Καὶ καλὰ ὅπου εὐρέθη ὁ μικρός μας ἀνοήτων, ἄμα ἔτρεξαν νὰ βγῶννε καὶ νὰ πᾶνουν νὰ τὰ εῦρον ὅπου εἶνε, ὅσα μακρῶα κ' ἂν ἦνε, νὰ πετάξουν, νὰ τοῦ φέρουν.. ἴσως ἔως τελευτᾶσῃν τῆς ζωῆς του ζήτημα, Ἐπειδὴ ἀπλησίων ἐκεῖ ἦσαν οἱ γιαντοὶ, κ' ὁ καθῆνας συγγενῆς του, σὲ παρᾶθυρο κρυμμένος, σὲ μίαν ἀκρῆ, σὲ μίαν

θύρα, δάκρυα κατάπινε. Πῶς τοῦ ἦλθε νὰ γυροῦν ἄνθη!... Κι ἄλλα δάκρυα!

— Φέρτε, φέρτε μου καὶ ἄλλα! ἔλεγε τὸ ἀρωσῶσῃν, ἔλεγε καὶ ἔψυχουσε.

Κ' ἔβλεπε τριγύρω, γύρω, μ' ἓνα μᾶτι εἶσι μαῦρο, εἶσι εὐμορφο, μεγᾶλο, ἄχ! τὸ μόνον ὅπου ζοῦσε ἀπ' τὴν στάχτη, ἀσπρη στάχτη, ποῦ ἠαρεῖς νὰ τὸ φουσουσε θὰ σκορπούσε τὸ καυμένο του κορμάκι. Κ' ἦταν πλούσιο παιδάκι, μοναχὸ εἰς τοὺς γονεῖς του, ἀρχοντόπουλο ὄρατο. ποῦ σὲ ποῦπολα ἠγεννήθη, σὲ βιχμαξια ἐξῆσε, καὶ με τῶνα δακτυλάκι, εἶσι δὲ νὰ ἐκκῆνε, γύρω βιγαιαῖς εἶχε, ὅλα τ' ἀγάλα, καὶ γονεῖς, παπποῦ καὶ μάμμη, κ' ἓκατό του συγγενεῖς εἰς τὰ γόνατα νὰ λέν! ἠΤὶ ζητεῖς, πουλάκι μου;

— Δότε μου λουλούδια κ' ἄλλα!

Γεμισε τὸ στῶμα του! Ἄ! νὰ ζῆς, κελὸ παιδί μου! λέγει ἠ ἐξέκλλη μητέρα στὸν μικρὸν μας ἀνοήτων, ὅστις ἐπλησίασε καὶ τοῦ παίρνει ὅλον τὸ καλῶθι, ὄλο, ὄλο! Τότε δύο καλαμῆνικ, κίτρινα χεράκια ἀπλῶνε τὸ πτωχὸ τὸ ἀρωστο, καὶ ζητεῖ, χωρὶς νὰ βγάξῃ: λόγον πιά τὸ στόμα του, καὶ ζητεῖ τὸ καλαθάκι, νὰ τὸ πιάσῃ, νὰ τὸ πᾶρῃ, ν' ἀγκλιάζει, γέρονε, γέρονε, σάν νὰ ἦταν σὲ κλασῆ, τὸ ξανθὸ τοῦ τὸ κεφάλι, καὶ ἀσπρίζει πὸ πολλὸ, κλεί τὰ μάτια, μὴ τὸ στόμα τὸ ἀνοίγει, τὸ σφαλά, καὶ κοιμᾶται ὅπου πιά δὲν θὰ ζυπνήσῃ... Ἐξεψύχησεν ἐκεῖ!

Τρέχουν ὄλοι.. Ἦ μητέρα ἔπεσον νεκρῆ κἀ φιλεῖ, φιλεῖ ἀκόμα τὸ παιδί της... Ἄχ! τῆς μᾶνας τὸ φιλεῖ, ποῦ δὲν δίδει εἰς τὴν νεκρὰ τοῦ παιδιοῦ τῆς τὴν ζωὴν, εἶν' ὁ πόνος τοῦ Θεοῦ μας, κ' ὁ Θεὸς ἔαν πονῆ! Μέσα σ' τ' ἄνθη κωμωμένον, λὲς, γλυκὰ χυμογέλαξ, τὸ παιδί τὸ χαιδεμένο. ποῦ δὲν γυρῆσε ζωὴ, καὶ νεκρὸ ἠαρεῖς καὶ μόνον τῶρα τὴν αἰσθάνεται, ποῦ ἐκοιμήθη ἀγκαλιασμένο με τὰ πόδα καὶ με τ' ἄνθη καὶ με τοῦ πτωχοῦ παιδιοῦ μας τὴ ζωὴν, τὸ καλαθάκι! Μὰ τὰ μάτια βουρκαμμένα ἀπὸ δάκρυα θολὰ βλέπει μὴ σ' τὸ πεθαμένο, μὴ τριγύρω, τὸ πτωχὸ καὶ ὄρανο, μοναχὸ ἀπὸ πίσω ἀπ' ὄλους, νεροκλὸ σ' τὴ γούμνα του, τὸ παιδί ἀπὸ τὰ Πατήσια τῆς δροσῆς τῶν λουλουδιῶν, τ' ὄρανο τῆς δόλιας μᾶνας ποῦ τὸ στέλλει νὰ πουλῆ, σ' τῆς βροχῆς καὶ μετ' τὰ γιόνια, ἄνθη λίγα γιὰ ψωμί! Μὰ τὰ μάτια βουρκαμμένα ἔμπρὸς σ' τοὺς θεοῦς, σ' τοὺς κλυμῶνους, βλέπει γύρω καὶ σ' τοὺς τοίχους, ἄνθη βλέπει, ἓτὰ χαλίκα, σ' τὰ τραπεζῆς, σ' τῆς κουρτινῆς, σ' τὰ γυαλίκα, σ' τὴν βροχῆν, παντοῦ ἄνθη καὶ ἔδω ἄνθη, ὅμως ἄνθη κεντημένα, σκαλιστᾶ, ζωγραφιστᾶ, ὅμως ἄνθη ψεύτικα!... Κ' ἐκεῖ πέρα τὸ παιδάκι πεθαμμένο νὰ τὸ κλάιν! — Ἄχ! τί ἄσχημα εἰς τὸ ζῦπνο τέλειωσε τὸ ὄνειρό του! — Ἐκεῖ πέρα τὸ παιδάκι πεθαμμένο, νὰ τὸ κλάιν!

IV

Ἦύρισε με ἄδεια χερεῖ εἰς τὴν χῆρα μέλαν του! Καὶ τῆς εἶπε καὶ τῆς λέγει, κ' ὄλη κλάιν τὰ μάτια του. Ἐρυγε ποῦ τὸ ζητούσαν, δὲν ἐστάθη μὴ στιγμὴ! Ἄφησε καὶ τὸ καλῶθι, ἔρρηξε καὶ τ' ἄνθη του! Ἄχ! μνοὸλὰ μου, νὰ ἦσουν, ἄχ καὶ νὰ μού τῷβλεπε! Πειθαμμένο τὸ καυμένο μετὰ τὰ τὸσα χεδιά του. Κ' ἠ μνοὸλὰ τοῦ εἶπε: Νὰ μού ζῆς, παιδάκι μου! Κ' ἔκαμας καλὰ, παιδί μου, ποῦ δὲ ἑστάθηκα νὰ πᾶρησ τίποτα λειπάδ. Ἐξημέροισ ἠ ἡμέρα, μὴ Θεοῦ γὰρ, καὶ ἀρρίζει ἓνα στεφάνι τὸ πτωχὸ παιδί νὰ κἀνη, γὰρ νὰ τρέξῃ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸ πλούσιον τοῦ πατρί, τὸ καυμένο τὸ νεκρὸ! Μὰ δὲν ἐπῶσε ἀκόμα τὰ λουλούδια του νὰ πλέκῃ, κ' ἠ λην ἄλλο με-γάλη, ὄλη μὲση, μὲσα ἦσαν τ' ἄλογα τῆς, μὲσα ὄρα εἰς ὅ ἀμαζηλάτης, μὲσα κ' ἓνας ἀπὸ μέσα, ποῦ πηδᾶ καὶ κἀταβάνει καὶ γυροῦς: τὸ παιδί, τὸ παιδί, ὅπου ποῦλοῦσε τὰ λουλούδια χεῖς τὸ βράδυ ἀνῆθη γρήγορα μὰζὶ μου, ἔλα καὶ σὺ μὴνα του!

Ἦ ταλαίπωρος μητέρα τοῦ παιδιοῦ ποῦ πῆθανε, ἀπ' τὴ λύπη τῆς τρελλῆς καὶ γυροῦει τὸ παιδί, τῆλλο, ὅπου με λουλούδια λέγει πῶς τ' ἀνάσπασε καὶ τὸ εἶπελε ἐπάνω σ' τοῦ Θεοῦ τὰ δώματα, νὰ τῆς φέρῃ καὶ ἄλλα ἄνθη τ' ἀγγελοῦδὸς τῆς! Καὶ γυροῦει τὸ παιδάκι τὸ ξανθὸ ὅπου ἓτῃ ἄπ' τὰ χεῖρα τοῦ δικοῦ τῆς με τὸ καλαθάκι του, θὰ τῆς φέρῃ κᾶθε μέρα ἄνθη, γὰρ, γὰρ, γὰρ καὶ δροσιὰς! Φθάνει ἠ ἀμαζῆ σ' τὸ

σπίτι που μαυροφορεί ή μάνα ή πλουσία και ώραία, κι' αυτή τρέχει κραιβάζει ή άμοιρη και άρπάζει κι' άγκαλιαίζει το πτωχό παιδί που φέρνει: διά τόν νεκρό επάνα και στεφάνι ύμορο! Το φιλεί: «και σύ του λέγει, σύ θά ήσαι το παιδί μου εις τη γή των λουλουδιών, και εκείνο το παιδί μου 'στό περόβλι του Θεού!». »

V

Μετá δεκαπέντε χρόνια, δέν ύπηνε πιό ώραίο, πιό καλό σπιτάκι, έξω, έξω 'κει σ' τήν έξοχην, που είχε κ' ένα περιβόλι μ' όλα τά πιό σπάνια, τά πιό διάλεκτα λουλούδια άπ' του κόσμου τής μεριάς. Έκει μέσα 'κατοικούσε κι' όλοι τόν εξέλειαν, ένας, μέσος νέος μόλις είκοσιεπτά έτών, όπου ήδη αύτός ήτο και κλεινός καθηγητής του μαθήματος που λέγουν πώς τό λέν βοτανική! Οικογένεια πλουσία λέγουν τόν έσπουδάσε και τόν έχει: «άν παιδί της! Έχει όμως και αύτός, έχει δε και τό λατρεύει και με άνθη κάθε μέρα δροσερά τό στεφανώνει, σ' τό καλλιτερο κι' ώραίο μέρος του περιβολίου του, ένα ύμορο μνημείο, με μία τέχνη σκαλιστό, που από μαρμαρο δεικνύει κοιμισμένο ένα παιδάκι με καλάθι άγκαλιστό!

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΣ

Ο ΜΕΛΑΣ ΙΠΠΕΥΣ

Ο μέλας ίππος διήλθεν ως άστραπή, φέρον τόν άπαίσιον άναβάτην του.

Υπό τά βήματά του τά άνθη μαρμαρινά και φυλλοροσούς' κατά τήν διάβασίν του τά δένδρα κλίνουσι τούς κλώνους των' τά πτηνά καταπαύουσι τά φαιδρά τερεισίματα των, και άποσύρονται πτήσσοντα εις τα βάθη τών φυλλωμάτων' οί ρύακες άνακόπτουσι τόν άρμονικόν ροήν των ως άποκροσταλλαθέντες.

Και ό μέλας ίππος έξακολουθεί τήν ίλιγγιώδη πορείαν του, φέρον τόν άπαίσιον άναβάτην σου.

Δέν φέρει θώρακα ούδέ δόρυ ό σιωπηλός ίππεύς. Παμμέλας μακνύας τόν περικαλύπτει από κεφαλής μέχρι ποδών, και υπό διάδημα φλόγιον ή κατάμαυρος κόμη του κυμαίνεται λευμένη, πλασιούσα μετ' άγρίας γάρτιος τό ώχρότατον πρόσωπόν του. Οί ύφθαλμοί μέλανες ως ό 'Αδης έκτοξεύουσι βλέμμα πυρίνον και έξακοντίζουσι άστραπάς και επί τών αιμοδαφών χειλέων του τρομερόν πλανάνται μειδάμα. Κάλλος φοβερόν, άλλοκοτον και άκαταμάχτητον έγκλειον γοητείαν, κοσμεϊ τό μαυρον και σιωπηλόν ίππέα.

Και ό μέλας ίππος μετá του μέλανος άναβάτου, φρικώδες αποτελούντες σύμπλέγμα, έξακολουθεί τήν ίλιγγιώδη πορείαν του, διασχίζων χωρία και πόλεις, κοιλάδας και διάση, πεδιάδας και όρη. Το δέος και ή έρήμωσις και ή φοβία άκολουθοΰν τά πτερρόεντα βήματά του.

Επί τη θέα των τά ζφζ άποσύρονται πεοίτρομα, τά θηρία κρύπτονται εις τά άντρα των, φοβεράς εκβάλλοντα ώρυγás, οί άνθρωποι κάτωροι εκ φοβίας τρίπονται εις φυγήν.

Αλλά πέραν, μακρά εικών άπαραικίλλου γραφικότητος έκτυλίσεσα περί τήν κοιμημένην λίμνην! Ω! πόσον είνε περικαλλής με τά διαυγή ως κρύσταλλος, με τά κυανά ως άμφοριος άναλελυμένα νερά της... Αί όχθαι της γραφικώταται υπό τήν δροσόλουστον θαλερότητά των καλαμώνων και των νυμφαίων τήν πλασιούσαι χαρμοσύνωσ, και όλιγον άπωτέρω τό δάσος πλούσιον εις έξαίσιά κάλλη τήν περιβάλλει.

Εκει εις μυρίας άφως επιδίδονται παιδικάσ πολυάριθμοι νεάνιδες άβρότεροι των λάσμων, ελαφρότεροι τής αύρας, ώραίτεροι του άστέρου τής αύγής, εν παλεύει περιβολή, και με λευμένην τήν πλουσίαν και κυματώσαν κόμην.

Ο ήλιος εις ρύακες όλοχρύσους καταρρέων από του βαθυγακούου θόλου του ούρανου τας περιπτύσεται διά του ζωογόνου θάλλους του, ό ζέφυρος θωπεύει τούς μεταξίνους βοστρύχους τής θαυμασίας κόμης των, αι άηδόνες τονίζουσι τά μαγευτικά ζσματά των εις τιμήν του κάλλους και τής άθωότητος των.

Αίφνης ίππου βηματισμοί πλήττουσι τήν ακόην των εν τφ μέσω των άσμάτων και τής εύθυμίας των. Είνε ό μέλας ίππεύς,

όστις πλησιάζει.

Και έφ' όσον ό καλπασμός του ίππου καθίσταται ευκρινέστερος, ή αύγη του ήλιου ώρηζ, τά σαπφείρινα της λίμνης ύδατα άμαυροΰνται και τά άστρατα των άηδώνων καταπαύουσι. Άλλ' ίδού τό μέλαν σύμπλέγμα έμφανίζεται εις τό βάθος του δάσους. Τότε ό ήλιος άφανίζεται καθ' ολοκληρίαν, ή λίμνη εντελώς ζοφοΰται, οί καλαμώνες συρίζουν πενήθιμως, και αι νυμφαίαι κλίνουσι τήν κεφαλήν ώσει θρηνοΰσαι.

Αί παρθένοι κατάπληκτοι διακόπτουσι τας παιδικάς των, και επί τη θέα του μέλανος ίππέως ρηγνύουσιν όξειάς κραυγás φοβίας και διασκορπίζονται κατά διαφόρους διευθύνσεις ώσανεί Έριννύες τας κατεδιώκουσι.

Μία μόνη ή άνωτέρα πασών, παιδίον σχεδόν, δέν ακολουθεί τας συντρόφους της, άλλ' ίσταται ακίνητος εις τό μέσον τής όδου, άτενίζουσα άνευ δέους τόν προσεγγίζοντα ίππέα. Είνε τόσον άβρά, τόσον λεπτή, τόσον αιθερία υπό τήν χιονώδη άραχνοΰφή έσθητά της, ώστε νομίζει τις ότι μέλλει να έξατμισθί ώσ νεφέλη. Η χρυσή και λεπτόθηριζ κόμη της όμοια προς άέρινον άκτινωτόν περιβάλλει χαριέντως τό έξέλεφαντοστου κατáλευκον πρόσωπόν της' αι παρειάι της είνε ρόδα ώχρού ροδίμου χρώματος, τά χείλη έρυθρόν και ράλλιον, οί όφθαλμοί της κυνάι μουσοτιδες εν μέσω χιόνος.

Αλλά παρά τήν δροσεράν άνθηρότητα της έξαισίας μορφής της σκια μελαγχολίας επικαλύπτει τούς άβρούς χαρακτηρισ της, και οί άγνοι σαπφείρινοι όφθαλμοί της έξουσι τό βλέμμα πάντοτε άπλανείς, προσηλωμένο εις τό κενόν, ώσανεί άτενίζουσιν άντικείμενα μόνον εις αύτήν όράτά. Οί όφθαλμοί της, όνειροπολούντες, φαίνονται πάντοτε επιζήτουσντες τι, όπερ δέν εύρίσκουσι, δι' ό ούδαμώ προσηλούονται σταθερώσ.

Και ίδού, αύτή, ακίνητος, με μειδιώντα τά χείλη, μετ' ήθους επί της μορφής πόθου ίκανοποιηθέντος, άτενίζει τώρα σταθερώσ τόν προσεγγίζοντα ίππέα, ψιθυρίζουσα μετ' εκτίτσεως: πόσον είνε ώραίος... Ούτος άκτινωτοει εκ χαρής καταχθονίου προσβλέπων τήν ξανθήν παιδίσκηνη' άκατανίκητον γοητείαν άποπνέει ή άπαίσιωσ περικαλλής μορφή του, και οί όφθαλμοί του έξακοντίζουσι φλογεράς λάμψεις έκταχιδωτικάσ, υπό τό πανίσχυρον μαγευτικόν ρεύμα των όποιων ή κόρη ταράσσεται, και εις έξελιν ύπεικουσα άκαταμάχτητον, με προτεταμένωσ τας χείρας ώσει ύπνωτισθείσα, βαινεί μεθοδικώς, πλησιάζουσα προς τόν μέλανα ίππέα, ενφ τά χείλη της ψιθυρίζουσι άκαταπαύστως: πόσον είνε ώραίος... πόσον είνε ώραίος...

Και καθ' όσον πλησιάζει, τά άνθη δι' ών κοσμεϊται ή χρυσή άερίνη κόμη της καταπίπτουσι μακραμμένα, τά ρόδα των παρειών και των χειλέων της ώρηζοΰσιν, οί ούράνιοι όφθαλμοί της άπολλύσι τήν λάμψιν και τήν διαύγειάν των' και όμως έξακολουθεί να μειδιá εύφροσύνωσ.

Και τέλος φθάνει προς τόν μέλανα ίππον' ό άναβάτης κύπτει όλιγον περιχαρήσ τήν άνεγείρει ως πτερών επί του έφιππίου του, άλλ' ότε ήθέλησε να τήν θλίψη επί της καρδιάσ του, ή νεβλή ήτο... διπλοΰν φορτίον του.

Εντός μικρού ό μέλας ίππος έξηφανίσθη άπισθεν των όριών του όρίζοντος, εν τφ μέσω πυκνής άχλύοσ.

Στίχη.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Ήταν νύχτα. Όλα τά παλγκάρια έκοιμώνταν, κουρασμένα από τό μακρυνό τό δρόμο. Μόνο τά καρπουλια χωμένα μέσα στήσ βαρυέσ τους κάπνες ξεγυρνούσαν με μάτια τέσσερα.

Τά σκυλιά μακρυά ούρλιαζαν, ή νεροσυρμές κατακυλούσαν με άρμονικό θόρυθο, και ή νύχτα μαυρωτιμένη έσκέπαζε με τη μαύρη σκέπη της όλα τά παλγκάρια τά άτρόμητα και ή μοίρες από πάνω έμοίραιναν τό ροιζικό τους.

Τό ριζικό τους ήταν μαυρο και σκοτεινό, μαυρότερο από τό πέπλο τής σπλαγχνικής τής νύχτας' αλλά τή μαυρίλα του κόσμου τούτου τής άπάτης τήν ένικοΰσε ή λάμψη

τής δόξης που περιμενε τούς νέους έθνομάρτυρασ.

Ή πατρίδα γλυκαί! είσαι καλή με είσαι και άχρότατη. Πόσοσ και πόσοσ ψυχές παλγκάρτων δέν έστελεις στα μαύρα και άνήλιαστα σπήτια του 'Αδη και πόσοσ άκόμη δέν θά στείλησ!

Δέν είχε ακόμα καλά φανή ή ήμέρα, και οί σκοποί είδοποιήταν ότι έφάνησαν Τούρκοι κοντά.

Καιρός δέν έμενε ν' άποφύγουν τό μεγάλο τουρκικό σωμα που ήταν πενήντα φορές μεγαλύτερο από τό δικό τους και τούς είχε περικυκλώσει.

Τό μικρό Μακεδονικό σωμα ήταν ύποχρεωμένο να ξαναπαίξη και πάλιν τό ηρωϊκό δράμα των Θερμοπολιών που τόσοσ φορές ως τώρα έχει ξαναπαίχθη εις τήν σκηνήν τής εθνικής ιστορίας.

Μάχονται με λύσαν, με θάρροσ, με άπελπισίαν οί γενναίοι εκδικηταί. Θελούν να πωλήσουν ακριβά τό τομάρι τους και δεκατίζουσι τούς έχθρούσ με φοβική φωτιά.

Μάχονται έωσ ότου και ό τελευταίοσ έπεσε, αλλά δέν παρεδόθη κανείσ.

Τό μικρόν Μακεδονικόν σωμα έξεπλήρωσε τό καθήκον του.

ΑΕΤΙΔΕΥΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Κατά τούς πρόποδοσ του Παρνασού εις τούς Δελφούσ τετελείτο προς τιμήν του 'Απόλλωνοσ κατά πέν έναντον έτος περιοδικόσ άγών, κατά τόν όποιον κηθαρωδοί έψαλλαν ύμνουσ του 'Απόλλωνοσ καλουμένουσ παιάνας. Ο περιφημότεροσ ήτο ό λεγόμενοσ πυθικός. Άθλα έδίδοντο χρήματα, όθεν και ό άγών έλέγετο χρηματικός. Έπειδή δε οί Δελφοί, όπου ήτο τό ιερόν του 'Απόλλωνοσ έλέγετο τό πάλαι και Πυθώ, οί άγώνεσ ώνομάζοντο Πύθια ή πυθικοί άγώνεσ.

Εάν φραντασθώμεν τοιούτουσ άγώνεσ συνθεούσασ πολλάσ θρησκευτικάσ έορτάσ, θά έννοήσωμεν, διατί βαθμύδην οί άρχαίοτατοι κάτικοί της 'Ελλάδοσ ήρχισαν να νομίζουσι και έπειτα έπίστευσαν εντελώς, ότι οί άγώνεσ, άφοϋ παρηκολούθησαν τας έορτάσ, άναπόσπαστον μέρος αυτών, ότι ήσαν θρησκευτικοί άγώνεσ και ότι τελοΰντο κατά τας έορτάσ προότι απήτουν τουτο οί θεοί. Οί άνθρωποι διόσπερον ούτωσ εις τούσ θεούσ τας άπαρχάσ τής υσότητοσ και τής υγείασ και τής σωματικής άρετήσ των, όπωσ προσέφεραν εις αύτούσ άπαρχάσ των εισοδημάτων των, τά όποια ανήλόγει και έχάριζεν ή άγάπη και ή φιλανθρωπία των Θεών». Οί άγώνεσ καθτήνησαν να είνε είδοσ θυσίασ.

Άλλωσ τε άφοϋ έτετραν τούσ ανθρώπουσ, έπρεπε να τέρψωσι και τούσ Θεούσ οί όποιοι, άν και άθάνατοι και σοφώτεροι και ισχυρότεροι των ανθρώπων, είχαν όμως τας αυτάσ επιθυμίασ, όπωσ και οί άνθρωποι. Τοιουτοτρόπωσ τουλάχιστον τούσ έφραντάζετο ό τότε κόσμοσ. Διά τουτο άρχαίοσ τις ποιότησ λέγει, ότι ό 'Απόλλων τής Δήλου «τέρπετο» εκ των εκεί τελοϰουμένων άγώνων' έπίστευαν δε και ύστερον οί 'Ελληνεσ, ότι πάντεσ οί Θεοί των ήσαν «φιλοπαίγονεσ», ήγάπων δηλ. τούσ άγώνεσ, και ειδικώς έλέγετο ότι ό 'Απόλλων ήτο «φιλάθλοσ» και ήγωνίζετο εις τήν κηθάραν, τήν μουσικήν και τήν διασκοβολίαν, άνεφέρετο δε, ότι είχε νικήσει εις τήν 'Ολυμπίαν τόν μεν 'Ερμην εις τόν δρόμον, τόν δε 'Ηρακλέα εις τήν πυγμήν, και διά τουτο οί μεν Δελφοί έθυαν εις αύτόν ως πυκτην, οί δε Κρητεσ ως δρομαίοι. Διά τόν αυτόν λόγον τέλος έθεσαν οί 'Ελληνεσ τούσ άγώνεσ και τούσ τόπουσ εις τούσ όποίοϰ ήσκούντο ή ήγωνίζοντο, υπό τήν προστασίαν θεών τινων, ως του έναγωνίου ή άγωνίου 'Ερμού.

Άλλ' έπαιδες έπιστεύθη, ότι οί θεοί ήρέσκοντο εις παιδικάσ και άγώνεσ, ούτωσ είχε πιστευθί εις χρόνουσ ίσοσ πολύ παλαιότερουσ, ότι ήρέσκοντο και οί νεκροί, οί όποιοι τότε δέν διεφρασαν πολϋ από τούσ θεούσ' διότι από τήν εύλάβειαν και τήν τιμήν, ήτοι από τήν λατρίαν προς τούσ άποθανόντεσ προγόνουσ, προγονολατρείαν, είχε παραχθί τότε ή θρησκεία των θεών. Διά τούσ νεκρούσ μάλιστα τό πράγμα είνε εύνοήτοτερον διότι ήτο γνωστόν, ότι και αυτοί, ότε έζων, επαιζαν εύχρίστωσ και ήγωνίζοντο. Διά τουτο

έπιστεύετο, ότι και εις τούσ ευδαίμονασ λεϊμώνασ του 'Αδου οί νεκροί διεσκέδαζαν άσγολούμενοι εις ίππικούς και γυμναστικούς άγώνεσ, εις τούσ πεσούσ και εις τήν μουσικήν.

Όθεν, ότε μετá τήν ταφήν ή τήν καΰσιν των νεκρών εύρισκεν άνάπαυσιν ή ψυχή, άπαλλασσομένη του σώματοσ, ό δε νεκρόσ, άν μάλιστα ήτο έξοχόσ τις άνθρωποσ επί τής γής, έγίνετο ήρωσ ήτοι ήμίθεωσ εύλόγωσ οί επιζώντεσ έτελούντο προς τιμήν και εύχαρίστησίν του τελετήν τινα, τούσ λεγομένουσ έπιταφίουσ άγώνεσ.

Και ύπάρχουσι μεν παραδόσεισ, ότι και τά μνημονευθέντα άνωτέρω 'Ολυμπια και Πύθια εις τήν πρώτην άρχήν των ήσαν έπιτάφιοι άγώνεσ, άναμφιδόλωσ όμως έπιτάφιοσ άγών ήσαν τά Νέμεα και τά 'Ισθμια. Και τά μεν Νέμεα ιδρύθησαν εις τήν κοιλάδα τής Νεμεάσ υπό των περιφημών 'Επίτά επί Θήβασ προς τιμήν του 'Αργεμόρου, ως έπωνομάσθη ό υπό όφρωσ θανατωθείσ νήπιος παις 'Ορέλτησ, υίοσ του βασιλέωσ Λυκούργου. Εις νεωτέρουσ χρόνουσ έτελοΰντο και εις τήν τιμήν του Δίοσ, άλλ' ούδέποτε είχε λησμονηθί ή πρώτη άρχή των.

Τά δε 'Ισθια ιδρύθησαν υπό του Ποσειδώνοσ εις μνήμην του πνιγέντοσ εις τήν θάλασσα Μελικέρτου. Βραδύτερον όμως ένομίζετο, ότι ιδρύθησαν προς τιμήν αυτου του Ποσειδώνοσ και έπλασθη νεώτεροσ μϋθοσ, ότι ό Θητεϋσ είχε ιδρύσει αυτά. Έτελοΰντο δε εις τόν 'Ισμόν τής Κορίνθου και διπυθύνοντο υπό των Κορινθίων.

Εις τήν 'Ρόδον τετελείτο και επί των ιστορικών χρόνων θυσια και άγών προς τιμήν του (οίκιστου) Τληπολέμου, υίοϋ του 'Ηρακλέουσ, ό όποίοσ είχεν οδηγήσει εκεί άποίκουσ εκ τής Πελοποννήσοϋ. Έπίσης μετá τήν ταφήν του 'Αζάνοσ, ήρωοσ τής 'Αρκαδίασ, τετελεσθησαν άγώνεσ ίπποδρομίασ και έδόθησαν άθλα.— Εις τούσ άγώνεσ τούσ τελεσθέντεσ προς τιμήν του 'Αμαρυγκέωσ, εν Βουβρανήφ τής 'Ηλιδοσ, ό εκ Πύλου τής Μεσσηνιασ Νέστωρ έλαθε τά άθλα τής πυγμής, τής πάλης, του δρόμου και του δόρατοσ, (άκοντιού, άκοντισμού), ήττήθη δε εις τήν ίπποδρομίαν.—

Επί του τάφου του Πελίου βασιλέωσ τής 'Ιωλοϋ (παρά τόν Βόλον) τετελεσθησαν άγώνεσ άρματοδρομίασ, πυγμής, πάλης, διασκοβολίασ και δρόμου, ως άθλα δε έδόθησαν τρίποδοσ και αι θυγατέρεσ του Πελίου έλεγαν μάλιστα οί άρχαίοι, ότι ή 'Ατακάντη ενίκησε τότε τόν πατέρα του 'Αχιλέωσ Πηλέα εις τήν πάλην και ότι εις τούσ άγώνεσ τούτουσ διηγωνίσθησαν και ποιηταί άάγώνα ποιήματοσ» και ότι ενίκησαν ή Σίβυλλα, όπωσ εις τούσ γενομένουσ διά τόν 'Αμφιδάμαντα εις τήν Χαλκίδα ενίκησαν εις τήν μουσικήν ό ποιητήσ 'Ησίοδοσ λαβών βραβείον τρίποδα.— Άναφέρονται έπιτάφιοι άγώνεσ και προς τιμήν του βασιλέωσ Οιδίποδοσ εις τας Θήβασ και προς τιμήν του 'Αχιλέωσ εις τήν Τροίαν όπότε μάλιστα ώραιότατα άθλα έθεσεν ή μητηρ τουτου θεά Θετίσ, λαβοΰσα αυτά παρά των θεών.

Σπουδαιοτάτουσ όμως άγώνεσ έθεσεν (άγωνόθετησ) αυτόσ ό 'Αχιλλεύσ ό β. τής Φθίασ (κατά τήν Ν. Θεσσαλίαν) μετá τήν επί μεγαλοπρεπούσ πυράσ καΰσιν του σώματοσ του φίλου του Πατρόκλου, τόν όποιον είχε φωνεύσει ό 'Εκτωρ. Οί άγώνεσ τετελεσθησαν εις τήν πεδιάδα τής Τροίασ, όπου ήτο τό στρατόπεδον των 'Αχαιών ή Δαναών ή 'Αργείων, όπωσ έλέγοντο συνήτωσ τότε οί κάτικοί τής 'Ελλάδοσ. Τούσ άγώνεσ τούτουσ περιγράφει θαυμάσια ό 'Ομηροσ και αυτη είνε ή παλαιολογική περιγραφή άγώνων, τήν όποιαν έχομεν. Άθλα έθεσεν ό 'Αχιλλεύσ λέβητασ, ήμιόνουσ, βοΰσ γυναίκασ (αίχμαλώτουσ ή ήγορασμένασ), σίδηρον (πολύτιμον τότε μέταλλον, διότι έξωρύσσετο δυσκόλωσ και επομένωσ ήτο σπάνιον), ξίρη κτλ. Ηγωνίζοντο δε τόσοι άγωνισταί, όσα ήσαν και τά άθλα έκάστου άγωνισμούσ. Ήσαν δε πάντοτε (πλην τής διασκοβολίασ) περισσότερα του ένόσ και διαφόρου αξίασ.

G. DE LASTIC

Ο ΓΕΡΩΝ - ΧΑΖΗΤΤΡΗΓΟΡΗΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

(Συνέχεια)

Εκεῖ εἶχον ἐν τῇ ἀτυχίᾳ νὰ θάψωμεν ὑπὸ μεγάλης κυπαρίσσου τὸν πρῶτον συντροφόν μας, ὑποκύνψαντα εἰς δυσεντερικὸν πάθημα. Εἰς πολλοὺς ἐξ ἡμῶν ἐφάνθησαν συμπτώματα τῆς αὐτῆς ἀδიაθέτου ἀδίας, ἀλλ' ὑπὸ τῆν εὐεργετικὴν ἐκείνην ἀτμοσφαῖραν, πάντες ἀνελάβωμεν. Ἐὰν αἱ ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἡ ἀνάμνησις τῆς πατρίδος καὶ τῶν προσφιλῶν ὄντων δὲν μᾶς ἀνησυχούν, θὰ ἐπιροιοῦμεν νὰ μένωμεν ἐν τῷ γηϊνῷ ἐκείνῳ παραδείσῳ. Αἱ ἀπολαύσεις ὧμος δὲν μᾶς ἔκαμαν νὰ λησμονήσωμεν τὴν ἀσφάλειάν μας, ἡμέραν καὶ νύκτα ἀληθοδιὰδώς ἐφρουρούσαμεν, ἔχοντες πάντοτε προσηλωμένα τὰ βλέμματα ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος. Διὰ ἀραγε ἐγκατελήφθη ἡ ὁσῆς ἐκείνη; Ἄπαντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀνακαλυφθέντα μᾶς ἀπεδείκνυν, ὅτι οἱ κάτοικοι αὐτῆς πρὸ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν τὴν εἶχον ἐγκαταλείψει. Δύο λοχυροὶ λόγοι ἀναγκάζουν τοὺς κατοίκους τῆς ἐρήμου νὰ μεταναστεύσων· ἡ ἑλλειψὶς τροφῆς δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τὰ κτήνη τῶν. Ἡ δ' ὀφθῆς ἐπιδρομῆς λοχυροτέρου ἐχθροῦ, καταφεύγοντες πλησίον συμμάχων. Ὁ πρῶτος δὲν ἦτο παραδεκτὸς διότι τὰ πάντα ἀφθονοῦσαν ἐκεῖ, ὁ δεύτερος ἦτο ὁ πιθανώτερος καὶ ἐνέβαλεν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν. Πρὸς ποῖον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος ἔφηνον; Ποῖοι κίνδυνοι μᾶς ἐπαπειλοῦν; Ἰδοὺ αἱ σκέψεις μας, αἱ συζητήσεις μας καὶ οἱ καρδιόκτυποι μας. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν μίαν ἀπόφασιν. Νὰ μείνωμεν ἐκεῖ ἀετοί, δὲν ἦτο δυνατόν, ἀπεφασίσαμεν ὡς ἐκ τούτου, νὰ προχωρήσωμεν. Διωρίσθη ἐμπροσθοφυλακὴ ἐκ δέκα ἀνδρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὐρισκόμην καὶ ἐγώ. Γνωρίζων τὸν χειρισμὸν, τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ τηλεσκοπίου, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πειρατικοῦ μου βίου, εἶχον ἀγοράσει ἕν, ἕν τι κατιστήματι Ἐβραίου τοῦ ὀποῖον ἐφερον πάντοτε μαζί μου. Μετὰ δύο ὥρων σχεδὸν ὁδοιπορίας, νέφος μικρὸν ἀνεφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα, οἱ πλείστοι τὸ ἐθεώρησαν ὡς προάγγελον θνέλλης, ἐγὼ ὅμως διὰ τοῦ θαυμασίου μηχανήματος ἀνεκάλυξα ὅτι τὸ νέφος ἐκεῖνο ἀννηοῦτο ἐκ τῆς γῆς καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν, δὲν ἦδυνάτο νὰ προέρχεται ἐκ τῆς ἀνακινήσεως τῆς ἄμμου, ὑπὸ ποδῶν ζῶων ἢ ἀνθρώπων, καὶ τῶντι δὲν παρήλαθε πολλὰ διεκρίναμεν ἰλιγγιωδῶς βαινύσαν ὀμάδα ὁρομάδων πρὸς ἡμᾶς κατ' εὐθείαν, ἦτις ἐστάθη εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς μας, ὅπισθεν τῆς ὁποίας εἶχε φθάσει καὶ τὸ παραβάνι ὀλόκληρον. Δύο ἐκ τῶν ὁρομαίων τῆς ἐρήμου ἐπλησίασαν, μᾶς ἐχαίρεισαν καὶ μᾶς ἠρώτησαν ποῖοι εἶμεθα καὶ ποῦ πηγαίνομεν. Εἰς τὴν ἀπάντησίν μας ἐκείνοι ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν.

— Σταθῆτε, μᾶς λέγουν, μὴ προχωρεῖτε καὶ ἡμεῖς φεύγομεν τοὺς διώκτας μας, ὅπισθεν ἡμῶν ἔρχονται ἅπαντες οἱ ἀποτελοῦντες τὴν φυλὴν μας, οἱ σκληροὶ Βερβέροι εἰσεβάλλον εἰς τὰ μέρη μας, ἐλεηλάτησαν τὰς κατοικίας μας, συνέλαβον πλείστοις ἐξ ἡμῶν προσιθῆναι νὰ τοὺς πωλήσωσι δούλους. — Καὶ τώρα, ἐρωτήσαμεν, ποῦ πηγαίνετε; Ποῖους σκοποὺς ἔχετε; — Πάντες οἱ διασωθέντες βαινόμεν εἰς ἀνεύρεσιν τόπου νὰ ἐγκατασταθῶμεν, τοῦλάχιστον ἐπὶ τινα καιρὸν. Ζεῖς ἀπ' αὐτοῦ ὅπου ἐρχεσθε τί ἀπαντήσατε; — Ἡμεῖς τοῖς διηγῆθημεν τὰ τοῦ τελευταίου σταθμοῦ καὶ ἐκείνοι μᾶς ἐπρότεραν νὰ ἐπιστρέψωμεν ἐκεῖ, ὅπου καὶ ἡ σμάλα τῶν ἔμελλε νὰ μεταβῇ. Συνσκεφθέντες, ἀπεφασίσαμεν ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν συμβουλὴν τῶν, μὴ δυνάμενοι νὰ προχωρήσωμεν, ὅτι νὰ λάβωμεν, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην. Ἄλλην διεύθυνσιν.

Ἄλλ' ἐν τούτῳ νέος νέφος ἀνεφάνη εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ οἱ Ἄραβες ἐπὶ τῶν ὁρομάδων ἔσπευσαν νὰ συναντήσωσι τὴν σμάλα τῶν, τὴν ὁποίαν πυκνὸς κομπορὸς ἀπέκρυπτεν ἤδη εἰς τὰ βλέμματα μας. Ἐντρομοὶ καὶ ἀπηλπυμένοι, βραδέως ἐβαινόμεν πρὸς τὴν πρὸ τινων ὥρων ἐγκαταληφθεῖσαν ὁσῆν. Μετὰ τινος ὥρας πλέον τῶν χιλίων ψυχῶν, γυναικῶν, παίδων καὶ ἀνδρῶν εἰ-

σώρησαν ὑπὸ τὰ φυλλώματα τῶν φοινίκων, τῶν δρυῶν καὶ ὀπωροφόρων δένδρων. Αἱ κάμηλοί τῶν τὰ ἄλογά τῶν καὶ τὰ κερσφόρα ζῶά τῶν κατεκάλυψαν τὴν χλόην καὶ τὴν πρασινάδα, τὸ ὕδωρ τῶν πηγαδιῶν δὲν ἐπαρκοῦσεν εἰς τὰς ἀνάγκας τοιοῦτου πλήθους. Ἀμέσως προϊδόμεν ὅτι ταχέως θὰ ὑποπίπτωμεν εἰς κατάστασιν λιμοῦ, ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; Ἐμπρὸς ἦτο ἀδύνατον, νὰ ὀπισθοδρομήσωμεν; Οἱ πλείστοι δὲν συνήρον διότι εἶχαν σχεδὸν ἄδικτα τὰ ἐμπορικὰ δέματα τῶν καὶ ἄλλοι πάλιν ἐπεθύμουν νὰ φθάσωσι εἰς τὰς πατρίδας τῶν. Ἄφείλαμεν νὰ περιμένωμεν, ὅπως ὁ καιρὸς καὶ αἱ εἰδήσεις τῶν ἀποσταλέτων κατασκόπων, μᾶς δδηγήσωσι.

Ἐξηκολούθουν νὰ φροντίζω διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ζῶων μας, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἡ ὁσμητικὴ κατάστασις τοῦ γέροντος Ἀχμέτ, μᾶς ἀνησυχίε σφόδρα καὶ μᾶς ἠνάγκαζε νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ πρακτέου. Εἶχον παραλάβει μετ' ἐμοῦ βότανά τινα ἀνιχυρτικά, διὰ τῶν ὁποίων ἐποῦζα τὸν ἀσθενῆ μας, ὅστις ὅμως ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἠδυνάτετο ἐπαισητῶς καὶ τοῦ ὀποῖου τὸ τέλος ἐπρόβλεπα ταχῶς.

Κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο τῆς δευτέρας σκηνωσέως μας, ἐνὶ πάντες ἀναπαύοντο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ὅπως λέγουν οἱ σημερινοὶ, μετέβαινον εἰς τὸ ἄκρον τῆς δύσεως καὶ ἐκεῖ στηρίζων τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου ὑπέθετον ὅτι ἐκεῖτο τὸ Ἀλγέριον καὶ ὅπου ἐφανταζόμην ὅτι εὐρισκeto ἡ Ἀνθὼ καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην μὲ ἔχεν εἰς τὸν νοῦν τῆς καὶ ἦκουε τοὺς στεναγμῶν μου, ἐκεῖ, ὅπως ἀφηρημένος εἰς τοὺς ἐρωτικὸς διαλογισμούς μου, ἐξέλεον τοὺς πόθους, τοὺς πληροῦντας τὴν καρδίαν μου, εἰς ὀδᾶς καὶ μανθές ἀνιχυρσίας ἐντὸς τῶν οὐρανῶν, καὶ πολλὰκις ὁ ἡλιος μὲ εὐρισκεν ἐκεῖ ρεμβάζοντα. Νύκτα τινα κατελθὼν ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐκείνων σκηνῶν, ἠκούσα πλησίον μου, πνοὴν ὡς στεναγμὸν, ἐστρεψα τὸ βλέμμα καὶ ὑπὸ τὸ λαμπρὸν φῶς τῶν ἀστέρων, διέκρινα μαύρην εἰκόνα, δώδεκα ἢ δεκατριῶν ἐπιόν, ἦτις ὀκλαδὴ καθήμενὲς μὲ ἔβλεπεν ἀσκαρδαμικῶς. Ἐταράχθη καὶ τῆ λέγω ἀποτόμως. — Ποία εἶσαι; τί θέλεις πλησίον μου; — Σὲ ἠκούσα, μοὶ ἀπαντᾷ καὶ θέτει τὴν μικρὰν χεῖρά τῆς ἐπὶ τοῦ ὄμου μου. Τότε ἐπρόσεξα εἰς αὐτὴν. Τὸ χρῶμά τῆς ἦτο μαῦρον ὡς τὰ πτερὰ τοῦ κόρακος, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔλαμπον ὡς μαῦροι ἀδάμαντες, τὰ χεῖλη τῆς ῥοδοκόκκινα καὶ ὄχι μεγάλα, οἱ ὀδόντες τῆς κατὰλευκοὶ, ἡ μύτη τῆς σχεδὸν κανονικὴ, καὶ ὁμοῦ μᾶθρα μαλλιὰ ἐπλαιοῖνον τὸ ὄμοισόν τῆς, ἐπὶ τοῦ ὀποῖου ἐζωγραφεῖτο ἄπλητος ἦδον. — Σὲ ἠκούσα, ἐπαναλαμβάνει, ἐνὶ ἔγῳ ἔκαμα τὰς ἀνωτέρω παρατηρήσεις, καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορά, ἀπὸ τῆν ἡμέραν ὅπου κατὰ πρῶτην φοράν σὲ ἠκούσα, ἡ φωνὴ σου συνετάραξε τὴν ψυχὴν μου, καὶ μὲ ἔκλυσε, ὅπως ὁ ὄφις ἔλκει τὰς πτεῖρας, ὃ δέξου με σκλάβου σου, θὰ σοὶ εἶμαι πιστὴ ὄσον ὁ πιστότερος τῶν οὐκίων. — Ποία εἶσαι; πῶς ὀνομάζεσαι; — Τὸ ὄνομά μου εἶναι Κεράσι, εἶμαι ὀρφανή καὶ παρακολουθῶ ἕνα γέροντα θεῖον μου, ἀρχηγὸν τῆς φυλῆς μας. — Καὶ φεύγεις ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ θεοῦ σου, ἄνευ τῆς ἀδείας του;

— Ὁ θεῖός μου μὲ ἀγαπᾷ καὶ ὁ, τὴν θέλω ἐγώ, θέλει καὶ ἐκείνος, ὅσον σὲ ἀγαπᾷ ἐγὼ θὰ σὲ ἀγαπήσῃ καὶ ἐκείνος. — Μὰ ἐγὼ εἶμαι σκλάβος, καὶ μὲν Κεράσι, δὲν ἀνήκω εἰς ἐμαυτὸν. Καὶ τρυφερῶς ἐθώπευσα τὴν μαύρην καὶ λεῖαν παρεῖάν τῆς... ἔσκιρτησε καὶ ἔτριψε τοὺς γυμνοὺς βραχιονάς τῆς πέριξ τοῦ λαιμοῦ μου καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν τῆς ἐπὶ τὸ στήθος μου. Ἡ γλυκεῖα καὶ ἐπαγωγὸς φωνηγοῦμαι, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς οἱ πληγερὶς πάθους, τὸ πλαστικὸν καὶ ἄγνόν ἐκείνο ὄμμα, φοικῶν μὲ συνετάραξε πάρα πολὺ, ἡ καρδία μου ἐτοιμὴ ἦδη ἐκ τῶν ζεμβασμῶν νὰ δεχθῆ τὰς τρυφερωτέρας ἐντυπώσεις, μὲ ὤθησαν εἰς τὸ σημεῖον νὰ τὴν σφιγξῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ νὰ ἐπιθέσω περιπαθὲς φίλημα ἐπὶ τῶν ὠρῶν ὀφθαλμῶν τῆς. Ἡ Κεράσι ἔμευεν ἀδρανῆς, ἐντὸς τῶν βραχιόνων μου, φόβος μὲ κατέλαβε... ἐτριβον τοὺς κροτάφους τῆς καὶ τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν τῆς, ἵνα κατορθώσω νὰ τὴν ἐπαναφέρω εἰς ἐαυτήν... Ἐστέναξεν ἐκ τῶν μυθῶν τῆς καρδίας τῆς... Μὲ ἀρπαξεν ἐντὸς

τῶν βραχιόνων τῆς, μὲ ἐφίλησεν ἐπανελημμένος καὶ ἐξηφανίσθη ὡς ἀστραπή.

Ἐμείνα κεκρῆνός καὶ καθορημένος, ἀκίνητος ἐπὶ ὄραν σχεδὸν, ἀνελεύθη εἰς δάκρυα, ἀναλογιζόμενος τὴν Ἀνθὼ καὶ τὰ περιπαθῆ φίλήματά τῆς.

τὴν ἐπιούσαν μετέβην εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ἀλλὰ μελαγχολικὸς καὶ δὲν εἶχον διάθεσιν οὔτε λέξιν νὰ προφέρω... Φωνὴ ὡς φθόγγος μετέλλου μὲ ἀπέσπασεν ἐκ τῶν ὀδνηρῶν ἀνέμεών μου. — Διὰτὶ δὲν τραγουδᾷς ψυχὴ μου; Ἡτο ἡ Κεράσι ὡς νεραῖδα ἐμφανισθεῖσα ἐνώπιόν μου. — Διὰτὶ δὲν τραγουδᾷς; ἐπανελάβε θωπευτικῶς. — Διότι δὲν ἔχω διάθεσιν, ἡ ψυχὴ μου εἶνε καταβεβλημένη. — Ἐλα ἐπὶ τοῦ στήθους μου, κλαῦσε νὰ ἐλαφρυνθῆ ἡ καρδιά σου... ἐπέμου τὸν πόνον σου νὰ κλαῦσω καὶ ἐγὼ μαζί σου. Ἐξήτιστα νὰ τὴν ἀποθήσω, ἀλλ' οἱ λόγοι τῆς, ἡ στάσις τῆς καὶ οἱ γλυκεῖαι χαρακτῆρες τοῦ προσώπου τῆς ἐνέφαινον τοσαύτην λύπην, τοσαύτην συμπάθειαν, ὥστε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξω, τὴν ἄφρα νὰ μὲ περιπέδη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς, ἐκλίνα τὴν κεφαλὴν μου ἐπὶ τοῦ βενώδους τραχήλου τῆς καὶ δάκρυα ἐρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου. — Κλαῦσε, μοὶ λέγει, κλαῦσε, ψυχὴ μου, τὰ δάκρυα ἀνακουφίζουν τὴν καρδίαν, μ' αὐτὰ ἐξέρχονται οἱ πόνοι... Ἐνθυμίση τὸν τόπον σου, ἐνθυμίση τὸς καὶ καμίας ἄλλης, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷς... Κλαῦσε, νὰ σοὺ περᾶσῃ ἡ λύπη... Ἐπέμου τί ἐμπορῶ νὰ κάμω εἰς τὸ παρηγορήσω εἰς ἐπαναφέρει τὴν γαλήνην εἰς τὴν ψυχὴν σου.

Μὲ τοιοῦτους γλυκεῖαι καὶ τρυφεροὺς λόγους, ἡ καρδιά μου μαλακθεῖσα ἀνέκτησε τὴν συνήθη ψυχραιμίαν τῆς, προσήλωσα τὰ βλέμματά μου ἐπὶ τῶν ὠρῶν ὀφθαλμῶν τῆς καὶ τῆ λέγω, θωπεύων τὰς παρεῖάς τῆς. — Μὲ ἀγαπᾷς, Κεράσι; — Ἄν σ' ἀγαπᾷ; εἰπέ μοι νὰ πέσω εἰς τὸ πηγάδι, νὰ ἐκτεθῶ εἰς τὴν ὄρην τῶν λευκῶν καὶ θὰ ἰδῆς ἂν σ' ἀγαπᾷ. — Ἄκουσε λοιπὸν καὶ ἔπειτα εἰπέ μοι ἂν μ' ἀγαπᾷς ἀκόμη.

Καὶ κρατῶν τὰς μικρὰς χεῖρας τῆς ἐντὸς τῶν ἰδικῶν μου, τῆ διηγῆθη τὸς ἐρωτᾶς μου πρὸς τὴν Ἀνθὼ, χωρὶς νὰ τῆ εἶπω τὴ ἐκ τῶν προγενεστέρων συμβάντων, ὅτι τὰ τῆς καταργήσῃ μου. Πολλάκις ἐστένναζε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὑγράνθησαν, ἀλλὰ μετὰ θάρρους καὶ ἀποφασιστικότητος μοῦ εἶπεν ἐπὶ τέλους. — Ναί, σὲ ἀγαπᾷ, θὰ σ' ἀγαπᾷ πάντοτε καὶ θὰ ἀγαπήσῃ καὶ τὴν Ἀνθὼ σου.

τὴν ἠσπάσθη τρυφερῶς καὶ ἀπεχωρίσθη ὡς φίλοι.

Αἱ τοιαύται συναντήσεις ἐπανελαμβάνοντο κατ' ἐκάστην. μοῦ διηγῆτο τὰ τῆς πατρίδος τῆς, ἐγὼ δὲ τῆ ἐξιστοροῦσα τὸ μεγαλεῖον τῶν πόλεων, τὰς διασκεδάσεις, τῆ περιέγραφον τὰς θαλάσσας, τὰ πλοῖα καὶ οὕτω παρήρχετο ἐπαρέστως ὁ καιρὸς.

Ἐὰν ἀροῦσε νὰ ἐλθῆ εἰς τὸν τόπον τῶν συνεντεύξεων, μὲ κατελάμβανε μελαγχολία, ἡ ὁποία διελύτο ἅμα τῆ ἐμφανίσει τῆς.

Τοῦτο δὲ συνέβαιεν καὶ ἐκ αὐτῆς. Ἐνηγκαλιζόμεθα ὡς ἀδελφοὶ, ἀπεκαλύπτωμεν ἀμοιβῶν τὰ τῆς διανοίας μας, τοὺς πόθους μας, τὰς θελήσεις μας. Μοῦ ἔλεγε πολλάκις ὅτι ἐπεθύμη νὰ γνωρίσῃ τὴν Ἀνθὼ μου, ὅτι τὴν ἠγάπα ἠδὲ ὅπως μὲ ἠγάπα.

Τὶ τὰ σὰς εἶπω ἀγαθοί μοι ἀναγνώσται δταν ἡ Κεράσι ἦτο πλησίον μου, ἡ εἰκὼν τῆς Ἀνθῶς ἐκαλύπτετο, ἐν τῇ καρδίᾳ μου, ὑπὸ πυκνοῦ πέπλου, κατελαμβανόμεν ὑπὸ ἀπάτου ὀδύνης. Ἡτο τὸσον ἄπλη, τὸσον ἄγνη καὶ ἡ φύσις τῆς εἶχε προικίσῃ τόσης κρείσεως καὶ ἀγαθότητος ψυχῆς, ὥστε μὲ ἐμάγευε διὰ τῶν ζωηρῶν καὶ φλογίων ὀφθαλμῶν τῆς. Παροῦσαν ἡρέμα τὴν ἔβλεπον, ἀποῦσαι τὴν ἐπόθουν.

Ἐν τούτῳ ἡ ὕγια τοῦ Χατζῆ-Ἀχμέτ, μακρὰν τοῦ νὰ βελιωθῆ ἔβριεν ἐπὶ τὰ χεῖρα καὶ τὸ μοιραῖον τέλος ἐφθασεν ἀνεπαίσθητος. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἰζέτ καὶ ἐγὼ, τὸν ἐκλαῦσαμεν ἐκαρδίως, ἦτο ἄνθρωπος ἀγαθός, οὐδέποτε, διὰ λόγου ἢ διὰ πράξεως μὲ ἔκαμε νὰ ἀσθανθῶ τὴν δουλικὴν κατάστασίν μου, ἐφέρετο πρὸς πάντας, ὡς φιλόστοργος πατήρ. Ὁ υἱὸς τοῦ ὧμος, ὅπως καὶ προείπον, ἦτο κακὸς καὶ δυστροφὸς ἐνόσω ὁ πατήρ του ἐζούσε, συνεκραιετο, τὸ μίσος τοῦ κατ' ἐμοῦ, δὲν εἰζεύρω διατὶ, ἠῖξανε τὸσον, ὅσον ὁ γέρον μὲ ἠγάπα καὶ ἐπεδείκνυε πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην, δικαίως λοιπὸν ἐφοβούμην τὰς συνεπείας τοῦ θανά-

του τοῦ γέροντος καὶ μετ' ἀλγους ἔβλεπον ὅτι ἐπιπτον εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ.

Ἀμέσως μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν τοῦ σωροῦ, μοὶ ἀφήρσε τὴν διαχείρησιν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ μὲ διέταξε νὰ περιορισθῶ εἰς τὴν φροντίδα τῶν ζῶων καὶ τὴν φύλαξιν τῶν δειμάτων, ἐναλλάξ μὲ τοὺς ἄλλους ὑπηρέτας. Τῶ ἐπενθύμησα τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ πατρός του, περὶ ἀπελευθερώσεώς μου, ἀλλὰ μοὶ ἐστρεψε τὰ νῶτα ἐπιτάσσων μου νὰ ὑποταχθῶ εἰς τὰς διαταγὰς του.

Μεταβὰς τὸ ἔσπερας, εἰς τὴν σπηλαιόσιμην θέσιν μου, καταλυπημένος καὶ ἐμφορὸς συνδιελεγόμεν μὲ τὴν Κεράσι, ὅτι ἦλθεν ὁ Ἰζέτ καὶ μετ' ἀποτόμου τρόπου, ἀνυψώσας τὴν μάστιγα, μὲ ἠπείλεισε λέγων μοι. — Ἐκουμπίσου, εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ἄλλοτε νὰ μὴ τολμήσῃς νὰ ἐξέλθῃς ἀπὸ ἐκεῖ, νὰ λημονήσῃς τὰ πρῶτά σου... πηγαίνε, ἀμέσως. Ἡγέροην καὶ στρέφας βλέμμα ἀποχαιρεισμοῦ πρὸς τὴν σύντροφόν μου, βραδέως ἀπεμακρονόμησιν καὶ τὸν ἠκούσα λέγοντα εἰς τὴν Κεράσι, ἦτις ἠγέροθη καὶ αὐτὴ νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ. — Δὲν ἐντρέπεσαι, Κεράσι, νὰ παραδίδῃσαι οὕτω εἰς ἕνα Γρανοῦρη... Ἐλθε μαζί μου, νὰ εἶσαι εὐτυχεῖς. Ἡ Κεράσι μὲ ὄλην τὴν ἀγρίαν ἐπερηφάνειάν τῆς, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ μὲ ὕφος ἀξιοπεπῆς τῆς λέγει. — Ὁ Γρηγόρης εἶνε ἄγγελος, τοῦ ὀποῖου οὔτε τὰ ἄκρα τῶν πτερυγῶν ἠγγισαν τὴν παρθένον Κεράσι, οὔτε ἡ πνοὴ του ἔμυναν αὐτήν. Σὺ εἶσαι αἰτιμος καὶ κακοήθης. Καὶ ἐσπευσε τὸ βῆμα ἀπειλοῦσα αὐτὸν μὲ τὸ δάκτυλόν τῆς. Πλησιάσασα δὲ πρὸς ἐμὲ, μοὶ λέγει. — Γρηγόρη, μὴ φοβείσαι, ὁ θεῖός μου εἶνε λοχυρότερος αὐτοῦ... δὲν θὰ σ' ἀφήσω εἰς τὰς χεῖράς του.

Ἐχωρίσθημεν καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν συνηγήθημεν, σκηνὰν τραγικὰ συνέβησαν ἐν τῇ σκηνῇ μας. Ὁ Ἰζέτ, θέλων νὰ μὲ ἐκδικηθῆ, ὠφελήθη τῆς πρώτης περιουσίας μου νὰ ἐκχύσῃ τὸ κατ' ἐμοῦ μῖσος. Ἡθέλησεν ἀμέσως νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ τὴν ἀραβικὴν σμάλαν, ἀλλὰ πάντες οἱ συνοδοιποροὶ μας, ἀντέταξαν καὶ ἐπειδὴ ὑπεστηρίζα αὐτοὺς ἅμα ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν σκηνήν, διέταξε τοὺς δύο ἄλλους συντρόφους μου νὰ μὲ συλλάβουν, νὰ μὲ δέσουν καὶ νὰ μὲ μαστιγώσουν, ἀλλ' ἐκείνοι οἴτινες μὲ ἠγάπων, διότι οὐδέποτε κατὰ τὸ διάστημα ὄλο τῆς εὐνείας τοῦ ἀποθανόντος ἀτυχοῦς Χατζῆ Ἀχμέτ, πρὸς ἐμὲ, οὐδέποτε ἠκούσαν κακὸν λόγον ἀπὸ τὸ στόμα μου καὶ οὐδέποτε ἐπέζητησα προνόμη, ἠρνήθησαν νὰ ἐκτελέσουν τὴν διαταγὴν του. Μεθ' ὕβρεων ἐκ νέου τοῖς ἐπέταξε νὰ μὲ δέσουν, ἀλλ' ἐκείνοι δὲ ἠκούον, μανιώδης τότε ὤρησε κατ' ἐμοῦ, μὲ ἀρπαξεν ἀπὸ τὰ μαλλιά καὶ προσεπάθησε νὰ μὲ ῥίψῃ κατὰ γῆς, ἐγὼ περιέπτυξα τὴν ὀσφῆν του λοχυρῶς, μὲ τοὺς δύο βραχιόνους μου, καὶ ἐπέσαμε καὶ οἱ δύο κατὰ γῆς, ἀλλ' ἐγὼ ἄνω αὐτοῦ. Ἐγκατέλειψε τὴν κόμην μου καὶ ἐξαγαγὼν μάστιγα, τὴν ἐνέπηξεν εἰς τὸ στήθος μου. Ἡσθάνθη τὸ ψυχρὸν τοῦ σιδήρου καὶ κατέφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἰζέτ, λοχυρὸν γρόθον καὶ ἐλιποθήμησα.

Ἡ ἈΔΕΛΦΗ ΤΩΝ ΡΩΔΩΝ

Μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἦτο ἄγνωστον. Ἐφύτρωσε εἰς τὰς ἀνώρους πεδιάδας, εἰς τὰς μελαγχολικὰς ἐρήμους. εἰς τὰ μεγάλα κοιλώματα τῶν βράχων ἀνάμεσα εἰς τοὺς στεγνοὺς χάλικας τῆς ἐρηρᾶς κούτης τῶν ποταμῶν. Δὲν τὸ ἐγνωρίζε κανεὶς. Περὶ τῆς ὑπάρξεώς του δὲν εἰδοποιεῖ κανένα. Ἐνίοτε ἐπρόβαλλε μέσα ἀπὸ τὴν ἄμμοον ἢ ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν χάλικων καὶ ἐκενοῦσε τὸ γυμνὸν πέλμα τοῦ πλάνητος τῶν ἐρήμων, Μία σταγὼν αἵματος ἐξορρε τότε καὶ ἕνας στεναγμὸς πόνου ἠκούετο.

Ὁ πόνος ἦτο ὁ ἕρωσ του, ὁ στεναγμὸς τὸ ἄρωμά του.

Τὰ ἄλλα φυτὰ τοῦ ἐδείκνυνον μεγάλην περὶφρόνησιν. Ἡ ἄλλη ἀκόμη δὲν παρέβαλλε τὴν περικὰν τῆς μὲ τὸ δηλητηριώδες του. Ἡ ἄλλη οὔτε ἔσκυβε νὰ τὸ κυττάξῃ.

Εἰς τοὺς ἀνθοβριθεῖς λόφους σπανίως ἐφύετο. Τὰ ἀγρολοπούλουδα ὀσάκις τὸ ἔβλεπον νὰ ἔρχεται νὰ ζητῆ θεῖον μεταξύ τῶν ἐτίναξεν τὰ φύλλα τῶν καὶ ἐμαραίνοντο.

Ἐνα φαρμομαρὸ ἀγκάθι! Ποῖος νὰ μὴ τὸ φοβηθῆ!

Όσας αι χείρες ετεινοντο προς αυτω ανεσύροντο αιματωμένα. Καμμίαν φορὴν ο βοσκὸς ἀγαπούσεν. Ἄλλα συνέλεγε μόρον τὰ ἀνθή ποῦ ἦσαν γύρω εἰς τὸ ἀγκάθι καὶ ἀνοίγε γύρω του ἓνα κενόν.

Ὁ κουρασμένος ταξιδιώτης ὁ διασχίζων τὰ ὄρη, ἀν καμμιά φορὰ ξηραίνεται ἐπάνω εἰς τὸ στρώμα ἀπὸ λευκοῦ μαργαρίτας, ἀνηγειρετο ἀμέσως μὲ ἓνα «ἀχ» βαδῶ ξηρότατον.

Κατηραμένο ἀγκάθι.

Μὰ ἤλθε μίᾳ ἡμέρᾳ μεγάλη. Ἐνας Ἰουδαῖος ἐφθασε λαχανιασμένος κάτω ἀπὸ ἓνα μελανὸν βράχον, ἔκοψε βιαστικά, βιαστικά τὸ ἀγάθι καὶ ἐγύρισε πίσω τραλάλα εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ, ἀνέβη ἓνα λόφον, ἐστάθη δίπλα εἰς ἓνα σταυρὸν καὶ ἐπλεξεν ἓνα στέμμα ἀκάνθινον. Ὑστερα ἀπλωσε μὴ συγκίνησιν τὸ χέρι καὶ ἔβαλε τὸ ἀγκάθι γύρω εἰς τὸ μέσσωπον τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἀγκάθι ἐδοξάσθη.

Καὶ ἀμέσως τὴν ἄλλην ἡμέραν ἡ φύσις ἐπῆρε τὸ ἀγκάθι καὶ τὸ ἦνωσε μὲ τὸ ῥόδον — Ἄπὸ σήμερον θὰ ζῆτε πάντα μαζί.

Καὶ ἀπὸ τότε ἡ ἄκανθα ἔγεινε ἀδελφὴ τῶν «Ῥόδων».

ΟΝΕΙΡΟΝ

Ὅταν ἐφθασεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀνηφόρου, τὸν ὄποιον ἀνέβριεν, ἐστάθη ἐν ἐκστάσει. Τίποτε δὲν ἐνόησεν ἀπὸ τὸ χάος, τὸ ὄποιον ἐξετεινέτο ἐμπρὸς του καὶ τὸ ἀνωδρὸν καὶ ἀόριστον ἐκεῖνο φῶς, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου δὲν ἦδύνατο τίποτε νὰ διακριθῆ, τὸν κατέπληττε. Στάξας ἐθερῆ ἐνώπιον ὠραίου νέου, ὑψηλοῦ, μελαχροίνου, μὲ μαῦρα σπιθηροβόλια μάτια, μ' ἐυγενέστατον ὄφρος.

Ὁ νέος πλησίασας αὐτόν.

—Φίλε, τῷ εἶπεν, ἐγὼ εἶδω εἶμαι ὁ δὴ γὰρ πρὸς τὴν ἀπόδρανον, τὸν πλοῦτον, τὴν πραγματικὴν, τὴν ὕλικήν ζωὴν, καὶ ἀν θέλῃς νὰ ζῆσθαι εὐτυχῶς νὰ ἀποθανῆς πραγματικῶς ὄλας τὰς ἡδονὰς τῆς ζωῆς, ἔλα μαζί μου! Βλέπεις ἐκεῖ κάτω τὸν μαῦρον ἐκείνον ὄγκον, ποῦ χάνεται μέσα στὸ πολὺ φῶς! Τὸν διακρίνεις! Εἶνε ἡ Γῆ. Ἐκεῖ θὰ σὲ ὀδηγήσῃ καὶ θὰ ζῆσθαι αἰωνίως ἀπολαμβάνων εὐχαριστήσεων, θὰ ἔχῃς ὄτι ἐπιθυμεῖς, καὶ δὲν θὰ κοπιᾷς, οὔτε θὰ βραδύνῃς διὰ τὴν φθῆσιν, ὅπου θέλεις. Ὁ δρόμος εἶνε σύντομος καὶ ἐντὸς ὀλίγου καὶ οἱ δύο θὰ ἦμεθα ἐκεῖ. Μὴ χάνῃς καιρόν... ἔμπροσθς ἔλα!

— «Καλὰ» εἶπε, μετ' ὀλίγων λεπτῶν σκέψιν, «ἐρχομαι», καὶ ἤτοιμαζετο νὰ προχωρήσῃ, διὲ μία χεὶρ τὸν ἐκράτησεν ἑλαφρὰ ἀπὸ τὸν ὦμον καὶ μία μελωδικὴ φωνὴ ἐψιθύρισε «στάσου»· Ὁ μ' ἓνα βραχνὸν ᾗ, τὸ ὄποιον τὸν ἐπῆλξε εἰς τὸν λαϊμόν, ἔπρασεν εἰς τὴ γόνυκα ἐνώπιον ὠραιοτάτης κόρης, ἣν ἐσκέπετο ἐκεῖ, ντυμένη μέσα στ' ἄσπρα, μὲ ριχμένα τὰ καστανά μαλλιά της εἰς τοὺς γυμνοὺς ὤμους της, μὲ μισοκλειόμενα μάτια, ὠραία καὶ αἰθερία ὡς ἄγγελος.

— Μή, φίλε μου, μὴν πῆς ἐκεῖ, μή! Ἐλα μαζί μου, εἶμαι ἡ Ἰδανικότης, ἡ τέχνη σου, ἡ ἀγάπη σου, ἡ μουσικὴ σου. Θὰ ζήσωμεν πράγματι εὐτυχῶς μαζί. Ἰδὲ ἐκεῖ ἐπάνω, μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ἄσπρο χάος, εἶνε ὁ Ὁρανόσ, εἰς τὸν ὄποιον θὰ σὲ ὀδηγήσω καὶ θὰ ὑποφέρωμεν, θὰ κοπιᾷσωμεν καὶ δύνατον νὰ μὴ φθάσωμεν, διὲν ὁ δρόμος εἶνε ἀτελειώτης καὶ σχεδὸν ἀπρόσιτος... μὰ θὰ σὲ παρέχω τὴν γλυκεῖαν τὴν ἀθανασία ἐλπίδα, θὰ ἦμαι πάντα μαζί σου, εἶπε οἰγὰ καὶ σκύψασα ἐθώπνευσε μὲ τὰ χεῖρά της τὰ ὠραία ξανθὰ μαλλιά του.

— Ὁραῖον καὶ γλυκὸν πλάσμα, ἐρχομαι ναί, ἐρχομαι μαζί σου, ἐφώνησε, καὶ ἐν ᾗ τῇ ἔτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ σηκωθῆ, ἔστρεψε καὶ ἔστειλεν ἓνα ἐγκάρδιον ἀπαρσμὸν εἰς τὸν νέον, ποῦ ἐλάθη σχεδὸν μέσα εἰς τὸ φῶς.

— Πηγαίνομεν λοιπόν! εἶπεν ἐκείνη καὶ ἑλαφρὰ ὡς πτηνὸν ἤρξατο τὸν δρόμον της, ἀκούλουθουμένη ὑπὸ τοῦ νεαροῦ συντρέφον της. Ἄλλὰ κατόπιν μακροῦ ταξιδίου, κατόπιν μυρίων κοπιώσεων καὶ ἐξαντλήσεων, κατόπιν ἀφορητοῦ πυρετοῦ, πείνης καὶ δεινῆς, ἔπρασεν εἰς τὸν δρόμον μέσα εἰς τὰς ἀγρίας βάλτους καὶ ἐνᾗ ἐξέπνεεν εἰς τοὺς βραχίονας τῆς πιστῆς φίλης του... ἤνοιξε τὰ μάτια καὶ εἰσέβη ἐρημιμῆς εἰς τὸ ψάθινον κάθισμά του, ἐμπρὸς εἰς τὸ τραπέζι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀκουμβήσας εἶχεν

ἀποκοιμηθῆ. Τὸ βιολὶ καὶ τὸ τόξον του μὲ δύο τετραδία μουσικῆς εἰς τὸ πλάγι του ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐκοιμῶντο, φαίνεται, καὶ αὐτὰ μαζί του, ἐνᾗ ὁ βορρᾶς εὐορίζεν εἰς τὰ παράθυρα, οἱ ξύλινοι τοῖχοι ἐριζαν καὶ τὸ κρῖν τοῦ Δεκεμβρίου τὸν εἶχεν ἐγγίσει κατάκαρδα. Ἐμεινεν ὀλίγα λεπτὰ εἰς τὴν θέσιν του τρέμων, ὕστερα ἔστρεψε καὶ εἶδε τὸ στρώμα του κάτω σὲ μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου, ἔρηφεν ἐν βλέμμα πρὸς τὸ ἐπίσης τρεμοσβύνον φῶς τοῦ κηρίου του, ποῦ ἔκαιεν ἐκεῖ πλησίον, πρὸς τὴ πτωχίαν του, ἔφριξε τὸ βιολὶ του εἰς τὸ στήθος του, καὶ :

—ὦ γλυκεῖά μου Μοῦσα, εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, ποῦ σ' ἠκολούθησα, ἔστω καὶ ἂν ἴσως τώρα πρὸς χάριν σου... πεινῶ, ἐξέφωνης, καὶ σβύσας τὸ κηρίον του, ἔπασε χαμογελῶν εἰς τὸ ἀκίρινον στρώμα του.

Ἐλπις Καλογοροπούλου.

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Μάης ζανοίγει—καὶ τὰ χοιτῶρα αἶμα τὰ πνίγει.—Τὰ παληκάρια νεκρὰ μυρόνει—καὶ καμαρώνει Χάρος πικρὸς!

Πουλιά, ρυάκια, —ὕμολογοῦνε. Καὶ τὰ κοράκια—πέρα πετοῦνε καὶ ξεφωνίζον—καὶ τραγανίζουν ἀνδρῶν κορμιά.

Πέφτ' ἡ ὀροσοῦλα —Κλαίει τ' ἀστέρι. Κλαί' ἡ μανούλα, —ὅαν ποριστέρια, κλαίει παρθένοι—τῆς σκοτωμένες ἴμιες ψυχῆς.

Λάμπ' ἡ αὐγοῦλα —Σβύνουν τ' ἀστέρι. Κάθε μανούλα—σηκάνει χεῖρα γὰ τὴν ορφάνια—καὶ τὰ οὐράνια παρακαλεῖ.

Τι μαῦρες ὠρες! —Σκλαβὰ πλακώνει χωρὰ καὶ χῶρες—καὶ ξεπιστώνει λαὸ, χιλιάδες.—φεύγουν ραγιάδες Τουρκῶν σπαθιά.

Ἐρχεται βράδν—καὶ δευραμένοι μέσ' στὸ σκοτάδι—καὶ πεινασμένοι, πάνω σὲ βράγια, —σὲ καταράχια θρηολογοῦν!

Καταραμένη χρονιά! Μὴν κόβετε λουλούδια, Κλάμματα κα' ὄχι τραγοῦδια Δάκρυα κα' ὄχι δροσὰ Μᾶς φέρν' ἡ πρωτομαγιά!

Κατηραμένη χρονιά! Ἐρωτευμένα λόγια σὲ θρήνους, μοιρολόγια ποῦ μᾶς τρυπᾶν τὴν καρδιά. μᾶς φέρν' ἡ Πρωτομαγιά!

Χ. Βαζλέντης

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΔΙΕΦΘΡΟΝ ΛΑΩΝ

Πίνε κρασί καὶ ἄφρινε τὸ νερὸ νὰ πηγαίῃ στὸ μῦλο!

Ὅποιος δὲν ἀρέσκεται στὸ κρασί ὁ Θεὸς τοῦ παίρνει καὶ τὸ νερὸ.

Ἄνθρωπος ἀχρήματος εἶναι νεκρὸς βαδίζων.

Τρεῖς πράγματα εἶναι ὠρκία σὲ τοῦτον τὸν κόσμον.

Παιπῆς καλλωπισμένος, καθκάλρης ὠπλισμένος καὶ γυναικῆ στολισμένη.

Τοσκανικαὶ παροιμίαι

Ὁ καλόγηρος καὶ ἡ γυναίκα εἶναι οἱ δύο γαμπήνυχες τοῦ Σατανᾶ.

Ἄνδρα κοκκινότριχον καὶ γυναικῆ μὲ γένεια χαιρέτισε τοὺς πάντοτε μὲ λιθάκια στὸ χέρι.

Ἰσπανικαὶ παροιμίαι

Ὁ ἄσωτος καὶ ὁ μεπικρῆς δὲν κάνουν οὔτε φοῦρνον οὔτε μύλον.

Καταλανικὴ παροιμίαι

Ὅποιος ἐπιασ τὸ χέλι ἀπὸ τὴν οὐρὰ καὶ τὴν γυναίκα ἀπὸ τὸν λόγον, ἄς εἶναι βέβαιος δι: τίποτε δὲν ἐπιασε.

Γαλλικὴ παροιμίαι

Μὴ πηγαίνετε μῆτε διὰ κάθε ἀδιάθεσίαν τὸν ἰατρόν, μῆτε διὰ κάθε διαφορὰν τὸν δικηγόρον, μῆτε διὰ κάθε δι΄ψχν στὸ μπουκάλι.

Ἰταλικὴ παροιμίαι

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Μ. Γ.)

Μία ἀπὸ τὰς αἰτίας ἔνεκεν τῶν ὁποίων οἱ Ἰάπωνες ἐνεκολπώθησαν πολὺ περισσότερο τὸν ἐυρωπαϊκὸν πολιτισμὸν ἀπὸ τοὺς Κινεζοὺς εἶνε καὶ ἡ μεγαλειτέρα καὶ ὀρθότερα ἀντίληψις τῆς αἰσθητικῆς αὐτῶν... Μπορεῖ νὰ ταξιδεύῃ κανεὶς ὡρὸς ὀλοκλήρου εἰς τὴν Κίναν χωρὶς νὰ συναντήσῃ ἀπολίτως τίποτε τὸ ἐξωραϊστικόν.

Τὶ διαφορὰ ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν! Καὶ τὸ ὄνομα μόνον τὸ ὄποιον ἔδωσαν οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς τὴν χώραν τῶν Χρυσανθέμων δεκνέται καταφανῶς τὴν ἐκτίμησιν τὴν ὄποιαν τρέφον οἱ διὰ τὴν πνευματικὴν Ἰαπωνίαν.

Χώρα τῶν ὀνείρων! Χώρα εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ πλεόν ἄριστος πῆγει κάποιον ἀνθρωπισμὸν ἐπάνω του, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ὁ πλεόν ἀμόρφωτος μορφοῖται ἀπὸ τὸ περιβάλλον!

Τόσον πολὺ εἶχε μὴ ἡ ἰδέα τοῦ Εὐρωπαίου: οἱ οἱ Ἰάπωνες εἶνε μόνον ἀνθρώποι πνευματικῆς ἀξίας ὥστε διαν εἶδαν τοὺς πολιτικὸς καὶ βιομηχανικὸς θριάμβους τῶν ἐξελπύθησαν μέγιστα. Καὶ βεβαίως ποῖος θὰ ἐπίστευεν δι: ἦσαν εἰς θέσιν νὰ δεῖξουν τόσον ἠρωισμόν ὅσον ἔδειξαν εἰς τὸ Πύρρ-Ἀρθούρα θυσιασάτες ἑκατόμβας ἀνθρώπων;

Δὲν πρόκειται νὰ γράψω περὶ Ἰαπωνικῆς Τέχνης καὶ Βιομηχανίας ἀλλὰ μόνον διὰ τὴν παιδικὴν ἀγάπην τῶν Ἰαπώνων πρὸς τὴν φύσιν ἡ ὁποία παίζει μεγάλον ῥόλον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ καθενὸς ὅσον καὶ εἰς ὀλοκλήρον τὸ σύμπαν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι καλοῦνται Ἰάπωνες Παντοῦ βλέπομεν ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον, τὸ ἀπὸ χεῖρα ἐπιτήδεια συμπληρῶνον τὴν φύσιν, ἓνα δένδρον φαντασμακόν κοντὰ σὲ μίᾳ βεταί προσδίδει χεῖρι εἰς ἓνα μεγάλο πῆξι αὐτῆς. Τὸ χρώμα τῶν φύλλων αὐτοῦ τοῦ δένδρου ἀποτελεῖ τὴν ἰσορροπία μὲ τὸ χρώμα τῆς βεταίως ὥστε ἀπορεῖ κανεὶς πῶς εἶνε δυνατὸν ἀνθρώπινον μάτι καὶ δι: χωρὶκὸν νὰ διεοδύσῃ τόσον εἰς μωτηρίων τῆς Ἄσμονας Χιλιάδες ἀνθρώπων ἐγκαταλείπον ἐτησίως τὰς ἐσπίδας τῶν διὰ νὰ περιηγηθῶν τὴν χώραν καὶ διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὰς ὠραίας καὶ ἱδανικὰς ἐξοχὰς τῶν. Εἶνε ἐπομένως εὐνόητον δι: ἡ κηπουρικὴ χεῖρ μεγάλῃ ὑπολήφωσι εἰς τὴν χώραν τῶν νικητῶν τοῦ Λιὸν-Γίανγκ.

Οἱ κήποι τῶν Λάιμνος (Ἀσχόντων) εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀριστουργήματα κατασκευασμένα κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ 12ου αἰῶνος. Δὲν μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς ὅτι εἶναι κηπὸς ὅπως τοὺς ἐνωροῦμεν ἡμεῖς. Ἐχουν καὶ τὸ ἰδιόρυθμον, τὸ πρωτότυπον δι: ἦμας οἱ ὁποῖοι εἶμεθα συνθησιαμένοι νὰ βλέπωμεν δρομάκια κατασκευασμένα μὲ τὸν Διαβήτην καὶ συναγώμενα μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν εἰς ὁρισμένον σημεῖον.

Ὁγκλίθηοι σκορπισμένοι καθ' ὅδον μετὰ μεγάλῃς καλαισθησίας, δένδρα ἀναιδέποια δι: οδοῦ τοῦς ὁδοῦ τῆς ἰδικῆς μας αἰσθητικῆς ἀποτελοῦν πόλλαις τὸ μεγαλειότερον κόσμημα ἑνὸς κήπου. Δὲν ὑπάρχει μεγαλιτέρα εὐχαριστήσιος δι: ἓνα εὐγενὴ Ἰάπωνα ἀπὸ τοῦ νὰ κάθεται εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ κηρῶνον κώσκι του καὶ νὰ ροφᾷ ἡδονικῶς τὸ πασίγνωστον τσάι.

Τὴν ἰδικήν μας νεωτέραν κηπουρικὴν περιφρονεῖ ὁ Ἰάπωνι διὰ τὴν μαθηματικὴν ἀκρίβειάν της. Προσρροῦνται ἀνθρώποι εἰς τὰς ἐτησίως ἐκθέσεις ἀνθέων καὶ συζητοῦν μετὰ τῆς Ἰδιᾶς σοβαρότητος περὶ αὐτῶν ὅπως καὶ περὶ σοβαροτάτου πολιτικοῦ ζητήματος. Οἱ κήποι τοῦ Χορὶκίρι πλησίον τοῦ Τόκιο ἀποτελοῦν μοναδικὸν θέαμα τῆς ὑψηλῆς. Τὸν Νοέμβριον σγκαλεῖ τοὺς ὑψηλοῦς του ὁ ἴδιος ὁ Ἀυτόκρατος διὰ προσέλθον εἰς τὸ Ἄγκυτον τῶν Ἀγθέων Ἀκατάκα διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὸ θέαμα τῶν Χρυσανθέμων τοῦ ὠραιοτάτου αὐτοῦ συμβόλου τῆς Ἰαπωνικῆς αἰσθητικῆς. Μ. Γ.

ΣΑΑΔΗ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Βλέπεις τὸ στᾶρι τὸ πουλι καὶ φεύγει ἀ- [γάλι-γάλι]

σάν νοιώσῃ μέσα στὸ κλουβί σιμὰ φτωχὸ [πουλι]

Πᾶρε καὶ σὺ ἀπ' τοὺς καῦμους τῶν ἄλλων [συμβουλή]

γὰ νὰ μὴ πάρουν ὕστερα ἀπ' τοὺς δικούς [σου ἄλλοι.

Σάν δὲν τὸ θέλει ὁ Θεός, τὸ δίχτυ τοῦ [ψαρεῶ]

ψαρεῶ δὲν θὰ πιάσῃ.

Καὶ ψάρι ποῦ ἡ ὠρα του δὲν ἔχει ἀκόμη [φθάσει]

δὲν θὰ νὰ αὐτὴ καὶ σ' αὐτὴ ἀκόμη τὴ ξηρᾶ.

Εὐκόλα βγάνεις μάλαμα ἀπ' τοῦ βουνοῦ [τὰ βᾶθη]

(φθάνει κανεὶς νὰ ξέρῃ.)

Μὴ γὰ νὰ βγάλῃς μάλαμα ἀπὸ καρμίου [χέρι]

πρέπει ἡ ψυχὴ του περὶ μπροστὰ νὰ ἔβη [καὶ νὰ πᾶθῃ.

Κάνεις δὲν νοιώσει τῆς ζωῆς τὴν γλύκα [καὶ ἄξια]

πρὶν δοκιμᾶσῃ μὴ φορὰ καὶ λίγη δυστυχία. Μετόφρ. Μ. Ἀργυροπούλου

ΓΥΝΑΙΚΑΙ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΝΑΡΟΝ

Ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη τὸ χειρότερον εἶνε ὁ ἔρωσις. Προσβάλλει συγχρόνως τὴν κεφαλὴν, τὴν καρδίαν καὶ τὸ σῶμα.

Βολταίρος.

Δὲν εἶνε κανεὶς ὑποχρεωμένος ν' ἀγαπᾷ ὅλους ὄσο: τὸν ἀγαπᾷσι.

Ὅποιος τίποτε δὲν ὑπόσχεται τίποτε δὲν ὀφείλει.

Mme de Sauroy.

Γυναίκα ἀκάθαρτη, δὲν εἶνε γυναίκα, εἶνε τέρας.

Γκαίτε.

Τίποτε δὲν τιμᾷ τὴν γυναίκα τόσο πολὺ ὄσο ἡ ὑπομονὴ τῆς, καὶ τίποτε τόσο λίγο ὄσο ἡ ὑπομονὴ τοῦ συζύγου τῆς.

Z. Ζουμπέρ.

Ὁ ἐραστὴς λατρεύει τὴν ἐρωμένην του γιὰτ εἶνε ἐνάρετος καὶ δυσαρεστέτα διῶ διὲν θέλει νὰ παύσῃ ὄσο ταυταῖτη.

Σαυφόρ.

Ἡ οἰγὴ εἶνε ὁ βωμόσι τῆς συνέσεως.

Δερβαντές.

Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ἐμπιστεύεται εἰς τοὺς ποταμούς, τοὺς ὀλισμένους ἀνθρώπους, τὰ ζῶα τὰ ἔχοντα κέρατα ἢ ὄνυχας γαμπῶσι καὶ τὰς... γυναίκας.

Ἰνδοῦ συγγραφέως.

Τὸ σκῶμμα εἶνε ἡ ἀστραπὴ τοῦ μίσους καὶ ὁ συνήθησι αὐτοῦ προάγγελος.

Κινεζὸν συγγραφέως.

Αἱ ἡδοναὶ εἶνε ὅπως τὰ ἀνθή ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα φέρουν ζάλην ὅταν εἰσπνεύσῃ κανεὶς ἐκ μακρὸν τὸ ἀρωμὰ τῶν.

Ροδεμπρουν

Πλοῦτε, θεῶν κάλλιστα καὶ ἡμεροεσάτε πάντων, σὺν σοὶ καὶ κακὸς ὦν γίνομαί ε-σθλὸς ἀνήρ.

Θεογνις.

Ἡ ἀσημεία εἶνε ὁ καλλιτέρας φύλιξ τῆς νεάνιδος. μετὰ τὴν... ἀρετὴν τῆς.

Κα δὲ Κονλις.

Δύναται κανεὶς νὰ κρίνῃ περὶ τῆς εὐαισθησίας ἑνὸς καλλιτέχρον ἐξ ἑνὸς ἀνθρώπου τὸ ὄποιον ἐξωρογράφει.

Ἀλφρέδος Στύβενς (Ζωγράφος).

Κάνει κανεὶς ἀπαλὸν ἢ τρυφερόν τὸ κρέας τοῦ προβάτου κοπιάζων αὐτὸ ἢ τὰ ἀπίδια θέτων αὐτὰ ἐντὸς ἀχρόου.

Ἡ γυναίκα δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ πρόβατον ἢ τὰ ἀπίδια καὶ ἐν τούτοις... Νοριάκ.

Εἶνε ἀδύνατον νὰ εἶνε κανεὶς συγχρόνως ἔρωτευμένος καὶ φρόνιμος.

Βάκων.

Ἡ μὸνη ἰκανοποίησις τῶν μετρίων ἀνθρώπων εἶνε νὰ κατορθώωνον τὰ ἐξερθεῖζωσι τοὺς ὑπεριτέρους τῶν καὶ τύχωνσιν οὔτω τῆς τιμῆς τῆς ὀργῆς τῶν.

Ἀλ. Γκιγιὼν

Δὲν ὑπάρχει ὄλος δόλου ἔγκλημα τὸ ὄποιον γυναίκα νὰ μὴ εἶνε ἰκανὴ νὰ διαπράξῃ

Πλωτίνος.

Ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ ἡ λεπτότης εἶνε ἡ χάρισι τοῦ εὐεργετήματος.

Σουζλι—Προῦδῶμ

Ὁ ὕλικὸς κόσμος σιηρίζεται ἐπὶ τῆς ἰσορροπίας, ὁ ἠθικὸς ἐπὶ τῆς εὐθυδικίας.

Βικτωρ Οὐγκῶ

Τὸ φεῖδι ἀφοῦ ἠπάτησε τὴν γυναίκα τῆς ἐχάρισε τὴ γούσάα του.

Λόπε-νεῖ-Βέγα

Ἡ διαφορὰ τοῦ ἐπαγγέματος συνεπά-γεται καὶ ἀνάγκην τὴν ἀνισότητα τῆς κοι-νωνικῆς θέσεως ἑνὸς ἐκάστου.

Τυρξῶ

Τὸ νὰ νομίζῃ κανεὶς δι: ἀσθενῆς ἐχθρὸς δὲν δύναται νὰ βλάψῃ εἶνε σὸν νὰ πιστεῖται δι: ἓνας σπιθὴρ δὲν δύναται νὰ προξενήσῃ πυρκαϊάν.

Σααδῆ

Ὁ χαρακτῆρ προκόπτει ἐκ πολλῶν ὀμοῦ συντελεστώων.

Εἶνε π.χ. ἀποτέλεσμα ὀργανισμοῦ, κλίματος, ἀνατροφῆς, κοινωνικῆς θέσεως, τῶν δοκιμασι

λά τότε παρήγαγον τὰ ἀριστουργήματά των' ἔτσι καὶ τὸ ἔδαφος καθίσταται γονιμώτερον μετὰ τὰς ἡφαιστειώδεις ἐκρήξεις.

Σαμῆδος

Ἐὰν θέλετε νὰ ἀποκτήσετε φήμην νουνεχοῦς ἀνθρώπου, ἔτσι πάντοτε τῆς αὐτῆς γνώμης μὲ τὸ πρόσωπον μετὰ τοῦ ὁποίου δμιλεῖτε.

Σδάφτε

Αἱ γυναῖκες βλέπουν χωρὶς νὰ παραιτηθοῦν ἐνῷ οἱ σύζυγοι πολλακίς παραιτοῦν χωρὶς νὰ βλέπουν.

Λουὶ Μτεονογιέ

Ἡ σιγὴ εἶνε μία μυστηριώδης δύναμις πρὸ τῆς ὁποίας οἱ τολμηρότεροι διπλοχωροῦσι.

Ζὴν Ντουμπέρ

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ

Ἡ ἱστορία τῆς ρωσικῆς αὐτῆς ἔχει νὰ ἐπιδείξει πολλὰ τραγικὰ συμβάντα ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον φρικώδη εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὅποσον διηγείται τὰ τοῦ θανάτου τῆς ὡραιᾶς Ἐλισσάβετ Παράκλητου. Αὐτὴ ἐγεννήθη τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1755 εἰς τὴν Πετρούπολιν. Οἱ θαυμασταὶ τῆς ἔλεγαν ὅτι ἦτο κόρη τῆς Αὐτοκρατορίας Ἐλισσάβετ οἱ δὲ ἐπήσημοι ὅτι ἦταν μία τυχοδιώκτρια.

Ὅταν ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη ἡ δευτέρα ἔλαβεν τὰ ἥνια τῆς κυβερνήσεως διέταξε νὰ συλλάβουν τὴν Ἐλισσάβετ. Αὐτὴ δμως κατώρθωσε νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὸ ἔσωτερικόν. Ὁ πρίγκιψ Ράτσιβιλ τὴν ἐπῆγε εἰς τὴν Ραγουσίαν τῆς Δακματίας. Ἐκεῖ ἐσκόπευε νὰ τὴν κηρύξῃ Αὐτοκράτειραν τῆς Ρωσίας διὰ νὰ καταρρίψῃ τὴν Αἰκατερίνην. Ἀπὸ τὴν Ραγουσίαν ἐπῆγε ἡ Ἐλισσάβετ εἰς τὴν Ρώμην. Ἄλλ' ἡ Αἰκατερίνη ἀνηχούσα διὰ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τῆς διέταξε τὸν εὐνοούμενον τῆς τὸν κόμητα Ὁρλωφ νὰ συλλάβῃ μὲ κἀθε μέσον τὴν Ἐλισσάβετ καὶ νὰ τὴν φέρῃ δέσμιον εἰς τὴν Ρωσίαν.

Ὁ Ὁρλωφ μετεχειρίσθη ἕναν πολὺ δόλιο τρόπον. Ἐκαίε εἰς τὴν ἀγκαλιόουσαν τὴν ἐστεφανώθη στὴν Πίζα καὶ ἐπεσκέφθη μὲ τὴν νεόνυμφον τὸν Διόδοκον οἰκιστὴν ὁ ρωσικὸς στόλος. Μετὰ τὴν πρόφασιν νὰ τῆς δείξῃ τὰ ρωσικὰ πολεμικὰ ἀνέθηκε μαζί της στὴ Νεαπολίν καὶ διέταξε νὰ τὴν συλλάβουν ἀφοῦ πλέον ἦταν σὲ ρωσικὸ ἔδαφος.

Τὴν ἄλλη μέρη ὁ στόλος ἐβρουε γιὰ τὴν Ρωσίαν. Ἐκεῖ τὴν ἐκλίσαν κατὰ διαταγὴν τῆς Αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης εἰς τὸ φρούριον Πέτρος-Παυλος, τῆς Πετρούπολεως. Τὸ κωμαρκίον τῆς ἦταν κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης. Μία μέρη λοιπὸν ἐπὶ τὸ 1777 ἐξυπνήθη ἡ Ἐλισσάβετ ἀπὸ ἕνα ἀλλόκοτον κρότον. Τὰ νερά τῆς Νέβας ἐμπέσαν σὲ δωματίον τῆς! Ἐβλεπε καὶ ἐρώναζε βροχίαια ἀλλὰ κἀνὸν δὲν ἐρχότανε, τὸ νερὸ ἀνέβαινε ἐν τῷ μεταξὺ δλο πιδ ὕλητά. Τότε ἀνέβηκε σὲ κρεβάτι τῆς καὶ ἔκανε τὴ προσευχὴ τῆς καὶ περιέμενε ἡρωικῶς τὸν θάνατον. Ἀφοῦ ἐπάλλετο ἀρετὸ καὶρὸ μὲ τὰ κώματα ἀπέθνηκε σὲ ἡλικίαν 20 χρονῶν. Λέγουσιν ὅτι ἐπιτήδεε τὴν ἀφρασην χωρὶς βοήθεια γιὰ νὰ πεθάνῃ μιά ὥρα νωρίτερα.

M. I.

ΕΝΤΑΦΙΑΣΜΟΣ

ARCHAC TCHOBANIAN ARMENIOY POHTOY

Ἦταν ὄνειρον λεπτὸ καὶ χλωμὸ' μὴ εἴθρασθαι ἀχιτὰ τοῦ φεγγαροῦ μοῦ ἔδραμε μὴ βροδύα.

Πειθαγμένο ἀπὸ τὸν τρομουλάσμα, δλομόναχο σὲ ψυχρὸ ὑπαῖθρο, κατήνησε στὴν κάμαρά μου, ἀδύνατον καὶ πικραμένο, μὲ τῆς φεροῦγῆς του σπασμένους.

Τὸ πῆμα σὲ χέρια μου καὶ τὸ χέριμα πολλὴ ὄρα ζεσταίνοντάς το. Τὸ φθαμένο μικρὸν τοῦ σωματικῆς γυάλιζε ἀκόμα χλωμὰ καὶ κανιχιάτα.

Καὶ τὸ ἀγάπησα, ὅπως ἀγαπᾷ κανεὶς τραφερὴν παρθένα. Ἦταν τόσῳ ἄρρωστο! τόσῳ ἄσχημο καὶ ἀσθενικό!

II

Ἡ ἀγάπη μας βάσταξε δλόκληρη ἐβδομάδα. Πλαγασμένο σὲ προσκέφαλό μου, κοντὰ σὲ κεφάλι, τὸ ὄνειρον, πάντα λεπτὸ

καὶ χλωμὸ, μοῦ μιλοῦσε μὲ σιγαλὴ φωνή.

Μοῦ διηγείτο τὸν ἄμετρο πόνον τοῦ ψηλὰ στὸν Οὐρανὸν, σὲ κούφιο Ἄπειρον, καὶ μοῦ ἐκμηστρηγετο τοὺς κρῆφτους καὶ τρελλοὺς πόθους του ἔς τὰ χαίριμα του ἔς τὰ ἀχρηταγες.

Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀριθμοῦσα τὰ βάσανά μου τοῦ παρήσιαν τὴ ζωὴν μου ἔξω κάτω, καὶ τοῦ ἔλεγα: « Παντοῦ, ψηλὰ καὶ χαμηλά, ἡ ζωὴν μου εἶνε πόνος! »

Καὶ σὲς δίδυμες ψυχές μου γεννήθησεν ἀγάπη θερμὴ, ὅπου εὐρήκαμε παρηγοριὰ σὲς λύπες μου,

III

Συντὰ μοῦ δμιλοῦσε γὰ τὸν Οὐρανόν. Μοῦλεγε γὰ τ' ἀστέρια, γὰ τ' ἀσημένια φιλιὰ, γὰ τὴν ἀγάπην τους.

Ἐπειτα πολὺ δλιμμένο, ἔσμουε: « Μονάχα ἐγὼ δὲν ἀγαπήθηκα ἀπὸ κανένα, καὶ πάντα κατέπινα τὰ φτωχὰ μου δάκρυα, ποῦ κλοῦσαν ἀμίλητα, πνιγοντας βαθεῖα τὸν σποραγμὸν τῆς καρδιᾶς μου.

« Πολλὲς φορὲς συλλογίζομουν: Ἄν πεθάνω, κανεὶς δὲν θὰ πικραθῇ, καὶ οὔτ' ἕνα ματὶ φιλικὸ δὲν θὰ κλαῖσῃ τὸν θάνατόν μου.

« Ἀλλὰ σὺ δὲν θὰ μὲ λησμονήσῃς, ἀλήθεια; Ὅθι μὲ θυμᾶσαι, κἀποτε, διαν καὶ πάλι πονήσῃς, στὰν σὴν ψυχὴν σου φωλιάσῃ δ καὺμός. »

IV

Καὶ μὰ βροδὰ πέθανε. Σβύστηκε ἡσυχὰ, ἡσυχὰ, χαμογελῶντας. Ὁρες δλόκληρες δοκίμασα νὰ τὸ ξυπνήσω μὲ τὰ δάκρυά μου τὰ θεομά.

Ἄγετερά, δλομόναχος, θέλησα, ἀλλοίμονο! νὰ κάμω τὴν ταρήν μου ἐγὼ ἡμουν ὁ νεκροθάπτης του καὶ ἐγὼ ἡ συνοδία ἡ ἐπικήδειας.

Τὸ ἐτύλικα σὲ πένθος μου' ἀπὸ τοὺς στεναγμοῦς μου ἔκαμα κροτὸν καὶ ἐθρήνησα σὰν μὴ μοιρολόγια.

Κατόπιν, ἄνοιξα τὴν καρδιά μου, κοιμητήρι, ὅπου τόσσοι νεκρὸι κοιμοῦνται, καὶ ἔδωκα τὸ ποῦτιμο λείψανον τοῦ πτωχοῦ χλωμοῦ μου ὄνειρον.

*ΑΔ6. Φ.

ΤΟ ΣΑΛΟΝΙ ΤΟΥ Α.Ο.Δ.Ο.

Ὁ θάνατος τοῦ Κουκουβίνου

Ὁ κ. Μιχαὴλ Σκοπελίτης, ὁ τηλεγραφικῶς μεταδούς τὴν εἰδήσιν περὶ θανάτου τοῦ Κουκουβίνου, δι' ἐπιστολῆς του ἐκφράζων θερμὰς εὐχαριστίας, διότι τὸ Α.Ο.Δ.Ο. θέλει τελείσει πολιτικὸν μνημόσουνον χάριν τοῦ Κουκουβίνου, προσθέτει ὅτι μεταξὺ τῶν χειρογράφων τοῦ ἀποβιώσαντος εὐρήθη καὶ τοιοῦτον δηλαδὴ ἡ κρίσις διὰ τὰ Χριστογεννητικὰ διηγήματα, τὴν ὅποιαν παραλαβὴν ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ μακαρίτου θέλει παραδώσει εἰς τὸ Α.Ο.Δ.Ο. αὐτοπροσώπως τὴν 16ην Ἀπριλίου.

Μῶμος δ' Ἐλικῶνιος ἀγωνὸν τοὺς συγγενεῖς τοῦ μακαρίτου Κουκουβίνου, συλλυπείταί τούτους διὰ τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. προτοίπει δὲ τὰς Δάδας Ἀλκυῶνα, Ναυαγὸν τῆς Ζωῆς καὶ Ἀμβρακιώτιδα αὐρανὸν καὶ τοῦ εἰποῦν ἀπὸ ἕνα μοιρολόγι' ἔστω καὶ εἰς λάμινόν.

Ὁ Μόμος συλλυπείταί τὸν Μπαρμπα Γιώργη... τῶν Θησῶν καὶ τὸν κ. Ζήτα Κροῦπ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Κουκουβίνου, παρακαλεῖ τὸν κ. Μιχαὴλ Σκοπελίτην νὰ τελείσῃ ὅλα τὰ θρησκευτικὰ μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ Κουκουβίνου, καὶ συγχίρει τοὺς κκ. Παπαχαιζήν, Φῶτον Γιούφυλλον, Νάστην, διότι... ἐγλύτωσαν ἀπὸ τῆς γλώσσας του.

Ὁ κ. Ν. Παλαμάς πενήθει μὲν εἰλικρινῶς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Κουκουβίνου, ἀλλὰ φοβεῖται καὶ τὸ βουκολάκισμα τούτου, διότι υποθέτει ὅτι ὁ Κουκουβίνος εἶνε ἕνα εἶδος Ἰνδοῦ Φκιρῆ, ὅστις κατὰ βούλησιν ἀποθνήσκει καὶ μετὰ πέρδον χρόνον ἐγείρεται ἐκ... νεκρῶν.

Ὁ κ. Μιχαὴλ Σκοπελίτης ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάρτυρῃ εἶναι αὐτὸς ὁ κ. Κόρτ ἐν Θήβαις, ὅστις ἀκὼν βεβήκει, ἐπροφήτεψε τὸν θάνατον τοῦ Κουκουβίνου καὶ μάλιστα μὲ τὴν Πρωταπριλιά.

Μῶμος δ' Ἐλικῶνιος ἐρωτᾷ τὸν κ. Παπαχαιζήν, ἐπειδὴ καὶ τὸ ἐπώνυμον τῆς οικογενείας τοῦ κ. Ζιχίμη εἶται τουρκικόν, μήπως ὁ Ἰγπατος Ἀρρυστῆς ἐν Κρήτῃ εἶνε

Τουρκος;

Ὁ Μόμος πληροφορηθεὶς ὅτι τὸ Κεντρί πεπίλ καὶ μὲ τὴν Μαντόλα τοῦ ἐπαίξε πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰταλίας συγχίρει τὸ Κεντρί διὰ τὴν κατατζίτα καὶ τῆς εὐχεται νὰ προσληθῇ καὶ ὡς Μαέστρος πάντοτε μὲ τὴν Μαντόλα του εἰς τὴ Σκάλα τοῦ Μιλφου ἢ τὸν Σαν-Κάρλο, ὦν δὲ ἐρωτογραφῆθη ὡς μουζικάντες νὰ τοῦ στείλῃ τὴν φωτογραφία του.

Ὁ Φοῖβος ἀπαντᾷ εἰς τὸν Ε. Νάστην ὅτι ἡ Θεσσαλονικὴ ὠνομάζετο πάλαι Θέρμη.

Ὁ ἴδιος ἀπαντᾷ εἰς τὸν Λαγονμυζάνιν ὅτι ὁ Κουκουβίνος θὰ φέρῃ καὶ θὰ πωλῇ εἰς τὸ Σαλόνι τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. ἐπικρίσεις καὶ ἐρωτήσεις.

Ὁ κ. Μπακογιαννόπουλος λέγει εἰς τὸν κ. Κρόνον εὐχαριστῶν ἅμα αὐτὸν διὰ τὴν παραγγελίαν ποῦ τοῦ ἔκανε, ὅτι τὰ καλλίτερα κρεμμύδια τὰ βγάζει ἡ Ἁγία Μαρίνα καὶ οἳ τ' Ἀυλάκι. Φαντάζεται δὲ νὸν Κουκουβίνον ὡς ἕνα γέρον πάντοτε ἀσφίχτος μὲν καὶ μὲ βαμμένο μουστάκι καὶ μαλλιά καὶ λέγει ὅτι τὸν λυπῆται γιατί μὲ δλους τᾶχει θάλει καὶ οἱ ὄλοι τοῦ ἔχουν ριχτῇ, ὅπως ρίχονται οἱ μέλισσες ὅλας μαζί σὲ ὅποιον πάει καὶ τοὺς πειράζει τὴν φωνήν. Χαίρει τὸν κ. Κρόνον καὶ δλους τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. καὶ εἰδοποιεῖ τὸν Κουκουβίνον ὅτι τὸν Πρωταπριλιάτικόν του θάνατον τὸν πίστεψε καὶ αὐτὸς καὶ δὲν ἤξευρε τί ἐπιτάφιο, κατὰ καθήκον, νὰ τοῦ γράψῃ, ὅτε θυμήθηκε τὸν ἐπιτάφιο λόγον ἐνὸς ἀποσπασματάρχου ποῦ εἶπε γιὰ ἕνα εὐζῶνα τὸν ἐξῆς;

αὐτοῦν ἰδῶ ποῦ ἐβλέπη ἰσὲς οὐρὴ ζαγάρα ἔτρουγε δικοιχτῶν κοιλίης καὶ εἰκουςοχτῶν ποῦδάρια (πατσά δηλ.)

Ὁ Ε. Νάστης εὐχαριστεῖ τὸν ἀγαπητόν του Φῶτον Γιούφυλλον διὰ τὰ συγχρητηρία του διὰ τὰ Δημόδη του Ἀσμάτα καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ τοῦ γράψῃ τὸ πραγματικὸν τοῦ ὄνομα διὰ τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. καὶ διὰ ἐπιστολῆς διευθυνομένης πρὸς τὸν Ε. Νάστην, Ἀθήνας (Τυπογραφεῖον Π.Πετράκου).

Ὁ Ε. Νάστης τᾶχει μὲ τὸ στοιχειοθέτη τοῦ Α.Ο.Δ.Ο. ὁ ὅστις εἰς τὸν «Κῶτσον» ἔστοχειοθέτησε εἰς τὸ τέλος του περὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς μακεδονικῆς γῆς καὶ οἳ τὸ ὄρθον εἰς τὴν ἀκὴ καὶ λὶ αὖ κλπ.

Ὁ Ε. Νάστης συγχίρει τὸν Λαγονμυζάνην διότι ἀπήνητησεν σαφῶς εἰς τὴν περὶ τῶν ὀνομάτων τῆς Κρήτης ἐρώτησιν αὐτοῦ.

Ὁ Ε. Νάστης παρακαλεῖ τὸν Κουκουβίνον, Φῶτον Γιούφυλλον (βατραχοφάγον) καὶ Ριζοσπάτην ἐν συντροφίᾳ τοῦ Κεντριοῦ νὰ τὸν πληροφορήσων ἅν τὸν φυτοφαγικὸν ζήτημα ἐλύθη καὶ κατὰ ποῖον τρόπον καὶ ἂν αὐτὸς ὁ τρόπος ἰκανοποιεῖ τοὺς μαχητὰς εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, καὶ κάμνει αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν διότι δὲν ἀκούει καμίαν λέξιν περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, οὔτε ἀπὸ τὸν Ριζοσπάτην, οὔτε ἀπὸ τὸν κ. Φιλάρετον (πρόεδρον Ἀθηνᾶς-Υγείας οὔτε ἀπὸ τὸν κ. Ἀδωνὶν Κύρου, κρεωφάγου, τζέντελμαν.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς κοιτίας, ὁ Ε. Νάστης παρακαλεῖ τὸν Φῶτον Γιούφυλλον νὰ γράψῃ μίαν συνταγὴν σὲ Σαλόνι πὼς μαγειρεῦνται οἱ βᾶτραχοι καὶ πὼς γδέρωνται.

Τὸ Κεντρί εἰδοποιεῖ τὸν κ. Ε. Νάστην ὅτι χαρτοφαγικὸν ζήτημα οὐδέποτε ἠγέρθη εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ὅτι ἂν ἐγεινε καμιά φορὰ κανένας θούρως, αὐτὸς δὲν βγῆκε ἐξω ἀπὸ τὰ ὄρη τοῦ γούστου.

Ὁ κ. Παπαχαιζῆς ἀπαντῶν εἰς τὸν Κόρτ τὸν ἐρωτήσαντα αὐτὸν πόθεν κατάγεται τῷ λέγει ὅτι κατάγεται ἀπὸ τὴν κωμόπολιν Ζαρούχλαν τοῦ δήμου Νωνάκριδος τῶν Καλαβρυτίων καὶ μάλιστα σεμνύεται διὰ τοῦτο, διότι ἡ πατρίς του, γαιτνιάζει μὲ τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός, ὃφ' οὐ πολλακίς αὐτὸς λούσται ἐλπίδος ὅτι θὰ καταστῆ καὶ αὐτὸς ἀθάνατος ὡς οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί του. Ἦδη ὁ κ. Παπαχαιζῆς διαμῖνει, ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του, εἰς τὸ χωρίον Ζαρούχλεικα τῶν Πατρῶν ἀποικίαν τῆς Ζαρούχλης.

ΛΑΪΚΑ

Παράπονον συζύγου

(Ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς κ. Π. Ααμπερδου)

Φεγγάρι μου λαμπρὸ-λαμπρὸ, ἴσα μορὲ λιβεντή μ' ἱράδα τὸ χρῶμα, τριγύρω κυκλωμένο ρωμὰ μου λουλουδὶχ μου, τριγύρω κυκλωμένο, φουρτοῦνα χαλασιὰ μου Αὐτοῦ ψηλά ποῦ περπατᾷ καὶ χαμηλά λογιάζεις, μὴν εἶδες μῆνα λογιᾶσαι τὸν ἀντρα τὸ δικό μου, σὲ τί τραπέζι κάθεται σὲ τί σουμπέτι πίνει, τίνος χερᾶκι τὸν κρατοῦν καὶ τὰ δικά μου τρέμουν τίνος ματάκι τὸν τηροῦν καὶ τὰ δικά μου κλαίγουν τίνος χελάκι τοῦ μιλῶν καὶ τὰ δικά μου σκάζουν. Θέλω νὰ τὸν καταρασθῶ καὶ πάλι τὸν λυποῦμαι. Τ' εἶν' ἀκριβὸς τῆς μάνας του καὶ μοναχὸς δικὸς μου. Σὲ κυπαρίσσι ν' ἀνεβῇ καὶ κατὰ γῆς νὰ πέσῃ, ἴσῳ τὸ γυαλί νὰ ραίστῃ ἴσῳ τὸ κρουστάλ' νὰ θράψῃ, πέντε γίατροι νὰ τὸν τηροῦν καὶ δέκα μαθητᾶδες, καὶ δεκοτὰ γραμματικοὶ νὰ γράψουν τοὺς γεράδες, καὶ ἐγὼ διαβάτης νὰ διαβῶ νὰ τοὺς κλοσκανήσω, — κελῶς τὰ κάnete γιατροὶ, καλῶς τὰ πολεμάτε, γιατροὶ νὰ τὸν γιατρῆσετε τὸν ἀντρα τὸ δικό μου, καὶ ὅσα γρόσι καὶ ἂν θέλετε ἐγὼ σᾶς τὰ πληρώνω.

Τοῦ Μάρκου Μπότσαρη

Ἐνα πουλάκι κάθονταν ψηλὰ στὰ λαβαδάκια, εἶχε τὰ νύχια μελὰ καὶ τὰ φτερά του μαῦρα, εἶχε καὶ σὲ κεφάλῳ του μαντῆλι λερομένο. Μοιρολόγους καὶ ἔλεγε μοιρολόγια καὶ λέγει. — Θρηῖνος μεγάρος γίνεται καὶ ταραχὴ μεγάλη, — Στὸ Μεσολόγγι γίνεται σ' ἀντικλὸν ποῦ πέρα, τὸ Μάρκο ν' ἐκοκίδουσε στὴν ἐκκλησίαν τὸν πᾶσαντο ἔσηνα παπάδες ὀμπροστά καὶ δέκα Λεοποτάδες, ἔσηνα γυναῖκες ἔσπλεγες κοντὰ μοιρολόγιον. Πὸ πῶς οὐτ' ἀσχημὸν στὰ μαῦρα φορεμένο, καὶ παραπίσω ἡ Μάρκουσα μὲ τὸ παιδί σὲ χέρας καὶ ὁ γέρον-Νότης τὴν κρατεῖ καὶ τὴν παρηγορεῖ. — Γιὰ τὸ πῶς νύφη μου μὴν κλαίγῃς μὴν φωνάζῃς νὰ λῆσ' ὁ Κώστα; ἐδελοῦς νὰ λῆσῃ τὸ παιδί σου, αὐτὸς θὰ κάμῃ τὴν Τουρκιά τὰ μαῦρα γὰ φορέσῃ.

Τοῦ Κουναίχῃ

Σκύψτε βουρὰ, σκύψτε κλαριά, σκύψτε κορφοκίτροι καὶ χροῦδες γιὰ νὰ διαβῆ ἕνας Πασαὸς νὰ πάῃ στὸ Μεσολόγγι, φέροει χιλιάδες τρανταδῶ, χιλιάδες τρανταπέτες. Ἐάν ἕκαμαν καὶ κίλησαν ὅσιν φύλλα ποῦ τὰ δέντρα ὅσιν τὰ μυρμηγγα περβατοῦν ὅσιν τὰ μελίσσ παύζου, — στὰ Γιάννενα τοὺς μάζουσε στὴν Ἄρτα τοὺς μαρμάκια στὸν ἀθ-Θανάσι τὰ ὄρητὰ, στοὺς κάμπους τὰ ἐξα-ἱτούρρα, καὶ αὐτοῦ στὴν Κοινηλβούσι βάνει καὶ τοὺς μαζύουσι καὶ μετῶνει. Δημήτρι Γῶνο φώναξε κροφὰ τὸν κουβετζίτη. — Δημήτρι πῶς τὰ βρακοῦμαι γιαντὸ τὸ Μεσολόγγι. — Πασὰ μοι καὶ ἂν μὲ ρώτησες ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ εἶπω. Βάλε προστὰ τοῦ Γκέκηδες οὐ μὲσ' τοὺς Ἀρβανίτες καὶ ἀπὸ κοντὰ τῆς Διπουροῦτὰ νὰ πάρωμαι τὴ χώρα.

Δολοφονία ἀγγελιαφόρου

Κίλησ' ὁ μαῦρος, κίλησα νὰ πάω σὲ Καρκενηὸς σὲ δρόμο καὶ ποῦ πάγαινα μοῦ φύλαγον καρτεροὶ καὶ εἶξαν καὶ μὲ λάβωσαν εἰς τὸ δεξιό μου χέρι. Τί το' ἔκαμα τί το' ἐφταίξα αὐτοῦ τοῦ παληανθρώπου καὶ ἔρριξε καὶ μὲ λάβωσε μέσ' οὐ δεξιό μου χέρι; Μάιτε τὰ βώιδα τόσφαρα μᾶδε καὶ τἀλόγῳ του τὴ μάγα δὲν τοῦ φίλησα μάιτε τὴν ἀδερφή σου, ἐγὼ γράμματα πῆγαίνα στοὺς καπεκοναρούους ὄλοι γιὰ νὰ σκορπίσουνε νὰ γένουνε κλονοῦσκια (α γιὰ βγῆκαν τὰ ποσάματα γιὰ νὰ τοὺς κνηγῆσουν.

Μοιρολόγι

Κι' ἂν ἐσωσα, κι' ἂν ἐφτασα, κι' ἂν ἦρθῃ ποῦδεις ἱθῆς; Ἦρα τὰ μάτια σφαλιστά, τὰ χέρια σταυρωμένα Ἄνοιξε, ψυχοῦλα τὰ μάτια σ' τῆραμα, τὰ χεῖλα καὶ βῆναςέ μὲ Ἄν' ἰρῆγες νὰ μου κατάκραινες πὼς μῶμαρναςέ; Ἄν' ἰρῆγες νὰ μοῦ ματᾶκρ αἶνες νὰ μουσκαρναςέ;

(ζόμ'να

Τί να σοῦ πῶ, μᾶνρη γῆ, ποιᾶ χάρι νά μοῦ κάμης;
 Τοῦτο τὸ γαρῶφαλλο ποῦ σοῦ στέλγω νά μὴ μου
 [τάραχιάσης
 Κ' ἐκείνη μ' ἀποκρίνεται... μου, παιδάκι μου ἄπ'
 [τὸν κάτω κόσμο
 Μὰ γῶ δὲν εἶμ' ἢ μάνα σου, μᾶϊδε κ' ἢ βαβᾶ σου
 Μάϊδὴ θείασου... μου, μᾶϊδε ὁ πρωτομπαμπασου
 Παρὰ γῶ εἶμ' αἱ μᾶνρη γῆ καὶ εἶμαι τὸ μαῦρο χῶμα
 Ἔγῶ εἶμ' ἢ μᾶνρη γῆ ἢ μαυραρανασμένη
 Ὅ ποῦ πέρω τῶν μαγνάνων τὰ παιδιά, τῶν ἀδερ-
 [φιδῶν τὰ δέφνια
 Καὶ πέρω καὶ τὸ νετόγαμπρο καὶ ξεχωρίζ' ἀντρο-
 [γυνο
 Ἀφίνω τὲς γυναῖκὲς τοῦ τοῦ κόσμο καταφρόνια
 ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ θανάτου ἢ θα-
 [νούσης

Αἰ. Γ. Βάργ.

Ο πλάτανος

Πλατάνι καλοφρίξικο
 Ποῦ φύτεψα μὰ μέρα,
 Τὸ μόνο ἄφ' ὅσα τὴν κορφῆ
 Ἔφρωνον εἰ τὸν αἰθέρα
 Για πὲς μου πῶς ἐφούντωσε
 Κ' ἐφριξες τέτοια κάλλη,
 Ἦως δὲν σ' ἐπείραξε ποτὲ
 Ἦ ἄγοι ἀνεμοζάλη;
 Τὸνομα ποῦ σοῦ χάραξα
 θυμάσαι εἰ τὸν κορμό σου
 Διόχνει μακρυνά σου τὸ κακό,
 εἶναι τὸ φυλαχτό σου.
 Κ' ἐγὼ τῶχῳ ἄπο τὸν ἔρωτα
 Γραμμένο εἰ τὴν καρδιά μου,
 Ὅμως ἢ ἄλλη ὄλο βογγᾶ
 Στὰ μαῦρα σαθικά μου.
 Ἄνδρ. Μαρτζώκης

Ο Μεταιμφισμένος

Ἐνας Δρεβίσης γύριζε σ' οὗτ' Ἀρτάς τὸ Παζάρι
 Ἐλαμπ' ὁ τόπος ἔλαμπε, ἔλαμπε τὸ Παζάρι,
 Τὸ Κομπολόγι γύριζε μ' ἐβλάβετα μεγάλη.
 Δὲν εἶν' Δρεβίσης τῶν Τουρκῶν, οὕτε καὶ τῶν ἀ-
 [γιδῶν,
 Ἦτον τομπήλι τοῦ Μωρῶ τῶν Καπητσαράων.
 Μὰ Μπέρας τὸν ἀγνάττωσε ἀπὸ τὸ παραθύρι,
 — Ὡρα καλὴ Δρεβίση μου καλῶς νὰ στρατήσης,
 Καὶ 'στὸ καλὸ σου γέρισμα ἀπέδω νὰ περάσης
 Ἔχω θεὰ λόγια νὰ σοῦ πῶ καὶ νὰ σε ὀωτήσω.
 Τῆς δὲ σ' Σελιάμι Τουρκικὸ κι' ἀντὶ τὸν προ-
 [σκυνάει.
 — Για πὲς μου πόθεν ἔρχεσε, πὲς μου καὶ ποῦ
 [πηγαίνεις.
 — Ἀπὸ τῆ Σκόρδα ἔρχομαι καὶ 'στὸ Μωρῶ πη-
 [γαίνω,
 Πάγω χαρετὰ τοῦ Δράμαλη, χαρετὰ τοῦ Σκορδιά-
 [βου.
 Εὐθὺς τῆ Σκλάβια φώναξε τῆ Μωραϊτοπούλα.
 — Για τρέξε κάτω γρήγορα καὶ δέξου τὸ Δρεβίσι.
 Εὐθὺς καρφὲ τοῦ φέρεγε κερνάει τὸ Δρεβίσι.
 — Δρεβίσι θὰ μείνης 'στὸν ὄντα ἐδῶ καὶ θὰ πλα-
 [γιάσης,
 Κ' ἐγὼ θὰ γράψω γράμματα νὰ πὲς τοῦ Σκορδιά-
 [βου,
 εἶμαι Κόρη τοῦ Δράμαλη καὶ ἀδελφὴ τοῦ Σκόρδα».
 Π. Λαμπριδης

Δημόδη τραγούδια τοῦ νησιῦ τοῦ Αἰγαίου Νανούρισμα.

Ὁ ὕπνος τρέφει τὸ παιδί κι' ὁ κάμπος τὸ μο-
 [σκάρι
 Κ' ἐμένα τὸ παιδάκι μου νανιάκι θέλει κάμει,
 Νάνι τοῦ Βασιλιὰ παιδί, αυτοκράτορα ἄλλοι.
 Νάνι το τὸ ψιλὸ πανὶ ποῦ φαίνου εἰς τὴν πόλι,
 Νὰ καμ' ὁ Βασιλιάς βραχι κι' ὁ πύτροπος φελόνι,
 Νὰ κάμη κ' ἢ Βασιλίσα πουκάμισο καὶ ζώνη.
 Ἦπε μου καὶ καλ' ὕπνε μου καὶ καλοκιμιστὴ μὸν
 καὶ καλοκοιμισέτο μου ἐμένα τὸ παιδί μου.
 Ἀν τὸ κοιμίσης ὕπνε μου τρέψ' ἄφραξι σοῦ χαρίζω
 τὴν πόλι με τὴν ἀγία Σοφία τῆ Χίο με τὸ λοῦρι
 καὶ ὄληνη τῆ Βενετιά με τὸ πολλὸ λοῦρι.

Τὰ κάτωθι τραγουδῶνται τὴν δευτερίαν τοῦ γάμου.

Χορὸς Α'.

Τίνος εἶν' τὸ περιόλι
 Τοῦτο ποῦ κρατοῦμε ὄλοι
 καὶ ἔχει τὸ φοργμὸ λοῦρι (χρυσοῦν)
 Καὶ τῆ γῆ μαργαρητάρη
 Κ' ἔχει δενδρικά περισθία
 Λεμοναῖσι καὶ Κυπαρισσία.

Χορὸς Β'.

Τ' ἄρχοντα εἰ...
 (ὄνομα τοῦ ἐκαστοῦ πενθεροῦ του)
 Κ' ἔδωκε του τοῦ γαμβροῦ του
 Τ' ἄξον εἰ ἄζαζαμενοῦ του.

Β'.

Χορὸς Β'.

Στὴ πέρα δῶ στὴ πέρα καὶ
 Στὴ πέρα δίπλα τοῦ χοροῦ
 Μαντῆλιν ἡύρα τίνος εἶνε;

Χορὸς Β'.

Καὶ τοῦ νέου γαμπροῦ μας εἶνε
 Κ' ἔπεσε ἄπ' τζλινά του
 Κ' ἄπ' τὰ λινομέταξά του.

Γ'.

Χορὸς Α'.

Στὴ πέρα δῶ σ-ῆ πέρα καὶ
 Στὴ πέρα δίπλα τοῦ χοροῦ
 Βκνάνι (1) ἡύρα τίνος εἶνε;

Χορὸς Β'.

Καὶ τῆς νεόνυμφη μας εἶνε
 Κ' ἔπεσε ἄπ' τὰ λινά της
 τὰ λιμενοταξά της.

Δ'.

Χορὸς Α'.

Στὴ πέρα δῶ στὴ πέρα καὶ
 Στὴ πέρα δίπλα τοῦ χοροῦ
 Ζευγάρη πέρδικες κρατοῦν
 Βρὲ γιάσου Βειάθου νιογαμברה
 Καὶ ποῦ τὴν ἐκυνήσε
 Αὐτὴν τὴν ρούσα πέρδικα
 τὴ ἔξασπρη τριανταφυλιά;

Χορὸς Β'.

Ἀπὸ ταξιδίου μου κατέβαινα
 Μίσ' τὸ περῶλι (2) τῆς τὴν εὑρηκα
 Τὰ βασιλικά της πότιζε
 Καὶ τοὺς δύοσμούς ἐκορφολόιζε.

Ε'.

Τὰ κάτωθι ᾄδονται ὑπὸ τοῦ 2 χοροῦ.

Ἀπάνω στὴν τριανταφυλιά
 Ἔκαμε πέρδικα φωλιά.
 Καὶ μενοβογιάει καὶ γενεᾶ
 Καὶ οἰεται ἢ τρανταφυλιά
 Καὶ πέφτουν τὰ τραντάφυλα
 Πάνω στῆς νύφης τῆ Ποδιά
 Μὰ εὐγονται (3) οἱ ἄρχοντες
 Καὶ κάμνουν τὸ ροδόσταμο
 Καὶ ραίνουν νύφη Κε γαμπρο
 Καὶ πεθερὰ καὶ πεθερό.

Ζ'.

Ἔστειλαν τοῦ Νιογαμπρο
 Μαντῆρὶ ἄπ' τὴ ἀμουργὸ
 Γύρου γύρου εἶνε πλεμένο
 Τὴν ἀγάπη διαζαίμενο

Η'.

Πάντα παρακλῆ ἢ μάνα σου
 Νὰ ζοῦν ζαλογυνέ μου στοὺς γάμους σου
 Τὸ παπαδολοῖ νὰ μαγέβετο
 Καὶ τὸ Γενολοῖ νὰ διαλέετο
 Σ' ὅσους γάμους κι' ἂν ἐπῆγα
 Τέτοια νύφη δὲν τὴν εἶδε
 Ν' ἄχη κοῦτελο φεγγάρι
 Μὴ ἄχαρ κέντ καμάρι.
 Νάχη τὴν χροῖστρα ἴσα
 Κάμπο μὲ τὰ Κυπαρισία
 Νάχη ροῦδια σάν φροντάι
 Σάν θαμμένο μὲ μελάνι
 Νάχη μάτια μπαχουμένχ (4)
 Μάουλα (5) τριανταφυλλένια
 Νάχη δόντια ράι ράι (6)
 Σάν σχοινὶ μαργαρητάρη
 Νάχη χεῖλη σάν φλιτζάνη
 Κόκκινα σάν τὸ μερζάνη. (7)
 Καὶ πάλι ἄς θίσῃ (8) ὁ γάμος
 Καὶ πάλι ἄς λουλοδίσῃ
 Νὰ ξεναλουλοδίσῃ
 Καὶ ἄς μαραθοῦνε οὔλοι
 Ὅπου τὴν ἀγαποῦσαν,
 Καὶ πάλι ἄς θίσ' ὁ γάμος
 Καὶ πάλι ἄς λουλοδίσῃ
 Κι' ἄς τριγαρεστοῦνε οὔλοι
 Ὅπου τὴν ἐζηλεύαν.

Τέλος

[Πιστῶς γραμμένα ὡς τὰ ᾄδουσα ἀπὸ ἐξη-
 κοντούτιδα γριαν καταγομένην ἐκ Νισύρου.

Καίρον

Ἀνδρέας Διακογιάννης

«Τὸ δίκαιό μου»

Μία φορὰ ἓνα κορίτσι ἐνὸς πλουσίου εἶχε
 τὸ ἐλάττωμα νὰ πετᾶ τὰ πιῶτα ἅμα ἔρωγε
 εἰς τὸ κεφάλι οἰουδήποτε, ὅστις ἠθέλεν εὐ-
 ρεθῆ ἐμπρὸς της. Πᾶσαι αἱ προσπάθειαι
 τῶν οικείων της πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ
 αὐτοῦ ἀπέβησαν εἰς μάτην. Τότε ἠγαγκάσθη
 ὁ πατήρ της καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς μίαν ἐφη-

- (1) Γαϊτάνι.
- (2) Περιθόλι.
- (3) Συνάξον.
- (4) Σπρογγύλα καὶ μεγάλα
- (5) Παρεταί
- (6) Σεῖρα κανονική
- (7) Κοράλιον
- (8) Ἀνήσθη

μερίδα δι ζητεῖται γαμβρός δι' ἓνα κορί-
 τισι, κατὰ τὰ ἄλλα καλὸν καὶ ἔχον μόνον
 τὸ ἐλάττωμα του νὰ πετᾶ τὰ πιῶτα. Κα-
 νεις δὲν ἀπεφάσιζε νὰ κάμη τοιαύτην ἐρέλ-
 λαν νὰ τὴν ζητήσῃ εἰς γάμον (γιατὶ δὲν εἶχε
 τὸ κεφάλι του γιὰ σπάσιμο). Τέλος ἓνας
 ἀπὸ ὄλους ἐξυπνότερος ἀπὸ ὄλους ἀπεφά-
 σισε καὶ ἐζήτησε τὸ κορίτσι αὐτὸ γιὰ γυναι-
 κά, τὸ ὅποιον ὁ πατήρ της πραγματικῶς
 τὸ ἔδωκεν. Ὁ ἄνδρας της—τώρα πλέον—
 ἐκρέμασεν εἰς τὴν τραπεζαρίαν ἓνα ξύλο
 ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγραψε «τὸ δίκαιό μου».
 Ἡ γυναικὰ της ἐξηκολούθησε πάλιν τὰ
 παλλὰ της. Αὐτὸς ἀφοῦ τῆς ἔκαμε παρα-
 τήρησιν πολλὰς φορὰς καὶ αὐτὴ δὲν συνε-
 μορφώθη, τὴν ἀρπάζει μὴ μέρα στὸ ξύλο
 καὶ τὴν ἔκαμεν ἐλευεὴν. 1 Τότε αὐτὴ παρε-

1.— Με τὸ ξύλο ποῦ εἶχε κρεμάσει εἰς τὴν τρα-
 πεζαρίαν καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου γράφει τὸ δίκαιό μου».

πονέθη εἰς τὸν πατέρα της, ὅστις τὴν ἠ-
 ρώτησε

— Πῶς σε ἔδειρεν; (ἐννοῶν διατὶ)

Τότε αὐτὴ ἀπήνησεν ὅτι τὴν ἔδειρεν ὁ
 ἄνδρας της μὲ τὸ δίκαιό του (ἐννοοῦσα τὸ
 ξύλο). Ὁ πατήρ της νομίσας ὅτι ὁ ἄνδρας
 της τὴν ἔδειρε δικαίως (ὅπερ ἦτο καὶ ἀλη-
 θές) τὴν ἀπέπεμψε εἰπὼν ὅτι ἀφοῦ τὴν
 ἔδειρε μὲ τὸ δίκαιό του δὲν πρέπει νὰ ζητῆ
 ρέστα.

Τότε ἐκείνη κατέφυγεν εἰς τὸν ἀστυνό-
 μων, εἰσαγγελέα καὶ ἐν γένει εἰς ὄλις τὰς
 ἀρχάς. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τὴν ἠρώτων πῶς
 τὴν ἔδειρεν ὁ ἄνδρας της ἀπῆλθα «μὲ δίκαιό
 του» τὴν ἔδιωξαν καὶ ἄπ' ἐκεῖ. Ἐπο-
 λοῦν ἐγύρισε πάλι στὸν ἄνδρα της, ὅστις
 δὲν περιῆλθε πλέον εἰς τὴν ἀνάγκη τοῦ
 νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὸ δίκαιό του, διότι
 ἢ γυναικὰ της συνεμορφώθη πλέον.

Τὰ περ δικοπατήματα.

Μία φορὰ μὴ παρὸς ἀπὸ καμμιὰ δεκα-
 ῶντα σιραϊαῖται (φανιάρους) ἐπῆγεν εἰς ἓνα
 ξενοδοχεῖον διὰ νὰ φάγουν. Ἀφοῦ ἔφαγαν
 καὶ ἦσαν ὅσον ἠμποροῦσαν περισσότερον,
 ἔφτυγον ὄλοι ἀφῆσαντες μόνον ἓνα ἄπ' αὐτοῦς
 ὅστις ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἐπλήρωσε τὸν λογα-
 ρισμὸν γιὰ ὄλους. Ἐκεῖνος εἶχε τὴν κεφα-
 λὴν του σκυμμένην καὶ ἀκουμποῦσε στὸ
 τραπέζι βυθισμένος εἰς βாதείας σκέψεις. Ὁ
 ξενοδόχος βαρυνθεὶς νὰ περιμένη—γιατὶ ἦ-
 ταν καὶ ἄγοι τὴν νύκτα—τοῦ εἶπεν.

— Ἐ! πατριώτη! ὡς πόσα καρδία σοῦ
 πέσαν ἐξῶ καὶ ἔσαι ἔτσι συλλογισμένος ;!
 — Τί νὰ κάμω βρὲ ἀδελφε! συλλογίζο-
 μαι ποῦ δὲν ἔκανα καὶ ἐγὼ τὴν δουλειά τοῦ
 πατέρα μου.

— Καὶ τί δουλειά ἔκανε ὁ πατέρας σου ;
 — Ἐκανε μὴ δουλιὰ ποῦ ἔβγαζε τοῦ
 κόσμου τὰ λεπτὰ, ἤξευρε περδικοπατήματα.
 — Τί εἶν' αὐτὰ τὰ περδικοπατήματα, ἠ-
 ρώτησεν ὁ ξενοδόχος. Για δεῖξέ μου καὶ
 μένα πῶς κάνουν.

— Ἔγῶ δὲν ξεύρω καὶ καλὰ, μὰ ὅπως
 ξεύρω. Εἶπεν ὁ σιραϊωτῆς καὶ ἀρχισε νὰ
 πηδᾶ μανιωδῶς. Ὁ ξενοδόχος γιὰ νὰ θαν-
 μάσῃ καλύτερα τὰ περδικοπατήματα ἔτρα-
 βήχθη εἰς τὸ Πάγκο, ὁ δὲ σιραϊωτῆς βλέ-
 πων ὅτι ὁ ξενοδόχος ἐφυνεν ἀπὸ τῆ πόρτα
 τὸ βάλει στὰ πόδια καὶ δῶ πᾶν οἱ ἄλλοι.
 Ἐννοεῖται ὅτι τὰ περδικοπατήματα ἦσαν
 γιὰ νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ πληρώσῃ τὸν λογα-
 ρισμὸν.

Φοῖβος

Ἡπειρωτικὰ τραγούδια

Σάν ἐφίξ' ἢ ἀνατολή
 κι' ἐχόραξεν ἢ Δῦσι,
 πᾶν τὰ πουλάκι στὴ βοσκῆ,
 κι' ἢ ἔμμορφος στὴ βρούσι.

Θέλω νὰ καταρασθῶ,
 τὰ τρία Βιλαέτια,
 τὴν Πόλιν καὶ τὰ Μπογδινὰ,
 καὶ τὴν Βλαχιάν, τὰ τρία.
 Τῆς Πόλης τὰ κρασοπουλεῖα,
 φωτιὰ γιὰ νὰ τὰ κάψῃ,
 Καὶ τῆς Βλαχιάς τὰς ἔμμορφες
 πανοῦκλα νὰ τὲς μάσῃ.

Στὸ Τερίαχι τρώνε ρῦρι, (1)
 καὶ στὸ Ζέβροχο μυρίζε.

(1) Τὰ ἄνω τέσσαρα σύστιχα, ὡς ἐννοοῦνται,
 εἶναι σκώμματα λεγόμενα εἰς διαφοροῦς περι-
 στάσεις.

Χόρευε Ρωμπατινά,
 καὶ Κακολακκίτικα.
 —
 Στοῦ Μάζιου κτυποῦν τ' ἄργαλα,
 στὸ Σαναβὸ χορεύου,
 ἀκούν καὶ στὴ Κουτσουφλιανῆ
 ἀρχοῦν καὶ συντυγαίνου.

Νερό ἀπὸ τοῦ Κόκκινου,
 κορίτσ' ἄπ' τὸ Γκουβέρι.
 —
 Ἔχω τὴ θάλασσα κοντά, (2)
 (2) Τὸ ἄνω τετράστιχον ἐννοεῖ τὴν Χειμῶ-
 ραν, τμήμα τῆς Ἡπείρου, ἣτις εἶναι ἐκτισμένη
 ἐπὶ λόφου, ὅστις σχηματίζε: κρημὸν προχω-
 ροῦντα μὲχρι τῆς θαλάσσης-
 ψαρεῦα ἵποτε θέλω,
 καὶ τὰ νησιὰ ἀντίπερα,
 κάθε πρωὶ πηγαίνω.

Τρεῖς περδικοῦλες κάθονταν,
 σ' ἓνα κοτρόν' ἐπάνω,
 εἶχαν τὰ νύχια κόκκινα
 καὶ τὰ φτερὰ γραμμένα
 εἶχαν καὶ στὰ κεφάλιά τους
 μακρόδύλα ξεσχισμένα,
 τὰ λέρωσαν, τὰ ξέσχισαν,
 γιατί ἦσαν σκληρωμένες,
 ὅλη νυχτοῦλα περπατοῦν
 Τὰ δάση καὶ τὰ πλάγχι
 νὰ βροῦν λιμέρια κλέφτικα,
 διὰ νὰ ἡσυχάσουν
 κ' οἱ κλέφτες τὲς ἐχοῦν γιὰ ζῆλον
 πολὺ τὲς παραπέραν.
 — γυναῖκες περπατήσατε,
 τρεχᾶτε, μὴ σταθῆτε,
 γιατί μὰς διώχν' ἢ Παναγιὰ,
 θέλου νὰ μὰς σκοτώσουν...
 —
 Μάνα μὲ κακοπάντρεψες,
 μὲ ἔδωκες στοὺς κάμπους,
 κ' ἐγὼ τὸ κάμα δὲν βαστώ,
 νερό ζεστό δὲν πίνω,
 ἐδῶ τρυγῶνες δὲν λαλοῦν,
 κι' οἱ κοῦκκοὶ δὲν τὸ λένε,
 τὸ λέν ἢ Ἡπειρώτισσες,
 τὸ λέν' στὸ μοιρολόγι.

Ε. Νάτσος

ΠΕΡΙΕΡΓΑ Α.Ο.Α.Ο.

Τὶ χρῶμα ἔχον τὰ τέκνα τῶν αἰθιοπων
 μόλις γεννηθοῦν; Ἰδοὺ μία ἐρώτησις διὰ τὴν
 ὁποῖαν ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος δὲν εἶχε
 μέχρι τοῦδε θετικὴν ἀπάντησιν. Γερμανὸς
 ἱατρός μετὰ πολυετῆ διαμονὴν παρὰ τὰς
 ἀκτὰς τῆς Γουινίας, εἰς τὸ ἀφρικανικὸν
 Τόγγο, ἐδημοσίευσεν ἰσχυρῶς λεπτομερῆ με-
 λέτην ἐπὶ τοῖς ζητήμασι αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ
 τὰ συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἐξήγαγεν ἐκ
 τῆς προσαπικῆς του πείρας. Τὸ βρέφος τοῦ
 αἰθίοπος γεννώμενον ἔχει τὸ αὐτὸ χρῶμα
 μὲ κάθε ἄλλο βρέφος λευκοῦ. Μετὰ δύο ἢ
 τρεῖς ἡμέρας περὶπου τὸ δέμα του γίνεται
 ἰσχυρὸν. Δέκα ἡμέρας κατόπιν γίνεται ἀνοι-
 κτὸν καστανὸν καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παρα-
 μένη τοιοῦτον ἐπὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας
 ὅποτε γίνεται πλέον τελείως μαῦρον.

Αἱ γυναῖκες ἀποκτοῦν μουστάκια :
 Τὸ βεβοῖο ἰλιθιτὸς ἱατρός καὶ προσπαθεῖ
 νὰ τὸ ἀποδείξῃ διὰ περιέργων στατιστικῶν.
 Αἱ στατιστικαὶ αὗται εἶνε ἀποτελεσματικὰ πα-
 ρατηρήσεων γενομένων ἐπὶ τέσσαρακονταε-
 τίαν καὶ ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν
 γυναικῶν εἰς τὰς ὁποῖας βλασταίνει... μύσ-
 ταξ αὐξάνει ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος μὲ μαθημα-
 τικὴν ἀκρίβειαν. Τὸ ὄραϊον αὐτὸ στολίσμα
 ἀπαντᾶται πρὸ πάντων εἰς τοὺς κατοίκους
 τῶν νοτίων κλιμάτων. Ἐν Κωνσταντινου-
 πόλει, ἢ ἀναλογία τῶν γυναικῶν μὲ γενει-
 ἄδα ἢ μουστάκι εἶνε δέκα τοῖς ἑκατόν. Ἐν
 Τριπολίτιδι καὶ Μαρόκῳ φθάνει εἰς 14 τοῖς
 ἑκατόν.

Ἄβιζο διὰ τοὺς πωλητὰς μουστακοδετῶν ;
 — Τὸ κραινὸν ἐνὸς μαῦρου εἶνε δύο φορὰς.
 παχύτερον τοῦ κραινίου ἐνὸς Εὐρωπαϊκοῦ.
 Ριπτόμερον κάτω βιαιῶς δὲν θραύεται,
 ἀλλ' ἀνέργεται καὶ πάλιν ὡς τοπι. Τὸ
 πάχος τῶν κραινίων τούτων ἔχει φαίνεται ὡς
 σκοπὸν νὰ προφυλάττῃ τὸν ἐγκέφαλον κατὰ
 τῆς μεγάλης τροπικῆς θερμότητος.